

ილორი

www.ilori.ge

E-mail: r.jalagania@mail.ru

№285 (344) 23-30 სექტემბერი 2014 სახალხო მოძრაობა „სამეგრელოს“ ორბანი 30 თებერი

“სიკისხვილი ის კი არ არის, რომ მებრუნად ლაპარაკობენ, არამედ ისაა, რომ ღანაჩრენაა ქართულაზგა არ ვიხით მებრული ენა” – აკაკი შანიძე

ვარდები სამბლოვიარო ბვირბვირსაც უხდება!

ვერ გამოვია, რისი იმედი აქვთ ავად-სახსენებელ ნაცებს, როცა, მათი აზრით, მორიგ სახელმწიფო გადატრიალებას ამზადებენ. ალბათ იმის, რომ ცხრა წლის წინ გაუვიდათ თავისი, როცა, შევარდნაძესთან ერთად ქართველი ერის წინააღმდეგ მიმართული, ამერიკელთა მიერ რეჟისირებული, “ვარდების რევოლუციად” სახელდებული მორიგი მზაკვერული კამპანია განახორციელეს.

ალბათ იმედი აქვთ, რომ ამჯერადაც წარმატებულნი იქნებიან, მაგრამ მინდა გაგაფრთხილო ვე მართლაც უბადრუკები, განსაკუთრებით კი პარლამენტარი მინასიანი, აკო მინაშვილად რომ გვასაღებს თავს, მაგრამ უკანალის მსგავს ჩოფურად დედაბრუნულ სახეზე აშკარად რომ აწერია თავისი არაქართული წარმომავლობა, რომ სახელმწიფო გადატრიალება უმძიმესი დანაშაულია, რაც სამუდამო პატიმრობასაც კი გულისხმობს, არ წავიდეს რაიმე პროვოკაციაზე, რათა საპატიმროს ოთხ კედელს შუა არ დაასრულოს თავისი ისედაც უბადრუკი სიცოცხლე!

მაგრამ ნაცები მაინც ვერ ისვენებენ, კვლავ დაშინებულად ისუსებებიან, იკინებიან, შხამსა და სამსალას ანთხევენ და სულაც არ ეშინათ იმის, რომ ამ შხამსა და სამსალაში შეიძლება თავად ჩაიხრჩვენ!

სწორედ ამიტომაც აუცილებელია, რომ სთანადო პოლიტიკური შეფასება მიეცეს იმ ავადსახსენებელ “ვარდების რევოლუციას”, რომელმაც საქართველო საჯიჯგანად ჩაუგდო ხელში “ნაციონალურ მოძრაობად” წოდებულ სომეხ დაშინებულს. განა უტყუარი ფაქტი არ გახლავთ ის, რომ შევარდნაძემ საქმიანობის მთავარი მოხსენიება “ნაციონალური მოძრაობის” მიზნობრივი განუთავლებელი, მაგრამ უადრესად პრინციპული პროფესიონალი კახა თარგამაძის ადგილზე კი წამოსაკუპა უგერგული და უხერხემლო, “ქეთინოდ” წოდებული კობა ნარჩენაშვილი, რომელმაც ვერავითარი წინააღმდეგობა ვერ გაუწია დაშინაჲ მოძალადეებს, რომლებიც მამინდელი უშიშროების მინისტრის ვალერი საბურდანიას ხელშეწყობით აღმოჩნდნენ პარლამენტის შენობაში. სწორედ მათი პასუხისმგებლობის საკითხი უნდა აღმდგარიყო უპირველესად, რათა საბურდანიას და ნარჩენაშვილს ბრალი დასდებოდათ სახელმწიფოს დაღატაკება!

ახლა, როცა ნაციონალურმა წინდების მქონეული “პლასტონის კაცი” მარგველაშვილი თავისად დავიგულეს, და განაწყნებული აღსანიას იმედიც აქვთ, ხელს მხოლოდ ის უშიშრო, რომ შინაგან საქმიანობის მინისტრის ტვიკაიძე მათ სახელმწიფო გადატრიალების საშუალებას არ მისცემს და ამიტომაც ცდილობენ მისი პოზიციების შეგრევა. ვერ ვიტყვი, რომ ტვიკაიძე დიდად განსწავლული პიროვნებაა, მაგრამ თავისი საქმის უბადლო მცოდნე რომაა იმთავით დასტურდება, რომ ამას წინათ დაუჯერებელი რაოდენობის (2,5 ტონა, რომლის ღირებულება დაახლოებით ერთ მილიარდ დოლარს შეადგენს) პერიონი ამოიღო და საიმედოდ გადაკეტა ნაციონალურების მიერ ამიერკავკასიაზე გატრიალი ნარკოტრასა, რაც იმას ნიშნავს, რომ სააკაშვილის ბანდამ და ნარკოტრასის ევროამერიკელმა მალაქინოსანმა ბოცებმა დიდადელი შემოსავალი დააკვირეს.

ნარკომაფია კი ამგვარ მარცხს არავის პატივობს!

უბადრუკ ნაცთა ნარჩენები ალბათ უკრინაში მომხდარი ფაშისტური გადატრიალებით არიან წახალისებულები, მაგრამ საკუთარ წარუმატებლობათა ფონზეც ვერ ისწავლეს ჭკუა ამ ფიზიკურად, სულიერად და ზოგჯერ კვლავარბულმა არსებებმა და ჯერ კიდევ ვერ შეიგნეს, რომ ფაშისტის მომავალი არ უწერია, რომ მათ მიერ “ვარდებით” დამშვენებული ფაშისტები ვარდებითვე მოავრდება, ოღონდ მათ დაკრძალვაზე მოტანილ გვირგვინებზე მიხებული ვარდებით!

მაგრამ ევროამერიკელები, რომელთაც კარგად იციან, რომ სააკაშვილის კვლავ ქვეყნის მმართველად დასმა და ნაცების უკან მოხმობა პრაქტიკულად შეუძლებელია, შეეცდებიან გადატრიალების შედეგად ივანიშვილ-ლარიბაშვილზე განაწყნებული ისეთი პიროვნებების წინა პლანზე წამოწევა, როგორებიც არიან მარგველაშვილი ან ალასანია. აუცილებელია, რომ მომავალი რევოლუციის შემოქმედებმა წინასწარ მიიღონ მარგველაშვილ-ალასანიებისგან სააკაშვილის ხელშეუხებლობის გარანტია, რადგან ქრთამზე გაფიცვებულ ევროამერიკელებს იმის პანიკური შიში აქვთ, რომ დაპატიმრების შემთხვევაში სააკაშვილმა პირი არ მოაღოს და არ გაასაჯაროვოს მაკკეინის, კარლ ბილდტის თუ სხვა ევროამერიკელი ჩინოვნიკებისათვის ქრთამების “ატკატი” გადაცემის ფაქტები. ამიტომაც ცდილობენ, რომ საქართველოში მსტოვრებად შემოთესილი საკუთარი არასამთავრობოების ყალბი დასკვნების მეშვეობით დაბლა დასცენ ქვეყნის დღევანდელი ხელისუფლების ავტორიტეტი. ამაზე აშკარად მეტყველებს ამერიკელი არასამთავრობო NDI-ს უკანასკნელი დასკვნა, რომლის შემდეგ მისი შეფი ლუის ნავარო საქართველოდან უკანმოუხედავად გაიქცა. ხოლო თუ ევროამერიკელები საქართველოს ხელისუფლების წინააღმდეგ ჩაიქრებული ამბოხის გეგმას ვერ განახორციელებენ, გამოირიკები არ არის, რომ საქართველო ტყავის გადასარჩენად მათ თავად მიაძღვონ სადმე სააკაშვილი და ტერორისტებს დაბრალონ (შემსრულებელს ვერ იპოვებინა თუ არა – რაც ამ არაკაცმა ხალხი იმსხვერპლა – თბილისის ქუჩებიდან დაწვეული და ლაფანყურით დამთავრებული, უამრავი ვინმე სიამოვნებით დაღვეს სააკაშვილის ამერალებულ სისხლს).

დავუბრუნეთ ისევ NDI-ს კვლევის ფრიალ საეჭვო შედეგებს, რომელთან დაკავშირებითაც საქინფორმმა დასვა საკრალური შეკითხვა: **მოიძებნება საქართველოში ერთი ადამიანი მაინც, ვინც იტყვის, რომ მასთან როდესმე დაურთავთ, ან ქუჩაში მისულან NDI-ს ან IRI-ს წარმომადგენლები და შეკითხვები დაუსვამთ?** არა, ასეთები არ არსებობენ! NDI (საქართველოში ოფისის დირექტორი ლუის ნავარო) და IRI (საქართველოში ოფისის დირექტორი დიმა შაშინი) არიან აშშ-ს ორი ბინძური ხელი, რომელთაც ის საქართველოსა და მთელ მსოფლიოში ნაციონალურებისაგან მათთვის შეეკეთილ პოლიტიკურ ამინდს წინასწარ ქმნის, ვითომდა საზოგადოებრივი აზრის გამოკითხვები!

ეს კიდევ ერთხელ უსირცხვილოდ, აშკარად დადასტურა ამასწინანდელმა NDI-ს გამოკითხვის შედეგებმა, რომლის მიხედვითაც გამოიღეს, რომ საქართველოს ისევ სააკაშვილი უნდა მართავდეს – ასე ძლიერ ჰყვარება თურმე ქართველ ხალხს მისი ორეულები – ალასანია, ბაქრაძე, მარგველაშვილი და უსუფაშვილი! ზუსტად რომ ამ ტყუილების გამო გაიქცა საქართველოდან ნავარო, რადგანაც შეშინდა მთავარ პროკურატურაში გამოძახების, მაგრამ „არგამოქვეყნებაც“ არ გამოიღო – ნაციონალურებისაგან ფული წინასწარ ჰქონდა აღებული!

2003 წელს შევარდნაძის ბრძანებით პროკურატურა აშშ-ის საელჩოს დიპლომატების დაბრუნებას აპირებდა და მათ დაკითხვას „რუსთავი-2“-სთვის გადარიცხული 2 მლნ დოლარის თაობაზე! ამ ბროსივივინმა ეროსის 3 მილიონი – ანუ 1 მილიონი მეტი, ვიდრე ამერიკამ – არ მისცა, და აშშ-ის იმპაინდელმა ელჩმა მაილსმა, ადგა და 2 დღეში საქართველოში „ვარდების რევოლუცია“ მოაწყო...

2003 წლიდან მისი „დამხობის“ დღემდე სააკაშვილი დიდ თანხებს „ტენდა“ და NDI-ს და IRI-ს დირექტორებს „ატკატე-

საც“ აძლევდა! ზუსტად რომ ამის გასაჯაროების უშინაით დასაველთში, ამიტომ მიშას თავისთან ინახავს! სააკაშვილი კი მათ „ჩაშვებით“ აშინტავენს და საქართველოში ახალ გადატრიალებას აიძულებს.

მაგრამ არაფერი გამოუვათ, რადგან, როგორც ამბობენ, ორჯერ ერთ მდინარეში ვერ შეხვალ, ნაცების მატარებელმა კი კარგა ხანია ჩაიარა!

ისე კი დიდი ფული მოგვპარა ქართველებს ამ სომეხმა ბიოპოლიტიკურმა ნაბიჭვარმა სააკაშვილმა და ახლა ამ ფულით ჩვენზე გვებრძვის და დივერსიულ აქტებს გეიწყობს. ამის აშკარა ფაქტი გახლავთ სააკაშვილის მიერ სარფში ამასწინანდელი გასეირნება საკუთარი იახტით და შემდეგ მასთან დაკავშირებით მომხდარი ინციდენტი საბურძენეთში.

“საბურძენეთში გაირკვა, რომ ინტერპოლზე სააკაშვილის გადაცემის პროცედურა დასრულებული არ იყო, რის შედეგადაც გაათავისუფლეს. ეს იყო ოფიციალური ინფორმაცია ელჩის მხრიდან, მაგრამ უფრო მნიშვნელოვანია ის, რომ იახტა, სახელწოდებით “ალიონი” დირს სულ ცოტა 15 მილიონი დოლარი. ჩვენ გვახსოვს, როცა ჭორის დონეზე გრცელდებოდა ხმები, რომ სააკაშვილია ძვირადღირებული იახტა აიშენა და ამ იახტაზე დაბადების დღეებს უხდიდა თავი საყვარელ ქალბატონებსა და მეგობრებს. რა თქმა უნდა, იახტა სხვის სახელზე იქნება გაფორმებული, მაგრამ იახტის ცურვის ყოველი დღე, პორტში მისი შესვლა და გაჩერება მაღიან ძვირი ჯდება. ისმის კითხვა – საიდან აქვს სააკაშვილი ადენი ფული, რომ იახტა შეინახოს?” – განაცხადა ამას წინათ არასამთავრობო ორგანიზაცია “მართვის სტრატეგია ცენტრმა”. მათივე დასკვნით “ახლა მთავარი ბრძოლა იახტაზე, რომ სააკაშვილის იახტაზე მყოფი ქალების სახელები პრესაში არ გაუფრდეს”.

ყველაზე საინტერესო და ახალი დეტალი არის ის გაგრევალებული ინფორმაცია, რომ იახტაზე იყვნენ ცნობილი ქალბატონები. ერთმა ცნობილმა პიროვნებამ განაცხადა, რომ ახლა მთელი ბრძოლა იმაზეა, რომ მათი სახელები პრესაში არ გაუფრდეს – როგორც მისი საუბრიდან ჩანს, ეს ქალბატონები არიან ქართველები. ალბათ გატირდება იმის დადგენა, თუ კონტრეტულად ვინ იმყოფებოდა სააკაშვილთან ერთად იახტაზე.

დაბერდა ეს არაკაცი სააკაშვილი და სიმართლის თქმას მაინც ვერ მიხვია – ამას წინათ სატელევიზიო ინტერვიუში განაცხადა, რომ ტაქსის ფული არა მაქვს და ნიუ-იორკში მეტროთი ვმგზავრობ ხოლმეო. არა და, იმდენი ფული ამოგვაცალა ჯიბიდან საქართველოს მოქალაქეებს, რომ ნებისმიერ ჩაქვეულ მილიარდერს შეშურდება. ფულს შოულობდა სომხური მოხერხებით, ყველა მეთოდების გამოყენებით – უცხოეთიდან შემოსული გრანტისა და პუმიანური დახმარების თანხების “მოტყევი”, ნაციონალების მიერ ამიერკავკასიაზე გატრიალი ნარკოტრასიკიდან შემოსული თანხებით, ბიზნესმენტა დაწიოკებით...

ნებისმიერ პიროვნებას, რომელსაც ნარკოტიკებთან ბრძოლის ხაზით უშუშავია, დაგვიდასტურებთ, რომ ნარკომაფიის ბოსები ას კილოგრამზე მეტ ნარკოტიკს არ გაატარებენ იმ ტრასაზე, რომელიც აპრობირებული და გარანტირებული არ აქვთ. როგორც უკვე აღვნიშნეთ, საქართველოს შსს-მ ორტონანახევი პერიონი ამოიღო, რასაც ნაცები არასეზით არ პატიობენ მინისტრ ტვიკაიძეს და დაქინებით მოითხოვენ მის გადადგომას!

ამრიგად, საეჭვო რეპუტაციის ქალბატონებთან ხელთაშუა ზღვაში გასეირნების შემდეგ სააკაშვილი ალბანეთში გადავიდა. მიაქციეთ ყურადღება, რა ქვეყნებში დადის. ალბანეთსაც წარმატებას ვუსურვებთ და უნგრეთსაც, მაგრამ სააკაშვილს ხომ თავი

მოაქვს, რომ უნგრეთის პრემიერ-მინისტრი ორბანი მისი მეგობარია (ეს ის ორბანი გახლავთ, რომელმაც ნაცისმიხინჯის ერთ-ერთი არქიტექტორი ზურაბ ადგიშვილი შეიფარა). ამ დროს უნგრეთის პრემიერ-მინისტრი ერთი თვის წინ გამოვიდა სიტყვით და გამოაცხადა, რომ ევროპაში ლიბერალურმა დემოკრატამ დრო მოჰამა, გაუმარჯოს არაღობერალურ დემოკრატასო და სანიმუშოდ დაასახელა პუტინი და მისი მმართველობის სისტემა. მისმა გამოსვლამ ევროპა შექრა. როცა ნაცოსა და ევროკავშირის წევრი სახელმწიფოს ლიდერი ასეთ რამეს აცხადებს, ეს იყო ევროპისთვის შოკი და ორპირა სააკაშვილი მისი მეგობრობით ამყობს. ისმის კითხვა – თუ ორბანი ასეთი დადებითი აზრის არის პუტინზე, თუ არავის მოუწოდებს, რომ დაეხმაროს უკრაინას და არ გპოხს პუტინის ქმედებებს, რატომ მეგობრობს სააკაშვილი მასთან? აი, რა ბინძურ თამაშებს აქვს ადგილი. ისევ დადივართ იმ აზრამდე, რაც მიტჩელმა დაწერა: სააკაშვილი თამაშობს რეაქციული წრეების ბინძურ თამაშს, საქართველოშიც და რუსეთშიც იგი მხოლოდ მტრის საქმეს აკეთებს. ასე რომ, ალბანეთის პრემიერ-მინისტრის მიწვევით სააკაშვილის გამგზავრება არა მხოლოდ ჩემში იწვევს ასეთ ასოციაციებს.

რაც შეეხება სააკაშვილის უზრდელობას, ფაქტია, რომ იგი დელიკატურობის ყველა აქამდე არსებულ ნორმებს არღვევდა, ზოგჯერ არანორმალური აღტყინებითაც კი.

მაგალითად, რუსეთ-საქართველოს ომის დროსაც კი პუტინი სააკაშვილს „მიხილ ნიკოლაევიჩის“ გარდა არაფერს კადრებდა, მაგრამ სააკაშვილმა პუტინს „ლილიპუტინი“ იმდენი უძახა, სანამ საქართველომ ყველაზე საუკეთესო ადგილები – აფხაზეთი და სამხაბლო – არ დაკარგა.

დღეს გოიმი მიშა პუტინს ახალი – რუსული ქუჩური უწმალური სიტყვით მოიხსენიებს, რის შედეგადაც პუტინი სააკაშვილს, ბოლოს და ბოლოს, დაკარგინებს იმ საუკეთესო ადგილს, რომელით ჩამოკიდებხარც ერთხელ უკვე შეპირდა! და ამის მერე პროსტატის წამალი მიშკოს უკვე აღარ დასჭირდება...

გასულ კვირას სააკაშვილის საქართველოში დარჩენილი სულ რაღაც 50-მდე მხარდამჭერი ევროპის მოედანზე და პარლამენტის წინ შეიკრება და მეგაფონში პუტინს იმ ზემოთ სხენებული სიტყვით აგინა, რომელიც, რუსეთის პრეზიდენტის გავრთვით, მათ მისურებზე და პლაკატებზე ეწერა. ასე წაბილქეს არამზადებმა ორი წმინდა ადგილი თბილისში, რომლიდანაც ერთი – 100 ათასი მოწამეთა და მეორე – 9 აპრილს მსხვერპლთა სისხლით არის გაუღნილი! მაგრამ ამჯერად პოლიცია „ლოკომოტივის“ სტადიონისგან განსხვავებით, საერთოდ არ გამოჩენილა და დემონსტრატებისათვის ეს პლაკატები არ წაურთმევია! იმითომ, რომ ეს აქცია მარგველაშვილთან წინასწარ იყო შეთანხმებული, რომელიც ზემოდან, ავლაბრის სასახლის ფანჯრებიდან, აქციას აკვირებოდა.

სხვათა შორის, ევროპის მოედანზე ბოზების და პანფილოვის ბანა ბაზების გარდა, ნახევარზე მეტი არაქართველები იყვნენ – უკრაინიდან ჩამოსული, სააკაშვილის დაქობებული დივერსანტები – ნოფაშისტები, რომლებიც ამ რამდენიმე კვირის წინ გერმანიაში კარგა გვარიანად სცემეს, და აქური არამზადები, საქართველოს სტუმრებს რომ შეურაცხყოფენ და გეორგიევსკის ლენტებს გლეჯენ.

დროა ბოლო მოეღოს საქართველოში ფაშისტების პარაშს!

როლანდ ჯალაღანიძე, “აია“-ს და “შახისი“-ს აკადემიების წევრი

სამეგრელოსა (ოდიშის) და აფხაზეთის ისტორიული გეოგრაფია ვახუშტი ბაბრატიონის ნააზრევში და თანამედროვე ისტორიოგრაფია

XVII ს. 50-80-იანი წლების ოდიშ-აფხაზეთის საზღვრების შესახებ ცნობებს გვაწვდის ოსმალთა ავტორი ქათბი ჩელიბი. მისი თხზულების ქართული თარგმანის გამოცემის, გიული ალახანია მოსახრების, ჯიჰან ნუჰის რუკები სწორედ ამ პერიოდშია შედგენილი; თუმცა საზღვრებთან დაკავშირებით ქათბი ჩელიბის თხზულება და რუკის მონაცემებთან გარკვეული შეუთავსებლობაა. კერძოდ, ჩელიბი რუკაზე ოდიშ-აფხაზეთის გამყოფ საზღვარს მდ. კელასურზე ავლებს, თუმცა თხზულების მიხედვით მდ. კოდორია სასაზღვრო მდინარე (ალახანია 1978: 56; ქათბი ჩელიბის ცნობები... 1978: 132). ფიქრობენ, რომ ქათბი ჩელიბი გაცილებით განსხვავებულ და შედარებით ადრინდელ ცნობებს ფლობდა ამ საკითხთან დაკავშირებით. ამიტომაც არის, რომ მისი რუკის მიხედვით საზღვარი მდ. კელასურზე გადის (კვაშილაძე 2011: 69).

ჩრდილოკავკასიური ტომების მიერ და აფხაზ ფეოდალთა – შარვაშიძეების მეთაურობით ოდიშის სამთავროს ტერიტორიის სამხრეთ-აღმოსავლეთის მიმართულებით განხორციელებული ექსპანსია საბოლოოდ იმით დასრულდა, რომ ოდიშსა და აფხაზეთს შორის საზღვარი უკვე ენგური გახდა. ბზოფსა და ენგურს შორის მოქცეული ტერიტორია აფხაზეთის მთავარ ზეგნაყ შერვაშიძის სამ ვაჟს შორის განაწილდა: უფროსმა, როსტომმა დაისაკუთრა ტერიტორია ბზოფსა და კოდორს შორის; შუათანას – ჯიქეშიას წილად ხვდა კოდორ-ლალიძის შუამდინარეთი, ხოლო უმცროსს, ყვაპუს – ღალიძ-გა-კოდორის სულამდინარეთი.

1702 წლის მიწურულს ოდიშის მთავარმა გიორგი IV დადიან-ლიპარტიანმა შეძლო აფხაზთაგან მიტაცებული ტერიტორიის ერთი ნაწილის, კერძოდ, ღალიძგა-ენგურის შუამდინარეთის კვლავ დაბრუნება (ხორავა 1996: 121). სწორედ ამ დროიდან მიიხსენიება ღალიძგა სასაზღვრო მდინარედ ოდიშის სამთავროსა და შარვაშიძეთა სამფლობელოს შორის (არახანია 2009: 116-117).

II. ლენხუმი, ძველი სვანეთისა და საბ-ილას სასაზღვრო ფეოდალური სენიორი-ობა სამეგრელოს სამთავროს შემადგენ-ლობაში.

ჩრდილო-აღმოსავლეთით ოდიშს ლენხუმი ესაზღვრებოდა. ვახუშტის ცნობით, „გორდიამ ვიდრე კავკასამდე არს ხეობა ლენხუმისა, რომელსა უწოდებენ თაკურად“ (ვახუშტი IV, 1973: 750). მისივე რუკაზე დაკვირვება ცხადყოფს, რომ გორდის სამხრეთით, ცხენისწყლის მარჯვენა მხარე ოდიშის შემადგენლობაშია, მარცხენა მხარე კი იმერეთში შედის: „ხოლო ისუდეთიდან ხაზი ცხენისწყლის კიდისა ვიდრე გორდიამდე არს დასავლის მხარე ოდიშისა, და აღმოსავლეთის კერძო იმერეთისა“ (იქვე).

საქართველოს სამეფოს დაცემის შემდეგ ლენხუმი იმერეთის სამეფოს შემადგენლობაში აღმოჩნდა, ხოლო შემდეგ XVII ს-ის 70-90-იანი წლებიდან, ოდიშის მთავართა მფლობელობაში გადავიდა. აღნიშნულის შესახებ ვახუშტი გვაუწყებს: „გარნა ესე ლენხუმი, შემდგომად განყოფისა სამეფოთასა, იყო ტალანი იმერთა მფიხისა, და აწ უყარავთ ჩიქოვანს, რომელიც არს დადიანი“ (იქვე: 750).

როგორც ზემოთ აღვნიშნეთ, რაჭით, სვანეთით, ოდიშითა და ოკრიბით გარშემორტყმული ლენხუმის მხარე ისტორიულად იმერეთის სამეფოს შემადგენლობაში იყო. მისი აღმოსავლეთი საზღვარი რიონის მარჯვენა შენაკადზე – ასისწყალზე გადიოდა; ჩრდილოეთით, ე. წ. „ლენხუმის ქედი“, სვანეთისაგან იყო გამოყოფილი; დასავლეთით ასხისა და უნაგირას მთებამდე (ოდიშის ქედი) ვრცელდებოდა, ხოლო სამხრეთით, ცხენისწყალზე, ლენხუმის საზღვარი გორდიამდე უწყვედა (ბერძენიშვილი, ბანძელაძე... 1983: 3). მაშასადამე, ოდიშს ჩრდილო-დასავლეთით ესაზღვრებოდა ზემო ლენხუმი (ლენხუმის კუთხე ცხენისწყლის ხეობაში, გორდიდან მურის კლდეკარამდე) (იქვე: 4).

ცხენისწყლის მარცხენა ნაპირზე მდებარე მურის ციხეს, ვახუშტის თქმით, „არავისგან შემუსვრილა-აღებულს“ (ვახუშტი IV, 1973: 49). XVIII ს-ის დასაწყისიდან უკვე დადიანები ეუფლებიან, სადაც მათ საზაფხულო სასახლე აქვთ. დადიანების მმართველობის პერიოდში მურის ციხის დაწინაურებას თვით ციხის მდგომარეობა უწყობდა ხელს. კერძოდ, ეს ციხე ერთ-ერთ მთავარ როლს თამაშობდა ცხენისწყლის ხეობის სავორტიფიკაციო სისტემაში. იგი აკონტროლებდა დაჯანურის ხეობიდან ჩრდილოეთით –

სვანეთისაკენ, ასევე სამხრეთის მიმართულებით მიმავალ გზებს. ამასთანავე, ლუხვანო-ქულები გზით ოდიშთან ყველაზე ახლოს მურის ციხე მდებარეობდა და, ამ ფაქტის გათვალისწინებით, შემთხვევითი არაა ოდიშის მთავართა ახალი დინასტიის წარმომადგენლების – გადადიანელები ჩიქვანების განსაკუთრებული ინტერესი მურისადმი: ციხის ხელში ჩაგდება ოდიშის მთავრები შეძლებდნენ ლენხუმის დიდი ნაწილის გაკონტროლებას. მურის ციხის ფლობით მათ გზა ეხსნებოდათ სვანეთისაკენ (მამარლაშვილი 2006: 8-10). დადიანთა მიერ მურის ციხის დასაკუთრებამ ხალხურ გადმოცემაშიც კი ახალი სახეა: კაცია ჩიქვანმა გორდში დააპოვა და შემდეგ ღალიძით მოაკლევინა ქვემო სვანეთისა და მურის ციხის მფლობელი შეიდი ძმარის შემდეგაც შეძლო ლენხუმისა და სვანეთის დაპატრონება (ალავიძე 1951: 7; მამარლაშვილი 2004: 9).

ამ თვალსაზრისით ყურადღებას იპყრობს „შეწირულობის წიგნი“ (ვახუშტის ტარისადმი (თარიღდება 1701 წლით), სადაც გიორგი ლიპარტიანი საკუთარ თავს ლენხუმის მჭირა-ქმონებლად და სვანეთის კლიტელ მოიხსენიებს: „ღვთივ აღმატებულმან ოდიშისა და სალიპარტიანოს მპყრობელმან და თავმან, სულ სვანეთის კლიტემან, დადიან ბატონმა გიორგიმ და პირმშომან ძემან ჩუენმან კურთხევით კურთხეულმან დიდმან მამამთავარმან ჭყონდიდელ ცაგერელმან ბატონმა გაბრიელ ვიგულისხმეთ და ვიგულისხმოდნით, შემოგწირეთ მცირე და კინი შესაწირავი...“ (კაკაბაძე I, 1921: 86). ასეთი ტიტულატურა სწორედ ლენხუმზე ოდიშის მთავართა ბატონობით უნდა აიხსნას (მამარლაშვილი 2006: 9).

ძველი სვანეთი/სადადიანო სვანეთი. ოდიშის დაქვემდებარებაში ლენხუმის გადასვლა განაპირობა ქვემო სვანეთის, ე. წ. სადადიანო სვანეთის XVIII ს-დან ნაწილობრივ ოდიშის გავლენის ქვეშ ყოფნა, რაც მოგვიანებით, 1768-1774 წლების რუსეთ-თურქეთის ომის შემდეგ, იმით დაგვირგვინდა, რომ რუსეთმა ცნო ლენხუმზე ოდიშის მთავარ კაცია დადიანის მფლობელობა (გელოვანი კლიო 13, 2001: 126).

საფიქრებელია, რომ ბატონობის მოპოვების მიუხედავად, დადიანების გავლენა ქვემო სვანეთზე ნაწილობრივ ვრცელდებოდა (ვახუშტი 1973: 138; გელოვანი იქვე: 127). ამ გარემოებამ ასახვა პოოვა ვიგულისხმებულ ქვემო სვანეთში: „დადიანი ჩემულობს ერთგვარ ბატონობას“ ქვემო სვანეთზე და რომ „დადიანი „ლენტეხის“ სვანეთში მხოლოდ ერთგვარი უფლებით სამგებლობდა“ (ვიგულისხმებულ 1962: 179, 325). მართალია, აქ XVIII ს-ის 70-იანი წლების მოვლენებზეა საუბარი, მაგრამ ასეთივე მდომარეობა უნდა ვიგულისხმობთ იმავე საუკუნის პირველ ნახევარშიც. ძნელი სათქმელია, ამ დროისთვის ქვემო სვანეთის რამდენ სოფელზე ვრცელდებოდა ოდიშის მთავართა უფლებები, მაგრამ XVIII ს-ის ბოლოსთვის ვიცით, რომ დადიანებისადმი ყველაზე დაქვემდებარებული თემი მაინც ლენტეხი და მისი შემოგარენი იყო. XIX ს-ის დამდეგისათვის დადიანების მფლობელობა ლენტეხის თემის 12 სოფელზე ვრცელდებოდა. ესენია: გულიდა, კახურა, ყვედრიში, ლექსურა, მელურა, ფაეი, რცხელური, ხოფური, ხელედი, წანარი, წიფლაკაი და ჩოლური (გელოვანი იქვე: 129).

ტერიტორიულად და პოლიტიკურად განცალკევებული ეს ერთეული, ექვთიმე თაყაიშვილის მოსაზრებით, ძირითადად მოიცავდა გურიასა და სამეგრელოს შუამდებარე ვრცელ ტერიტორიას, კერძოდ, საჯავახოდ წოდებულ მხარეს გურიაში, ვიდრე გურიის საერისთავომდე, და სამეგრელოს (ოდიშის) მხრით – სოფელ ბანამდე. ამ საზღვრებში მკვლევარი აქცევდა აგრეთვე ორპრის, სამტრედიას, ახლანდელ საჭილაოს, აბაშასა და სეფეთს (თაყაიშვილი, III, 1913-1914: 3).

ვახუშტი აღნიშნავს, რომ ხაჩიჯავაძე-სა-

ლომინაოს სამხრეთით, ცხენისწყლიდან რიონ-წყალწითელამდე მდებარე ტერიტორია ვაკედ იწოდებოდა. მის დასავლეთ საზღვარს წარმოადგენდა მდინარე ცხენისწყალი და „ცხენისწყლიდან წასული ხაზი ისუდეთამდე და რიონამდე“ (ვახუშტი IV, 1973: 773).

ვახუშტისეული აღწერითა და მისივე რუკის მიხედვით „არს სამკუთხედ ადგილი ესე“, რაც ჩრდილოეთით გავსტიბემდე (ახლანდ. გოსტიბე ხონის რაიონში) ვრცელდება („ვიდრე გვასტიბის ბოლოდ ცხენისწყლამდე“).

მეცნიერი ვაკის აღწერის შემდეგ ერთი წინადადებით გადმოგვიცემს საჭილაოსა და სამიქელაოს მდებარეობას: „ამას შინა, ცხენისწყლისა და რიონისაკენ, არს საჭილაო, სამიქელაო“ (იქვე: 774). ამ შემთხვევაში გადმოგვიცემია XV ს. მეორე ნახევრის სინამდვილე. ვახუშტის აღწერით, საჭილაოდ იწოდებოდა ტეხურსა და ცხენისწყალს შორის მოქცეული ტერიტორია რიონის მარჯვენა ნაპირამდე.

თანამედროვე ადმინისტრაციულ-ტერიტორიული დაყოფის მიხედვით ვახუშტის მიერ მოცემული საჭილაოს საზღვრები თავსდება აბაშის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე მოლიანდ, და სენაკისაზე – ნაწილობრივ კერძოდ, ვახუშტის მიერ 1745 წელს შედგენილ რუკაზე დაკვირვება ცხადყოფს, რომ შხეფისა და უნაგირას მთის სამხრეთით, ტეხურ-რიონის შესართავთან, ისუდეთის შემოგარენში მდებარე ტერიტორია საჭილაოს შემადგენლობაში უნდა ყოფილიყო. ამ სახით ჰილამეთა გვარეულობის მიწა-წყალი დროის გარკვეულ მონაკვეთში ვაკეში შედიოდა.

არსებული წერილობითი წყაროების გაანალიზებით შესაძლებელია საჭილაოს ფეოდალური ერთეულის საზღვრების მნიშვნელოვნად გაფართოება დასავლეთისა და ჩრდილო-დასავლეთის მიმართულებით.

თ. ბერაძემ შხეფის ციხის კოშკის კედელზე შესრულებულ სამსტრიქონიან წარწერაზე (აქრისტე, კოშკი ესე კარის თუ-ვლი შედარა აღაშენა, შეუნდოს ღმერთმან, ამინ. ვინცა სიქუა, შეუნდოს ღმერთმან“) დაყრდნობით გამოთქვა მოსაზრება, რომ ჰილამეთა ძლიერების დროს შხეფის ციხე და მისი შემოგარენი ამ საგვარეულოს მფლობელობაში უნდა ყოფილიყო. თვით ციხეს, მკვლევრის მსჯელობით, ადგილობრივი მოსახლეობა „ჭილაში ჯიხად“ (ჭილაძის ციხე) მოიხსენიებს. „თუ გაითვალისწინებთ იმასაც, რომ შხეფის ციხე-სიმაგრე ადგილობრივი მოსახლეობის გადმოცემით ჰილამეთა (ე. ი. ჰილამეთის საგვარეულოს) ეკუთვნოდა, მაშინ შხეფის წარწერის შედანი ამ გვარეულობის წარმომადგენლად უნდა ჩათვალოთ, რაც იმაზე მიუთითებს, რომ ეს ციხე-სიმაგრე გარკვეულ დრომდე დადიანთა სამფლობელოში არ შედიოდა...“ – დაასკვნის მკვლევარი (ბერაძე სიგ. III, 1967: 168).

ამ საკითხთან დაკავშირებით განსხვავებული მოსაზრება გამოთქმეს ი. იაშვილმა და პ. ზაქარაიამ. მათი მსჯელობით, XVI-XVII საუკუნეებში, დღემდე მოღწეული ისტორიული საბუთების მიხედვით, შხეფის ციხეს და მის შემოგარენს (ნაქალაქევი, მარტვილი) დადიანები ფლობდნენ და, ამდენად, შხეფის წარწერის შედანი მოხსენიება საჭილაოს სხვადასხვა ხასიათის ძეგლებშიც შემთხვევითობით უნდა იყოს განპირობებული. ამასთანავე, ჰილამეთის სამფლობელოს საზღვარი დროის რომელიმე მონაკვეთში შესაძლოა მართლაც ვრცელდებოდა ტეხურის მარცხენა ნაპირამდე, მაგრამ მის მარჯვენა ნაპირს გადასვლაზე დღემდე რაიმე სახის ცნობა არ მოიპოვება. შხეფი კი ტეხურის მარჯვენა მხარეს და მისგან საკმაოდ მოშორებით მდებარეობს (იაშვილი, ზაქარაია „ნ. ა.“, II, 1987: 198-200).

ს. მაკალათიას მოსაზრებით, ჰილამეთის ძლიერების პერიოდში ნოსირიც საჭილაოს შემადგენლობაში უნდა ყოფილიყო, რასაც მეცნიერის მსჯელობით, ადასტურებს ამ სოფელში შეკრებილი გადმოცემები, რომ ნოსირი ჰილამეთს (ჭილაძის) საუფლოს წარ-

მოადგენდა და აქვე მიუთითებენ მის ნასახლარსაც (მაკალათია 1941: 113). ამ ადგილს დღესაც ნაღობორუს/ჭილეფიშ ნაღობორუს ეძახიან და მდებარეობს ნოსირის თემის სოფ. საოდიშაროში, მარაგანის მარცხენა ნაპირსა.

XVII საუკუნის საჭილაოს საზღვრების დადგენის თვალსაზრისით ყურადღებას იპყრობს „შეწირულობის წიგნი“, საიდანაც ირკვევა, რომ ლომკაც ჰილაძეს და მის თანამეცხედრეს – ასტანდარ ნხეტიბის ბიჭინთის ღვთისმშობლის ტაძრისთვის შეუწირავთ „საკანონოდ გეს ორი კუამლი კაცი ხელშეუაღად იოვანე გუნია, მცორე მოსახლე თვალთვალევი გუნია მათის ცოლშვილითა, ძმებითა და მისწულელებითა...“ (კაკაბაძე I, 1921: 47-48).

ლომკაც ჰილაძის ზემოთ დამოწმებულ შეწირულების წიგნზე დაყრდნობით შეიძლება ვივარაუდოთ, რომ ჰილაძეების სამფლობელო 1629 წლის ახლო პერიოდში, მართლაც გადადიოდა ტეხურის მარჯვენა მხარეს და მისგან საკმაოდ მოშორებით, ჩრდილო-დასავლეთითაც ვრცელდებოდა. სოფ. კეი მდებარეობს შხეფის ჩრდილოეთით, დაახლ. 15 კმ დაშორებით. მისი მფლობელი სწორედ ლომკაცია, რომელიც თავის ყმებს სწირავს ბიჭინთის ღვთისმშობელს. ამასთანავე, მიუერთებია „სხუა მრავალი საქონელი“ (იქვე: 48). ამ მოსაზრებას ამყარებს ეკის თემის სოფელ საცხვიტავოში ტომონი „ნაჭილუს“ დამოწმება, რაც მდ. ცისა და ვითოკირილიშ დაღს შუა მდებარე ბორცვის სახელწოდებად დაგვიდასტურებს. გადმოცემით, ეს ადგილი ჰილამეთს, ჰილაძის ნასახლარი ყოფილა.

მამუკა ჰილაძის 1616-1639 წწ. დათარიღებული შეწირულობის წიგნიდან ირკვევა, რომ მას და მის შვილს ბააკას ბიჭინთის ღვთისმშობლისთვის შეუწირავთ „აქწრშიდ ერთი გლეხი ნახიდაი კალანადე და ჭანგას უმცროსი რუხვაძე“ (კაკაბაძე I, 1921: 51).

ბუკან დადიანის 1714 წლის შეწირულობის წიგნი გვამცნობს, რომ ჭყონდიდელ ვედემონ ღვთისმშობლის კურთხევის შემდეგ უდროობით დაკარგული საჭყონდიდლოს მამულები – „ანჯელი და კოდორი გადმართი ტეხურის პირამდის რაც არის, ძველთაგან ჰილაძეებს შეუწირათ“, შენაწირი დათარები განგვიხაზვებია და კვლავ ეკლესიისათვის შეგვიწირავსო (კაკაბაძე I, 1921: 113). კაცია დადიანის 1760 წლის შეწირულობის წიგნში საჭყონდიდლო სახელწოდებული საეკლესიო მამულის არეალი უფრო დაკონკრეტებულია: „... რიონის და ცხენისწყლის შესაყრიდგან ტეხურის შესაყრამდის სულ გადმართი, კოდორი, ცხეპიჯი, კუკუთი, სამარგალი და ანჯელი, ესენი ძველთაგან ჰილაძის ყოფილიყო და ჰილაძეს შეუწირათ“ (კაკაბაძე II, 1921: 13). ირკვევა, რომ ცხენისწყალსა და ტეხურს შუა მდებარე ტერიტორია, აგრეთვე რიონის მარცხენა მხარე („სულ გადმართი“) ოდითგანვე საჭილაოდ იწოდებოდა და შემდეგ „პირველ ჰილაძის შეწირული“ ჯერ კაცია დადიანის ბაბუას, ხოლო მოგვიანებით – თვით კაციას, ეკლესიისათვის შეუწირავს. ასეთივე ცნობა დაცულია სოლომონ II-ის მიერ 1798 წელს ბიჭინთის ღვთისმშობლისადმი მიცემულ წიგნში (კაკაბაძე II, 1921: 114).

საჭილაოს საზღვრების დადგენის თვალსაზრისით მნიშვნელოვან პირველწყაროს წარმოადგენს ტომონიშური მასალა – გეოგრაფიულ ობიექტთა სახელწოდებანი. ტომონიშკა, როგორც მეცნიერული დისციპლინა, ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი წყაროა ჩვენი წარსული ყოფა-ცხოვრების შესასწავლად.

ი. სიხარულიძის ვარაუდით, XVI საუკუნეში მოღვაწე გუსტან ჰილაძისა და მისი შემკვიდრის – ჯავახის რეზიდენცია ხევისწყლის ხეობის ზემო წელზე, სოფელ კონარის ცენტრში უნდა ყოფილიყო, რასაც აფიქრებინებს იქ ტომონიშ „სახახოს“ დადასტურება. მკვლევარი ასახელებს სხვა ტომონიშებსაც: ჰილაძის ჰილაძის-სახახო (ნაწილობრივ); ჰილაძის ნატახტარი-მინდორი; ჰილაძის ნახაყდრ-წმ. გიორგის ნაეკლე-სიარი (ორივე დიდ ოფთოში); ჰილაძის დელე/ჭილაიციველ-ჩხორონჭუას მარცხენა შენაკადი; გადმოცემით, აქ უწინ სათევზე აუზი მოუწყვიათ ჰილაძეთა გვარეულობის წარმომადგენლებს. თლილი ქვით ნაკვებ აუზს, რაც 1873 წელს დიმიტრი ბაქრაძესაც უნახავს, „ჭილაძის სათევზო“ ეწოდება (სიხარულიძე „მახარია“, 3, 6; 2003: მისივე, სიგ. IV, 1971: 131, 132).

ელემ იზორია – 75

ცნობილ ენათმეცნიერს, საზოგადო მოღვაწეს, თანამედროვე მეგრული ლიტერატურის ბრწყინვალე წარმომადგენელს, ბატონ ელემ იზორიას ა.წ. 15 სექტემბერს 75 წელი შეუსრულდა. ვულოცავთ მას ამ იუბილეს და გუსურვებთ ხანგრძლივ და ბედნიერ სიცოცხლეს! აგრეთვე გუსურვებთ წარმატებებს ოდაბადეს საკეთილდღეო საქმიანობაში!

სახალხო მოძრაობა „სამეგრელოს“ ზუგდიდის ორგანიზაციის სახელით, ზურაბ კვარაცხელია

გეორგია – მიწათმოქმედებისა და გეორგიული მოღვაწის დაბრუნება

– კაცთა მოდგმა პომოსაპიენსის ჩამო-
მაგალია, რომელიც დაახლოებით 70 ათასი
წლის წინ ბინადრობდა აფრიკაში. 60 ათასი
წლის წინ ის აფრიკიდან აზიაში გამოვიდა
– მაშინ მცენიერთა ვარაუდით პომოსაპი-
ენსების რიცხვი 2000 ინდივიდს არ აღემატე-
ბოდა – 40 ათასი წლის წინ გავრცელდა
ევროპაში, 35-15 ათასი წლის წინ – ავს-
ტრალიასა და ამერიკაში. ამდენად ყველა
რასის ადამიანი ერთი წარმოშობისაა და
მათი გარეგნობა (კანის, თვალების და თმის
ფერი) კლიმატური ვითარებითა განპირობე-
ბული. ეს გარეგნობა ასევე იცვლება გარემოს
გამოცვლასთან ერთად, მაგალითად დღევან-
დელი ევროპელების წინაპრები (გოთები,
პუნები, ალანები, საქსები და ა.შ.) იყვნენ მონ-
ღოლოიდები, ჩინელების გარკვეული ნაწილი
კი ერთ დროს ევროპული გარეგნობის ყოფი-
ლა. დღევანდელი ამერიკელები, თეთრკანი-
ანების და შავკანიანების შთამომავლებიც,
თანდათანობით წითელკანიანებს (ინდიელებს)
ემსგავსებიან. პომოსაპიენსი ერთადერთი პრი-
მატი არ გახლავთ რომელიც ორ ფეხზე და-
დიოდა და ქვას ხმარობდა. ორ ფეხზე
მოსიარულე სხვა პომინიდები გადაშენდნენ
(ან ასიმბლირებულ იქნენ პომოსაპიენსის
მიერ), ქვას კი რამდენიმე ჯიშის მაიმუნი
დღესაც ხმარობს კალის გასასტუმად. ერთ-
ერთი ამ ჯიშთაგანი დიდ ქვეს კლდეზე
აგროვებს და მტაცებლის გამოქნისას ქვემოთ
აგროვებს მტაცებლის დასაფრთხობად, ანუ
ქვას იყენებს როგორც იარაღს, ეს კი ქვის
ხანის საწყისი ეტაპია. ამას მოჰყვა ქვის
ცულებისა და შუბების გამოგონება, შემდეგ
კი სატყორცნი იარაღების, მათ შორის
მშვილდ-ბრისაც, რომელიც პომოსაპიენსის
გამოგონებული უნდა იყოს. ამ მშვილდ-
ბრის წყალობითაც პომოსაპიენსი შეეძლო
მოწინააღმდეგე (მტაცებელი ცხოველი და
სხვა პომინიდები) დასტაცებდა გაენადგურე-
ბინა და მასთან ხელნართული ბრძოლა
აღარ სჭირდებოდა. ჩემი აზრით, სწორედ
ამან განაპირობა პომოსაპიენსის სრულიად
უშიშრად გადაადგილება სხვადასხვა კონ-
ტინენტებზე. ამ ხანგრძლივი მოგზაურობის
შედეგად კაცთა მოდგმა ათასწლეულების
მანძილზე ჩამოყალიბდა როგორც ნომადური
ცხოვრების წესის მქონე მონადირე, რომელიც
მშვილდობა პრიმიტიულ კარგებში და მხ-
ოლოდ ზამთრობით თუ დაჭირდებოდა გამო-
ქვამულში შესვლა. საერთოდ, მე ვფიქრობ,
რომ ადამიანი გამოქვამულში გამოყვარების
დაწყების დროს შესახლად ხანგრძლივი
დროით. დაახლოებით 18 ათასი წლის წინ
(ზოგი ვარაუდით 27 ათასი წლის წინ) დაი-
წყო აცივების პერიოდი დედამიწაზე, რომელიც
დაახლოებით 14 ათასი (ან 16 ათასი) წლის
წინ უკანასკნელი მცირე გამყინვარებით დას-

რულდა. ამ პერიოდისთვის, როგორც ვარაუ-
დობენ, ჩრდილოეთ პოლუსი მდებარეობდა
გრელანდიის ჩრდილო-დასავლეთით, ამდენად
ეკვატორის ხაზი დახრილი იყო აფრიკის
სამხრეთ-დასავლეთით, ხოლო აწეული იყო
აზიისკენ და გადიოდა ეკვიპტეზე, შუა-
აზიაზე და ციმბირზე. ამას ადასტურებს
ციმბირში ნაპოვნი მამონტების მუმიების
მუცელში აღმოჩენილი სუბტროპიკული მცენა-
რების ნაშთები – ანუ გამყინვარების წინ
ციმბირში სუბტროპიკული კლიმატი იყო,
ხოლო გამყინვარების დროს საპარაში ისე-
თივე ტყე იყო როგორც დღეს ჩრდილოეთ
ევროპაშია. იმდროინდელი ეკვატორის მდე-
ბარეობიდან გამომდინარე ესპანეთი მდე-
ბარეობდა უფრო ჩრდილოეთით ვიდრე ის
დღესაა და ვერც ის ვერ გადაურჩებოდა
გამყინვარებას. ამდენად, ზოგიერთი მცენიერის
მოსახრება, რომ ევროპელებმა გამყინვარების
დროს ესპანეთში “გამოიხამთრეს”
არარეალურია. ამ პერიოდისთვის ევროპა
მთლიანად დაიცვალა მოსახლეობისგან, რამ-
ეთუ ევროპის კონტინენტი თითქმის მთლიანად
ყინულით დაიფარა, რომელმაც 12 ათასი
წლის წინ ნელ-ნელა იწყო გაღვლეობა, რაც
დაახლოებით 4 ათასი წელი გავრცელდა
(თუმცა ამ ყინულის ნაშთები დღემდე არსე-
ბობს). ყინულის მასების დრობამ გამოიწვია
წყლის დონის ამაღლება, რამაც ასახვა პოვა
წარდგინის მითში.

– დათობამ ხელსაყრელი პირობები შე-
ქმნა მიწათმოქმედების გასავითარებლად.
პირველად მიწათმოქმედება წარმოიქმნა შუამ-
დინარეთის ზემოწელში, თუმცა კონკრეტულად
შუამდინარეთის ზემოწელის რომელი მონ-
აკვეთი დათესა ადამიანმა პირველად მარ-
ცვალზე, ჯერ დადგენილი არაა. ჩემი აზრით
ეს არ იყო ბარი, რადგან იმ პერიოდში ყინ-
ულთა დროისაგან დიდი წყალუხეობა უნდა
ყოფილიყო და ბარის ველ-მინდვრები (დატ-
ბორილი და დაჭობებული იქნებოდა (ამას
ადასტურებს გეოლოგიური კვლევებიც). ამ-
დენად ადამიანებს მიწათმოქმედება უნდა
განევითარებინათ არა მინდვრებზე, არამედ
მთის ფერდობებზე. ხალხი, რომელმაც პირვე-
ლად შექმნა კომპლექსური მიწათმოქმედება,
იყო ქართველების უშუალო წინაპრი, რის
გამოც ქართველებს უწოდებთ “გეორგები”
– “გეორგოს” რაც ძველბერძენულად მიწათ-
მოქმედს ნიშნავს. მიწათმოქმედების გან-
ვითარებამ განაპირობა დამკვიდრებულ ცხო-
ვრების წესზე გადასვლა, რის შედეგადაც
კაცობრიობა ორ კატეგორიად გაიყო:
დამკვიდრებულად (ანუ გეორგიანებად)
და მომთაბარეებად (ანუ ასეხად-თათრებად).
დამკვიდრებულ ცხოვრების წესზე გადასვლას
მოყვა არქიტექტურის განვითარება და სახ-
ელმწიფოებრივი ერთეულის წარმოქმნა, ამან

კი თავის მხრივ განაპირობა რელიგიურ-
იდოლოგიური შეხედულებების ფორმირება
და დამწერლობის აღმოცენება (საეუ-
რადღებოა რომ ლურსმული დამწერლობის
ყველაზე ადრეული ნიმუშები სამეურნეო
ხასიათისაა). ყველაზე ძველ ნეოლიტურ
ნაგებობებად დღეისთვის მინიჭებულია 11.500
წლის წინანდელი გობეკლი-ტეპეს და ნევალი-
ნორის მეგალითური ნაგებობები (ეგვიპტის
ზემო წელი) და ამავე რეგიონში აღმოჩენილი
ყველაზე ძველი სელექტირებული ხორბლის
მარცვლები. ამდენად, მოსახრება რომ გეგეკ-
ლი-ტეპეს ნაგებობები მომთაბარეთა აშენე-
ბულია, უსაფუძვლო და მცდარია – ქვის მეგა-
ლითური ნაგებობების აშენება განპირობე-
ბული იყო მიწადმოქმედების წარმოქმნით,
ანუ დამკვიდრებულ ცხოვრების წესზე
გადასვლით. ეს იყო პირველი ცივილიზაციის
წარმოქმნა დედამიწაზე, რომელსაც
დასავლელი მეცნიერები “ნეოლითურ ცივი-
ლიზაციას” უწოდებენ, მაგრამ უფრო მართე-
ბული იქნება მას ეწოდოს “გეორგიანული
ცივილიზაცია”. საეურადღებოა, რომ
საქართველოში გახსია და მაცვლეობანი კულ-
ტურის უმდიდრესი და უძველესი ტრადიცია
არსებობს რაც ხაზს უსვავს იმას რომ
ქართველი ხალხი არის გახსია და მარ-
ცვლული კულტურის პირველი სელექ-
ციონერი, თუმცა მაშინ ქართველები დღევან-
დელი საქართველოდან უფრო სამხრეთით
სახლობდნენ. ველური ხორბლის დედა-სამ-
შობელი ითვლება არარატის მთისწინეთი,
სადაც ველური ხორბალი დღემდე ხარობს
და მისი სელექციაც აღბათ აქვე დაიწყო.
ამდენად, გამოთქმა მოსახრებას რომ ნე-
ოლითური ცივილიზაციის აკვანს სწორედ
არარატის მთისწინეთში დაიწყო, შემდგომ
ის განვითარდა მდინარე მურატისა და
ეგვიპტის ხეობებში. შემდეგ გეორგიანელებმა
ამ ცივილიზაციის ექსპორტი მიიღეს დედამი-
წაზე მოახდინეს – ამას ადასტურებს ჩინეთის
გობის უდაბნოში აღმოჩენილი ოთხი ათასი
წლის წინანდელი კავკასიური გარეგნობის
ადამიანების მუმიების გენეტიკისა და მათი
განსაკვეთებლობის კვლევის შედეგები. ამ
კვლევის თანახმად ეს ხალხი გობის უდაბ-
ნოში მოვიდნენ შავი ზღვის სამხრეთ
სანაპიროს რეგიონიდან, საიდანაც ისინი
აგრეთვე გავრცელდნენ მთლიანად ხმელთა-
შუა ზღვის აუზის მიმდებარე ტერიტორიებზე
ბრიტანეთის ჩათვლით.

– მიწათმოქმედების განვითარებას თან
სდევდა არა მხოლოდ ტექნიკური პროგრესი,
არამედ ლინგვისტური პროგრესიც: ადამიანის
მეტყველებაში გაჩნდა სამეურნეო და სამ-
შენებლო ტერმინები, შემდგომ მეტალურ-
გიისთან, მიწათმოქმედების საწარმოებლად
შექმნილი კალენდარული სისტემასთან

პირველ რელიგიურ კონცეფციასთან
დაკავშირებული ტერმინები, რომელიც ასევე
გეორგიანული მოდგმის შექმნილი და ექს-
პორტირებულია. ამდენად არ არის გასაკვირი
თუ ამ ტიპის გეორგიანული ტერმინები
ვლინდება მიწათმოქმედების წარმოქმნის ადგ-
ილიდან ძალზე მოშორებით დასახლებულ
ხალხებშიც. თამამად შეიძლება ითქვას რომ
გეორგიანელთა ენა არის პირველი სრულე-
ოფილი ენა კაცობრიობის ისტორიაში, მანამდე
კი მომთაბარეთა საკომუნიკაციო სისტემა
იყო ძალზედ პრიმიტიული და ის ძირითადად
შეიცავდა მხოლოდ ნადრობასთან
დაკავშირებულ ტერმინებს. დამკვიდრებულ
ცხოვრების წესზე გადასვლით მრავალი მი-
მართულებით მოდგმა ადამიანების ენა კი
ისეთივე მდიდარი და ისეთივე დინამიურად
განვითარებადი იქნებოდა როგორც თავად
ნეოლითური ცივილიზაცია, ანუ ზოგადად
ცივილიზაცია.

– დროთა განმავლობაში უზარმაზარ ტერ-
იტორიებზე გავრცელებულმა მიწათმოქმედთა
კულტურებმა ლოკალური ხასიათი მიიღო, რა-
მაც გამოიწვია ენობრივი დიფერენციაციაც
და საერთო გეორგიანული წარმოშობის ხალხ-
ების ურთიერთგაუცხოვებაც, რასაც კიდევ
უფრო აჩქარებდა მომთაბარე ტომების შერევა.
თუმცა როგორც შემდგომი ჩემი კვლევებით
გამოვლინდა, აფრიკასა და ევრაზიაში განვრ-
ცობილ გეორგიანულთა შთამომავლებს ქვეშე-
წევლად მაინც გააჩნდათ ცენტრის შერეობა,
რომელიც მცირე აზიაში ეგვლებოდა.

– გეორგიანელთა მიერ შექმნილი სამე-
ფოებია: მარის სამეფო (ანუ შუამერების-სუ-
მარების სამეფო), ქარდენიასისა და კასიტების
სამეფო (შემდგომდროინდელი ქალდეა), ხათის,
ურარტუსა და ხური-მითანის სამეფოები, ტუ-
ტანჰამონის დინასტიის ეგვიპტის, კრეტა-
მიკენისა და ზოგადად ხმელთაშუა ზღვის
ყველა უძველესი სამეფოები, ელამის, ინ-
დოეთის (პარაპ-მისხენჯოლდაროს) და ჩინეთის
(ცანის) პირველი სამეფო, კოლხეთის, იბერიის
(დასავლეთისა და აღმოსავლეთისა) და
საქართველოს სამეფო. დღესდღეობით გეორ-
გიანული მოდგმის მხოლოდ ერთი ქვეყანა
არსებობს (საქართველოს რესპუბლიკა). ყველა
სხვა დღეს არსებული ქვეყნები ძირითადად
მომთაბარე ტომების შთამომავლებითაა
დასახლებული, რომლებმაც გეორგიანელთა
ასიმილაცია მოახდინეს, ხოლო გეორგიანული
კულტურა ჯერ მითითეს შემდეგ კი განა-
თარეს კიდევ. გეორგიანელებმა პირველ
სამშობლოზე (არარატის მთებიდან განის
ტბის მდამოებამდე) კონტროლი ბოლოს
მეცამეტე-მეთოთხმეტე საუკუნეთა მიჯნაზე
დაკარგეს.

ბაპუშ მორბოშია

5.000 წელი ჩვენს წელთაღრიცხვამდე – ქართველთა ღმ-ის კვლევის პასუხები

“ქართველი ხალხი არის შუმერულ-
ქალდეური წარმოშობის... უძველესი ცივი-
ლიზაციების, ურარტუსა და ქალდეების
გენეტიკური მემკვიდრე”;
“დავა მეგრულ-სვანურის ენა-დიალექტო-
ბაზე გადაწვეტილად უნდა ჩაითვალოს”;
“ჩემენ-ინგუშები და თუშ-ხეგსურები,
ასევე ჩერქეზები და სვანები იმდენად
ახლოებული არიან ღმ-ის თვალსაზრისით,
რომ უტყუარია – ჩვენ ერთი რასა ვართ”;

შეიძლება ითქვას, რომ პირველადი სურათი
ნათელია: ქართველ ადამიანში დომინან-
ტურია J2 და G2 ჰაპლოჯგუფები. ისინი
თანაბარი პროპორციით არიან განაწილე-
ბული დასავლეთ და აღმოსავლეთ
საქართველოს ბარის მოსახლეობაში.
მსოფლიო მეცნიერები ერთხმად აღიარებენ,
რომ J2 და G2 ჰაპლოჯგუფების წარმოშო-
ბის ადგილია განის ტბის მდამოები და
შუამდინარეთის ზემო წელი, ასევე ზა-
გროსის მთების რეგიონი. კვლევის შედეგე-
ბი ადასტურებს ჰიპოთეზას, რომ
ქართველები არიან უძველესი ცივილიზა-
ციების, ურარტუსა და ქალდეების
გენეტიკური მემკვიდრეები, რომლებიც უწინ
ფართო არეალზე იყვნენ განსახლებული.
უცხო ტომებისგან შევიწროებულებმა
თავისი ქვეყნის ცენტრი თანდათან
ჩრდილოეთისკენ გადაიტანეს. ჩამოყალიბდა
ქალდეა (ტრაპიზონის რეგიონი), კოლხა,
იბერია და მისი შემქმნელი ერთი ჰაპლო-
ჯგუფის მატარებელი ხალხი – ქალდეები,
ანუ გვიანდელი კოლხები.

დავიწყოთ ვიწრო ჯგუფების კვლევაც...
წოვა-თუშები გამოიკვლიეთ, რომლებიც
ვანისხური ენის ერთ-ერთ დიალექტზე ლა-
პარაკობენ, არიან მართლმადიდებელი ქრის-
ტიანები, ცხოვრობენ თუშეთში და ყველა
საომარ სიტუაციაში ქართველების
გვერდით იდგნენ. ღმ-ის მონაცემები ცხ-
ადყოფს, რომ ისინი არიან J2 ჯგუფის
წარმომადგენლები.

ფერეიდნელი ქართველების 90% წარ-
მოადგენს ქართველთა ჯგუფისთვის დამახ-
ასიათებელ J2 a ჰაპლოჯგუფს.

გაგრძელებთ ლახების კვლევას. მათი
გენეტიკური ჯგუფიც აბსოლუტურად ქარ-
თულია...

გენეტიკურმა კვლევამ აჩვენა, რომ
ქართველი ხალხი არის შუმერულ-

ქალდეური წარმოშობის. ურარტუ მართ-
ლაც უძველესი წინარეპართული სახ-
ელმწიფოა. წინარეპართული რასა არა
მხოლოდ აქ დაიბადა, სადაც ახლა ვცხო-
ვრობთ, არამედ კავკასიონიდან
გაცილებით სამხრეთით იყო განვნილი
და ე.წ. ნაყოფიერ შუამდინარეთს ემიჯნე-
ბოდა.

– ქართველების გარდა კიდევ ვინ არიან
ამ წინარე რასიდან წარმოშობილი ერები?
– ქალდეის ურიდან არის დიდი მამამ-
თავარი აბრაამი, ე.ი. ძველი ებრაელები და
შესაბამისად არაბებიც ამ წინარე რასიდან
არიან. ქურთებიც წარმოშობილი არიან
ქალდეის ხალხისგან. აღარაფერს ვამბობ
ჩრდილო კავკასიის ხალხებზე, ჩვენ ერთი
რეალი ვართ. ეს არის ერთიანი იბერიულ-
კავკასიური ოჯახი. ჩემენ-ინგუშები და
თუშ-ხეგსურები, ასევე ჩერქეზები და სვანები
იმდენად ახლოებული არიან ღმ-ის თვალ-
საზრისით, რომ უტყუარია – ჩვენ ერთი
რასა ვართ.

აფხაზეთის 60% აბსოლუტურად ქარ-
თული (მეგრული) წარმოშობისაა, დანარჩენი
კი ჩვენი მონათესავე აფსუ-ადიდებლები
არიან. არადა, აფხაზთა გონება საბჭოთა
იდოლოგიურმა მანქანამ სრულიად შეც-
ვალა და შეძლეს კიდევ თავისი საქმის
აღსრულება...

კვლევის შედეგებმა ასევე წარმოაჩინა
ქართველი ერის ისტორიული ერთიანობის
უფრო მეარი საფუძველი – ვფიქრობ, დავა
მეგრულ-სვანურის ენა-დიალექტობაზე
გადაწვეტილად უნდა ჩაითვალოს.

– სქემებზე ჩანს მცირე გენეტიკური
სიტრულე ქართველებშიც. ეს საიდან
მოდის?
– ეს არის აბსოლუტურად ყველა ერთი...
შერეული ქორწინებები ბუნებრივი და აუ-
ცილებელი მოვლენაა – ამით ერის გენო-

ფონდი მდიდრდება. ეს სიტრულე მომდ-
ინარეობს ისტორიული მოვლენებიდანაც,
თუმცა, მიუხედავად მონღოლებისა და
სპარსელების თუ სხვა დამპყრობლების
შემდეგი თავდასხმებისა, გენეტიკურ დონეზე
საქართველოში მათ მნიშვნელოვანი კვალი
არ დაუტოვებიათ...

– ჩვენი მეზობელი ერების ეთნო-
გენეტიკური კვლევის შედეგები როგო-
რია?
– სომხები, ბერძნები და ირანელები
ერთი ინდოევროპული ჯგუფია. სომხეთში
დარჩა მცირე ჯგუფი ქალდეელებისა და
ურარტელებისა, რომლებიც გასომხდნენ
და ეს კვალი მათ გენოფონდში ნათლად
ჩანს. ძველი ალბანელების გენოტიპი
ფიქსირდება ჩვენს მეზობელ აზერბაი-
ჯანელებში. თურქებში საკითარი შუააზ-
იური გენოტიპი დღეს მხოლოდ 15 პრო-
ცენტს შეადგენს. დიდი მათში ქართული
გენოფონდის წილიც...

რამდენად ძველია ესა თუ ის ჰაპლო-
ჯგუფი, მუტაციების რაოდენობა
განსაზღვრავს გენში. კვლევით დადგე-
ნილია ჩვენი გენების სიძველით ზუსტი
თარიღი – 5.000 წელი ჩვენს წელთაღ-
რიცხვამდე. ზოგადად, როგორც განმ-
სახლებრელი ანალიზი არ არსებობს და
ამა თუ იმ ერისადმი კუთვნილება
მსოფლმხედველობითი მომენცია და არა
ბიოლოგიური ფაქტორი. ამის ნათელი მა-
გალითია შუშანიკი, აბო თბილელი, ვესტაოთ
მცხეთელი, რომელთაც დიდი ქართული
საქმე გააკეთეს, როსტომ ხანი კი – გენით
ბაგრატიონი, დიდი ლუარსაბ I-ის შვილ-
იშვილი ქართველთა მთავარ გადაწყვერე-
ბლად და ყველაზე დიდ ანტიქართველად
მოგვევლინა.

ლ. ჯიშაშვილი

მსოფლო სიმაართლის აღიარებითაა შესაძლებელი აფხაზეთში დაბრუნება!

აფხაზეთთან საუბრისას ძალზე მნიშვნელოვანია, ქართველი და აფხაზი ხალხების მრავალსაუკუნოვანი თანარსებობა-თანაცხოვრების ისტორიის დრამა ცოდნა და სწორი აღქმა. თუ დეტალებში არა, ზოგადად მაინც, და არა ფსევდო-მეცნიერული მიდგომით, რომლითაც გვასახრდებოდნენ ჩვენ ათეული წლების განმავლობაში. აფხაზეთშიც არიან განსწავლული ადამიანები და მათაც კარგად უწყვიან ნამდვილი ისტორიის არსი; იმათ ჩინებულად იცინან, რომ ჯერ კიდევ ქრისტეშობამდე გამოჩენილი გეოგრაფი და ისტორიკოსი სტრაბონი (ძვ.წ.ად. II ს.) მიითვლებოდა, აფხაზები სემიტთა, დღევანდელი აფხაზეთის ჩრდილო-დასავლეთ ნაწილში სახლობდნენ აბაზგებით; ხოლო უფრო მოგვიანებით, ფლავიუს არიანეს (ახ.წ.ად. II ს.) მიითვლებოდა, აფხაზები სემიტთა, დღევანდელი აფხაზეთის ჩრდილო-დასავლეთ ნაწილში, დაახლოებით მდინარე ბჰოფის ხეობაში, პირველი საუკუნეებიდან სახლობდნენ ჯერ აფხაზებით, მერე კი აბაზგებით. აპოლონიოს როდოსელის მიხედვით კი აფხაზ-აბაზგები (სერგი მაკალათიას მოსაზრებით – აფხაზები) კოლხების გვერდით ბინადრობდნენ.

ეს და ბევრი სხვა ისტორიული ფაქტებიც კარგად იცინან აფხაზეთში, რომ ყოველივე ეს ხდებოდა გაცილებით ადრე, ვიდრე კავკასიაში გამოჩნდებოდნენ ქართები – ქართველების წინამორბედი ტომი, რომელთა კვალისთვის ივანე ჯავახიშვილს, ნიკო ბერძენიშვილს მე-6 საუკუნემდე ვერსად მიუგინათ. მხოფლიო ისტორიის მამად წოდებული პეროლოტეს მიხედვით, სიმწრის (წითელი) ზღვიდან შავ ზღვამდე სახლობდა მხოლოდ ოთხი ხალხი: სპარსები, მიდიელები, სასპერები და კოლხები. აფხაზებმა კარგად იცინან, რომ ისინი სწორედ კოლხური სამყაროა – იბერიის ნაწილი არიან და არა საქართველოს, რადგან თვით ცნება „ქართველი და საქართველო“ ბუნებაში ჯერაც არ მოიპოვებოდა; ისინი მოგვიანებით გახდნენ ძველი მეგრული-საზურ (ზანურ) ენაზე მოსაუბრე იბერიის მკვიდრნი. ამიტომ აფხაზები არ იზიარებენ ფსევდო-მეცნიერულ და თავსმოხვეულ მოსაზრებას იმის შესახებ, რომ ისინი ე.წ. ქართველური მოდგმისანი არიან. მათ მართლაც აქვთ გაცნობიერებული, რომ ადიღური შტოს წარმომადგენლები გახლავან. ქართველი მეცნიერები კი, დაწყებული პავლე ინგოროვით და დამთავრებული ბატონ ჯემალი გამახარიათი, ქდავებენ: აფხაზები ქართველები იყვნენ – ქართული სამყაროს ნაწილი და პრეისტორიული დროიდან აფხაზეთი საქართველოს ისტორიული ოლქიაო.

ამ დროს სრულდებით დავიწყებასა მიცემული ის რეალური ფაქტები, რომ რუსეთის შემადგენლობაში მოქცევამდე, საქართველო კარგა ხნით ადრე იყო სამეფოებად და სამთავროებად დაქუცმაცებული. აფხაზეთი გარკვეული დროის განმავლობაში საერთოდ არ შედიოდა ერთიანი ქართული სახელმწიფოს შემადგენლობაში. ამიტომ არ მიიჩნევენ აფხაზები საქართველოს თავის სამართალმემკვიდრედ. ეს მათ კარგად იცინან, მაგრამ არ იცინან, ან არ სურთ იცოდნენ, რომ აფხაზეთი იმ დროისთვის, როცა შედიოდნენ რუსეთის შემადგენლობაში, გაცილებით ნაკლები ტერიტორიით იყო წარმოდგენილი. ეს ძალზე მნიშვნელოვანია ფსევდო-მეცნიერულ მიდგომაზე აფხაზების ვინაობის საკითხისადმი და გაუთავებელი კინკლაობას მათი აბორიგენობის შესახებ, არ შექმლენ ნეგატიური როლი არ ეთამაშა ქართულ-აფხაზურ ურთიერთობაში. აფხაზების, როგორც თავისთავად და თვითმყოფადი ერის არ აღიარება მტკიცედ შეუწყობდა და განაპირობებდა გაუცხოების და უნდობლობის ტენდენციების ჩამოყალიბება-გარდამავებას. აფხაზებმა ნელ-ნელა დაიწყეს განდობა და ამან ბოლოს და ბოლოს მიიღო დისტანცირებისა და საზოგადოების პოლარიზების სახე. ეს კარგად ჩანს იმ ისტორიულ ფაქტებშიც, რომ აფხაზები თავიდან, ჯერ კიდევ შუაჯიორიამდე, იხრებოდნენ ჩვენსკენ და ჩანებობდნენ, ემხებოდნენ, მანები, აქირთები, ზვამები, თარბები, ზუხბები, ქეცებები, აკიუბები, ლაცუბები, აბუხბები, კილბები და სხვანი სამხრეთ-აღმოსავლეთისკენ – სამეგრელოსაკენ და იქცნენ კიდევ შესაბამისად შარაშია-შერვაშიძეებად, ანჩიბია-ანჩაბაძეებად, ემხვარებად, მარდანიებად, აქირთაეებად, ზვამბაიებად, თარბაიებად, ზუხბაიებად, ქეცაიებად, აკიუბაიებად, ლაცუბაიებად, აბუხბაიებად, ყოლბაიებად და ა.შ. ხოლო გასაბჭოების შემდეგ, როდესაც აფხაზეთი

შემოვიდა ჯერ კონფედერაციის შემადგენლობაში, როგორც სახელმწიფოებლო რესპუბლიკა, მერე კი უფრო დაქვეითებული კონსტიტუციური უფლებებით – ავტონომიის სახით, საქართველოს რესპუბლიკის შემადგენლობაში, უფრო მეტად იხინა თავი დაპირისპირებამ და ქართველთა ციხის მოყოლილმა აფხაზებმა ისევ იბრუნეს პირი ჩრდილო-დასავლეთისკენ და დაუბრუნდნენ თავიანთ საწყის, პირვანდელ მდგომარეობას.

რად თქმა უნდა, ასეთ დროს უფრო გონივრული იქნებოდა, გვეფიცრა იმაზე, თუ რა არ მოეწონათ მათ, რა იყო ერთი ან მეორე პროცესის მიხეობა, რა ისტორიული მოვლენები ედო ამას საფუძვლად, ვიდრე დღევანდელ გაუთავებელი ძახილი: „აფხაზეთი საქართველოს ისტორიული ოლქია; აფხაზეთი ძირძველი ქართული მიწაა; აფხაზები აფსუბები არიან და ისინი კასპისპირეთიდან არიან მოსულნი; რომ აფსილები და აბაზგები ქართველები იყვნენ“, როდესაც, როგორც ითქვა, ცნება „ქართველი“ და „საქართველო“ ჯერ კიდევ ბუნებაში არ არსებობდა. „რა უნდათ იმაზე მეტი, რაც გააჩნიათ? თუ არ გაჩემდებიან, ჩაველოდეთ, გადავუვლით და ა.შ.“ – ასეთი იყო ექსტრემისტებისა და ვაი-პოლიტიკოსების შემახილები, რაც გონივრულ პოლიტიკასთან არაფერი ჰქონდა საერთო.

ასეთმა გაუთავებელმა ცრუ-ისტორიკოსობამ და ვაი-პოლიტიკოსობამ დაძაბა საზოგადოებრივი და პოლიტიკური რეალობა აფხაზეთში და შეუწყობდა ხელს ჩვენსა და აფხაზებს შორის პოლიტიკურ დაპირისპირებას, რომელიც შემდგომ გადაიზარდა ე.წ. სეპარატიზმში და სამხედრო კონფრონტაციამდეც კი მიიყვანა საქმე.

ე.წ. სეპარატიზმი-მეტი, რადგან ეს ტერმინი შემოღებულია პოლიტიკოსების მიერ და იმ გაგებით, როგორითაც ამას ხმარობდა ჩვენი აწ გარდაცვლილი „დიდი“ პოლიტიკოსი, ვერ ასახავს სრულფასოვან და საზოგადოებრივ მოვლენებს, პოლიტიკურ პროცესებს. აქ უფრო სწორი იქნებოდა საუბარი ორ ერის შორის გაუცხოების პროცესზე, უნდობლობაზე, განდგობაზე, დისტანცირებაზე, გარდამავებულ ურთიერთობის ერთ მხარეს, ტერიტორიულ გამოყოფაზე და ა.შ., ხოლო სეპარატიზმი დაპირისპირებულს არაკორექტულად წარმოაჩენს – დომინანტურად დაპირისპირების ერთ მხარეს და რეცესიულად – მეორეს. სეპარატიზმი მიგვანიშნებს აბორიგენისა და უცხოელის ურთიერთობას და დამოკიდებულებას. სეპარატიზმი მოდის სიტყვა „სეპარაციო“-დან და ეს სიტყვა ლათინური სიტყვაა. ის გამოყოფას ნიშნავს, რაც ბუნებრივი პროცესია: მშობიარობისას ნაყოფი შორდება მშობლის უბეს და ის იწყებს ცალკე-დამოუკიდებელ ცხოვრებას და არსებობას, ასეა ზოოსამყაროში და ბუნებაში საერთოდ – ვაშლი ან მსხალი დაშლივებისას ვარდება მიწაზე, რაც ასევე გამოყოფის მაუწყებელია და ეს ნორმალური, ბიოლოგიური პროცესია. მედიცინაშიც იმხარება ხშირად ეს ტერმინი მაშინ, როდესაც დასტაქარი უსისხლოდ და ატრავმატიულად გამოყოფს ამ თუ იმ პათოლოგიურ წარმონაქმს. ეს ნიშნავს სეპარაციულ, უსისხლო გამოყოფას.

ასე რომ, ალბათ, უფრო სწორი იქნებოდა საუბარი გაუცხოებაზე, განდგობასა და გამოყოფის მცდელობაზე და არა გაუთავებელი რიტორიკა აფხაზურ სეპარატიზმზე, რაც რადაც შეურაცხყოფილად აღიქმება მათ მიერ, მით უფრო, ეს ვერ ასახავს, როგორც ითქვა, მოპირისპირე მხარის ადგილსა და როლს ამ პროცესში. ამდენად, ეს, როგორც წესი, კონტრპროდუქტიულია და ჩვენ კი ამას ვერ ვითვალისწინებთ.

საერთოდ ჩვენ ბევრ რამეს ვერ ვითვალისწინებთ. მათ შორის, აფხაზების მჭიდრო მეზობლობას და მეგობრობას დიდ რუსეთთან, მის შენიღბულ თუ აშკარა წაქეზებას ანტიქართულ მიმართებაში; ვერ ვავითვალისწინებთ, რომ რუსეთი, როგორც „ყველა ჩაგრულის პატრონი და მხრუნველი“, მაშინვე ამოუდგებოდა აფხაზეთს საქართველოს სუვერენიტეტის საზიანოდ და გაათამაშებდა ე.წ. აფხაზურ კარტს საქართველოს თავისკენ შემოსაბრუნებლად. ამას იგი გააკეთებდა პირველ რიგში იმიტომ, რომ უსაზღვროდ დიდია მისი გეოპოლიტიკური ინტერესები კავკასიაში და კერძოდ – საქართველოში. ჩვენ ვერ ვავითვალისწინებთ ისიც, რომ, სწორედ ამ რეკონსტრუქციის გეოპოლიტიკური ინტერესებიდან გამომდინარე, არ დაუშვებდა ჩრდილო-ატლანტიკური ალიან-

სის მიახლოებას საკუთარ საზღვრებთან. ეს არავითარ შემთხვევაში არ შედიოდა და არ შედის რუსეთის ინტერესებში და რასაც აკეთებს, აკეთებს არა ერთმორწმუნე ქართველი ხალხის სიძულვილით (საზიანოდ კი) არამედ თავისი სახელმწიფოებრივი ინტერესებიდან გამომდინარე. ამიტომ ის არ გუბლა მან ჭკუათხელ სააკაშვილის უნიათობით და შემოიჭრა ჩვენს ტერიტორიაზე და ღამის თბილისამდე დამკვიდრდა. მერე შემოიღობა აფხაზეთი და ე.წ. სამხრეთ-ოსეთი, და აღიარა ისინი დამოუკიდებელ სახელმწიფოებად. ესეც ჩვენი უგუნურობაა და ხელშეწყობით მოხდა! ამ დროს ჩვენ ვეხიომბდით გამარჯვებას რუსეთ-საქართველოს ორდღიან ომში და ვმართავდით ჩვენს მოვლენებზე სახეობი ტაშ-ფანდურას... ნეტავ, არის სადმე ერი, ჩვენისთანა ბედნიერი?!

ჩვენ დღესაც ვერ ვაცნობიერებთ და ვერ ვითვალისწინებთ ბევრ სხვა გარემოებას. ვერ ვითვალისწინებთ იმას, რომ ვერც ვეროსაბჭო და ვეღარც ოკეანეს-გაღმელი ჩვენი „მეგობარი“ ვერ დაუპირისპირდება ჩვენს გამო რუსეთს. რუსეთის „ყველიკოდერგაველი“ ბუნებას, მის მისწარფებებს წინ ვერავითარი ძალა ვერ დაუღებება და ვერ შეაჩერებს. ეს თვალნათლივ დაგვანახა ბოლო დროს უკრაინაში განვითარებულმა მოვლენებმა – ის არ შეეგუა სტეპან ბანდერას და ფაშისტური „კარატელების“ – „ბაბი იარისა“ და ვეროსის სხვა ხალხთა გენოციდის მომწყობთა მემკვიდრეების აღზევებას სლავეტრ ქვეყანაში – უკრაინაში და დაუჭირა მხარი იქ მცხოვრებ საკუთარ ეთნიკურ მოსახლეობას. ისარგებლა ამით და დაიბრუნა (შეიძლება ითქვას სამართლიანადაც!) თავისი ქვეყნის განუყოფელი ნაწილი – ყირიმი, რომელიც თავის დროზე უგუნურმა ხერხოვამა გააჩუქა მის მიერ უკრაინაში ჩადენილი შავი საქმეების გადასაფარავად. ყირიმი რომ რუსეთის ისტორიული ნაწილია, ამაზე შეუძლებელია ორი აზრი არსებობდეს, იგი იმპერატორმა კატერინე მეორემ, ვერსაბჭო პოლიტიკის სარდლობით, გაათავისუფლა ოსმალეთის ბატონობისაგან, ხოლო, ამდრადემა უშაკოვმა და ნახიშკოვმა ბოლო მოუდეს თურქეთის ბატონობას შავ ზღვაზე. შემდეგ იმავე იმპერატორის მიერ დაარსდა ყირიმიში სეკსპორტოლი და სიმფეროპოლი. ხოლო, მოგვიანებით, ოსებს სტალინმა აპყრა ყირიმიდან თათარი მოსახლეობა და ასე გახდა იგი უფთა რუსული ოლქი – 90% ეთნიკური რუსული მოსახლეობით. მოკლედ, არსებობდნენ უტყუარი ისტორიული და მორალური წინაპირობები იმისა, რაც მოხდა ამას წინათ ჩვენს თვალწინ ყირიში. ამას ვერ შეცვლის ვერანაირი პოლიტიკური თუ ეკონომიკური გაფრთხილებები და სანქციები რუსეთის მიმართ. დღეს ყირიმი ცხოვრობს და მომავალშიც იცხოვრებს რუსეთის კონსტიტუციით და რუსეთის დროშის ქვეშ: რამდენადაც არ გააკრიტიკონ რუსეთი, იგი თავისას არ დაიშლის: „Кот-Васьякa бюджет слушать да есть!“... რამდენადაც არ ატარონ კიევის და ვეროსის სხვა დღეაქალაქების ქუჩებში სააკაშვილი „პოლოდოკით“ და არ აყეფონ რუსეთიდან მომავალი ქარისთვის, ამით არაფერი შეიცვლება – რუსეთი მოისმენს და თავისას გააგრძელებს. ამისთვის მას გააჩნია ყოველგვარი რესურსი და გიგანტური ნაბიჯებით განვითარებულ ჩინეთთან სიახლოვე, გამყარებული ხელშეკრულებით, რაც უფლებამოსილს ხდის მას მოიქცეს ისე, როგორც მას მოეპოვებება. ასე რომ, რუსეთი მოუხმენს ყველას, მაგრამ უკან არ დაიხეებს. ეს ჩვენთვისაც გასაგები უნდა იყოს: ანალოგიურ სიტუაციაში ჩვენ უარს ვიტყვით დღეს, ვერუშეთის, ტაო-კლარჯეთის, საინგილოს თუ კაბადოკიად წოდებულ ლაზ-ჭანეთის შემოერთებაზე!

აქ ასეთი ჩართვა გამოწვეულია არა იმით, რომ ჩვენ ძალიან მოგვწონს ის, რაც ხდება უკრაინაში, არამედ იმით, რომ ვერ ვითვალისწინებთ და დღესაც ვერ ვითვალისწინებთ რუსეთის თავისებურებებს, მის ინტერესებს ჩვენს რეგიონში. ხეების ოქით ტყეს ვერ ვხედავთ და შეგროპოთ უღრანში, უსინერში, საიდანაც გამოსვლა იოლი როდია. უნდა ვადიაროთ, რომ ქვეყანაში ჩამოყალიბებული რეალობა წინდაუხედავი და დაღატაკის ტოლფასი საშინაო და საგარეო პოლიტიკის შედეგია. არ უნდა დაგვაიწყდეს, რომ ეს ის რეალობაა, საითკენ თავად შემოვარდნეთ ჩვენი ისტორია. აფხაზეთთან და ოსებთან ჩვენი ურთიერთობა (რუსეთთანაც!) წავიდა იმ რეალში, საითკენაც გადავცილეთ ჩვენ ისტორია. ეს ფაქტია და ეს უნდა გვახსოვდეს მათთან ახალი ურთიერთობის ჩამოყა-

ობების დროს! რუსული ეთნოფსიკოლოგიაზე ყველაზე კარგად თქვა თვით რუსმა პოეტმა, ფილოლოგ ტუტჩევმა: „Умом Россию не понять, простим аршином не измерить. У России особая стать, в Россию можно только верить!“ აბა, დავაკვირდეთ რაა აქ ნათქვამი! აქ საუბარია იმაზე, რომ გამოუცნობადი და არაპროგნოზირებადი რუსეთი და მასთან ჭიდილი რომ არაა მომგებიანი! ჩვენ კი დღევანდელ ვიყავით დაკავებული მისი ლანდფა-გინებით. ვერ ვითვალისწინებდით და დღესაც ვერ ვითვალისწინებთ მის ინტერესებს მოსაზღვრე რეგიონებში და სად არ ჩაუწყობთ დუხა. რუსეთმა ჩვენ ეს არ გვაპატიო და შედეგაც ვიმკით. თუ არ მოგვწონს მასთან მეზობლობა, გადაიტანე შენი ქვეყანა შენს მიწაზე, უფრო მოგვწონს, მაგრამ, რახან ეს შეუძლებელია, უნდა გამოიხარო საერთო ენა შენს დღისთის მიერ ბოძებულ მეზობელთან და იცხოვრო მის გვერდითგვერდ ურთიერთსარგებლოანობის პრინციპით. უნდა გაითვალისწინო, რომ საქართველო არ არსებობს ცალკე, სხვა სივრცეში, რომ ის მეზობლობს სხვა ქვეყნებთან და ვალდებულია, უნდა თუ არ უნდა, გაითვალისწინოს, საკუთარი მეზობლების ინტერესებიც და მათ შორის, პირველ რიგში – რუსეთის.

ჩვენ არ ვავითვალისწინებთ ეს და, როგორც ითქვა, დღესაც არ ვადგვიართ სწორ გზაზე – ვერც ვეროკავშირი, ვერც ამერიკა და ვეღარც „ნატო“ ვერ ადაღვენს დაკარგულ ტერიტორიებზე ჩვენს სუვერენიტეტს და ვერ დაგვიბრუნებს სახლებში აყრილ მოსახლეობას. ასეთი საკითხი საერთაშორისო ორგანიზაციებისა და სხვა ქვეყნების ხელისუფლებების დადგენილება-დირექტივებით არ ხდება. „ნატო“ ჩვენ არაფერში ვეჭვრდებოდა, მით უფრო, როცა მასში ვაწევრიანება არარეალური ყოფილა. იმისთვის კი არ გააშენა რუსეთმა აფხაზეთში საფორტიფიკაციო ნაკებობანი და არ დააყენა ულტრათანამედროვე ბალისტიკური რაკეტები, რომ ჩრდილო-ატლანტიკური ალიანსი მიიახლოვოს. არც უკანასკნელი წამოგება ასეთ ავანტიურას და არ გააწევრიანებს საქართველოს საკუთარ რიგებში. ეს რომ გადავწყვიტოთ „ნატოს“ ხელმძღვანელობამ, მთავრად დილითვე რუსეთი გადმოსვამს თავის საპაერო და საზღვაო დესანტს და დააბანაკებს მათ ფოთსა და თურქეთის საზღვრებთან. ამავდროულად, თავისი მოქვეითი ნაწილებითა და მძიმე ჯავშან-ტექნიკით გაუღდება დიდგორიდან, თბილისის გავლით, გიუმრისკენ მიმავალ გზას. მაშინ პამპერსებთან და მინერალური წყლებით დატვირთული ამერიკის გემები ვერ უშველიან საქმეს.

სასაცილოა, საკვირველი რომ არ იყოს, დღემდე ვერ მივხვდრილვართ იმას, თუ რისთვის ვჭირდებით ჩვენ ამერიკას – მას აინტერესებს ჩვენი გეოპოლიტიკური ადგილ-მდებარეობა, თორემ ქართველი ხალხისა და ქვეყნის ბედი და მომავალი, ჩირადაც არ ეპიტნავება მას.

ამდენი ხნის მერე, ამდენი პოლიტიკანის წაქარანების შემდეგ მაინც დროა გამოვფიხილდეთ და შევხედოთ საქმეს ფსიხული თვალებით. ოკეანესგაღმდეგ ჩვენს პარტნიორობთან „მეგობრულად“ განვვიღწვლება და შიდაპოლიტიკურმა მოვლენებმა თვალნათლივ დაგვანახა მათი ნამდვილი სახე – კარგად დაგვანახა, თუ ვინ ვინ არის და რომელ დემტოს ერთგულობს. ასე რომ, როგორც შიდაპოლიტიკური ასევე საზღვარგარეთული მომხრეების სექტორი გაშიფრულია ბოლომდე („დო ნიტორი“).

მარტო საფრანგეთის ექს-პრეზიდენტის, ნიკოლა სარკოზის ადიარება რად დირს; როდესაც ის მოემართებოდა ჩვენსკენ, საქართველოში, დაურეკა აშშ-ს ყოფილმა პრეზიდენტმა ჯორჯ ბუშმა და უთხრა მას: „ნუ ჩაგრავი მათ საქმეში, მეტი რუსებს თბილისში შესვლის საშუალება, რუსეთმა აიღოს თბილისი“... ასე რომ, საქართველო ამერიკისთვის არის მხოლოდ და მხოლოდ სატყუარა ანკესხე, რომლითაც იგი ცდილობს დაიჭიროს დიდი თევზი – ზვიგენი დიდ ანკესხე, რათა აჩვენოს სამყაროს რუსეთი როგორც მტაცებელი და ოკუპანტი. ამით, ამ პოლიტიკური მიმიკრიით გადაფაროს მის მიერ კაცობრიობის წინაშე ჩადენილი „საქმეში საგმირონი“ – პიროსი-მასა და ნავასაკში, კორეასა და ვიეტნამში, იუგოსლავიაში, ერაყში თუ სხვა არაბულ ქვეყნებში, მაგრამ როგორი ასატანია ეს ჩვენთვის, ქართველი ხალხისა და ქვეყნისათვის?!

ნაპო მისხია
(გაგრძელება შემდეგ ნომერში)

ალექსანდრე შენბელიას კლოგი

სათრეველები და სანუსარი

სიზმარცხადი

წუხელ სიზმარში შეგხვდი მანაბელს და შეველაღდე: — ვანო დაგვინაგრეს!

ჩრდილოეთიდან დაგვესიგნენ თეთრი დათვები და დაგვიბორკეს შიდა ქართლი მათუღხლარ-თებით.

წაბილწულია საცხოვრისი და სასავი, „ყოფნა-არყოფნა“ — საკითხავი ახლა ეს არი.

მან მიპასუხა: — ეს რად გაკვირვებს, ნუთუ არ გახსოვს, ჩემს სახლთან რად იყო საკირე?

დამნაშავე კვლავ ცულის ტარია, როცა ხეს ტრიან, სხვა სიტყვა რა მოსატანია?

ამოხრებელში არ ებოგენი ოსისა, რადგან ჩანს კვალი უბოროტეს გენიოსისა.

ვინც კაგეასის გულში ჭრიდა გვირაბს როკისას, სიკვდილის ცელი მან გადასცა ვამპირს როკისას, ჯილდოდ ლოკისა, ჩექმის ლოკისა!

* * *

...წუხელ სიზმარში შეგხვდი მანაბელს და შევიცანი ისინი ვინც დღემდე არ ჩანდნენ,

თანაც ჩამესმა ცხადზე ცხადად, განა ყურმოკერით: ჟამი წავიდა ლიქნისა და ფეხების ლოკის

და უნდა ითქვას გასაგებად, თან ძალზედ მოკლე: — უმადურებს რომ ვერ უშველოს უცხოთა თოკმა, უნდა დაინგრეს გვირაბი როკის!

ვაშლი

ბანხეთიქილებისა

ფრიად სერიოზული მინიშნება საქართველოს მეოთხე პრეზიდენტს, პატრონი გიორგი მარგველაშვილს

რომ დაგიკრა მისომ ტაში, ზღვიდან, განა სარფიდანა, არ შეგ შეგნის მარგველაშვილს

რამე „ექის“ სარფიდანა, გესლი უყვარს მაგ გმელაშვილს და მკვლელების სწრაფი დანა!

იცის, ლაღად ფრთებს რომ გაშლის მშობლების ხმა, შეიღების ხმა და მათივე „ცოცხით“ წაშლის „ნაცებს“ ჟამი მხილებს... ეს აშინებთ... ჰოდა, ვაშლი გიძღვენეს განხეთქილებისა.

მხმცს ზოოპარკი ნატრულკს

ნაკაცარი და ახვარი კვლავ გვეშუქება ლახ-სურით, თავის ქცევით და სახელით პითეკანთროპის დონისა. ამერიკიდან ჩაფრინდა და 500-მდე ჩაფრითა განაღება სურს სარფიდან ძმათამკვლელების ომისა.

ქვეყნის წესრიგის პატრონო, პატრული, ჩვენო პატრული, დროზე შებოჭე სატანა, თორემ უკადრის კადრულობს. ქვეყანა რომ ვერ არიოს, მისთვის მზადა გვაქვს გალია, დაჭერა შენი ვალია, — მხმცს ზოოპარკი ნატრულკს.

ალექსანდრე შენბელია

“ბთხოვთ, ბახსოვდით” — რატომ იტირა კუთინთან შეხვედრაზე ქართული გვიარის ახალგაზრდამ

2014 წლის 30 აგვისტოს ვლადიმერ პუტინი ახალგაზრდული ფორუმის მონაწილეებს შეხვდა. რუსეთის ფედერაციის პრეზიდენტს შეკითხვებს ქვეყნის სხვადასხვა ოლქიდან ჩამოსული რუსი ახალგაზრდები უსვამდნენ. ერთ-ერთი მათ შორის ქართული გვიარის მქონე მამაკაცი გაა ენდელაძე იყო, რომელიც წინა რიგებში იჯდა უზარმაზარი ტრანსფერანტით — “თქვენი დახმარება მჭირდება”. როდესაც კითხვის დასმის საშუალება მისცეს, მან რუსეთის პრეზიდენტს დახმარება სთხოვა საკუთარი ბაბუის, მეორე მსოფლიო ომის მონაწილის ხსოვნის შენარჩუნებისთვის.

“2007 წელს მოთხოვნა გავაგზავნე თავდაცვის სამინისტროს არქივში. მინდოდა მეტი გამეგრე ჩემი ბაბუის წარსულის შესახებ. ამ დროს ის უკვე ცოცხალი აღარ იყო. ის მიყვებოდა ხოლმე, რომ ომში მონაწილეობა არ მიუღია და უბრალოდ, სწავლებაზე იმყოფებოდა, თუმცა სამინისტროდან მივიღეთ პასუხი, რომ ის ომის მონაწილე იყო და ორდენიც მიუღია. მოვიტოვეთ, ცნობის დუბლიკატი გადმოვცათ, თუმცა გვითხრეს, რომ დოკუმენტს მხოლოდ იმ შემთხვევაში გაცემენ, თუ ადამიანი ცოცხალია. ბაბუაჩემის ხსოვნა ჩვენი ოჯახისთვის სიმბოლოა. შეგიძლიათ, თქვენ მოაწეროთ ხელი დუბლიკატის გაცემის ცნობას?” — ასეთი თხოვნით მიმართა ენდელაძემ რუსეთის პრეზიდენტს. “თუ ამ ემოციური გამოსვლის შემდეგ ვინმე მეტყვის, რომ ჩვენს ახალგაზრდებში არ არის პატრიოტიზმის გრძობა, მე არასდროს დაუფუჯვრებ მათ”, — განაცხადა პუტინმა.

საპ. იფხ.

ბაერო: მილიონამდე ადამიანი აღმოსავლეთ უკრაინიდან რუსეთში გაიქცა

მიუხედავად სამშვიდობო მოლაპარაკებებისა, უკრაინაში მაინც გრძელდება ძმათამკვლელი ომი, რომელიც ქვეყნის ახლანდელმა ხელისუფლებამ გამოუცხადა საკუთარ ხალხს. უკრაინის ხელისუფლების მიერ სადამსჯელო ოპერაციების ჩატარების შემდეგ აღმოსავლეთ უკრაინიდან მილიონამდე ადამიანი იძულებული გახდა, სახლკარი დაეტოვებინა, — იტყობინება გაეროს უმაღლესი კომისრის სამმართველო ლტოლვილთა საკითხებში. ორგანიზაციის მონაცემებით, ბოლო სამი კვირის განმავლობაში ლტოლვილთა რიცხვი, რომლებიც ბრძოლების რაიონებიდან უკრაინის სხვა რეგიონებში გადასახლდა, თითქმის სამჯერ გაიზარდა და ახლა დაახლოებით 260 ათას კაცს შეადგენს. აგვისტოს დასაწყისში საერთაშორისო არასამთავრობო ორგანიზაციები 117 ათასი უკრაინელი ლტოლვილის შესახებ იტყობინებოდნენ. ვინ ვინ, მაგრამ ქართველებზე კარგად სულ რამდენიმე ქვეყანამ შეიძლება იცოდეს საკუთარ ქვეყანაში თუ სამშობლოდან გადახვეწილთა დევნილთა მწარე ყოფის ფასი. ან თუნდაც იმ უღანაშუალო ცრიმო-

ლა ბავშვების გაწილება, რომლებმაც დაკარგეს ახალი სასწავლო წლის ბენიერი მოლოდინით გამოცვეული სიხარული. ამას დაუმატეთ უღანაშუალო ხალხის მსხვერპლი, რომლის ანგარიში უკვე დიდი ხანია ასცდა ათასებს და მიიღებთ იმ საზიზღარ, გაუთავებენ ომს. რომელიც სფინქსით შთანთქავს საკუთარ შეიღებს. და ეს ომი არ დამთავრდება მანამ, სანამ უკრაინის მრავალტანჯულ მიწაზე თავადერილად დაიარება ფაშიზმი, რადგან თუ ფაშიზმური ეკალ-ნარის ნერვი მშვიდობიანი მოსახლეობის სისხლით არ მოირწყა, იგი აუცილებლად გახდება... ეს კარგად იციან უკრაინელმა ნოფაშისტებმა და ამიტომაც არა აქვს ფასი მათთვის ნებისმიერ დონეზე გამართულ სამშვიდობო მოლაპარაკებებს. ამას კი მხოლოდ ტანჯვა და ვაება მოაქვს უკრაინის მოსახლეობის იმ ნაწილისათვის, რომლებიც ვერა და ვერ ეგუებიან XXI საუკუნეში ფაშიზმის მოძალატას. ასე რომ, გაეროს მონაცემებით, უკვე 814 ათასამდე უკრაინელი წლის დასაწყისიდან რუსეთში გადასახლდა და ეს გამანადგურებელი პროცესი კვლავაც გრძელდება ვეროამერიკულ წამქეზებულთა ხელშეწყობით, რომელთაც ამ ომიდან დიდი კონომიკური სარფის მიღების იმედი აქვთ, დევნილები კი, თუნდაც წყალს წაუღია, ისევე, როგორც საქართველოში მოხდა, სწორედაც რომ ვეროამერიკელთა წაქეზებითა და ხელშეწყობით. როგორც სესიაშვილმა პურნალისტებს განუცხადა, უკვე გასაჯაროვდა დოკუმენტაცია, რომლითაც დასტურდება, რომ კარლ ბილდტან დაკავშირებული კომპანია Kream-ის საკონსულტაციო მომსახურებაში 2006-2007 წლებში მთავრობას გადახდილი აქვს 4 მილიონ 500 ათას ლარზე მეტი. დეპუტატის თქმით, მიხეილ სააკაშვილისა და კარლ ბილდტის საუკუნო კავშირებზე მიუთითებს საქართველოში შევდეთის ყოფილი ელჩის, ჰანს გუნარ ადენის ინტერვიუც, რომელიც შევდურ მედიაში დაიბეჭდა. ირაკლი სესიაშვილის ინფორმაციით, ინტერვიუში ელჩი აცხადებს, რომ

საპ. იფხ.

რასელის ტრიბუნალი: „კოროუმენკოსა და ობამას სამხედრო დანაშაულში მიუძღვით ბრალი“

უკრაინისა და აშშ-ის პრეზიდენტები პეტრო პოროშენკო და ბარაკ ობამა, ასევე ვეროკომისიის თავჯდომარე ჟოზე მანუელ ბაროსუ და ნატოს გენმდივანი ანდერს ფოგ რასმუსენი დონბასში სამხედრო დანაშაულის ჩადენაში არიან ბრალდებული შაბათს ვენეციაში გამართულ არაფორმალურ „რასელის ტრიბუნალზე“. უწინ იტყობინებოდნენ, რომას არაფორმალურ სასამართლოზე ბრალდებულთა

შორის იყო ვეროაბტოს ხელმძღვანელი ჰერმან ვან რომპეიცი, თუმცა, განაწენში მისი სახელი აღარ ფიგურირებს. „რია ნოვისტის“ წყაროს ცნობით, ტრიბუნალის სხდომას 10-მდე ადამიანი ესწრებოდა, მათ შორის ცნობილი იტალიელი პურნალისტი ჯულიეტო კეზა და ლუგანსკელი ქალი, რომელიც ახლა სხვადასხვა საერთაშორისო ორგანიზაციებში უნდა დაეგზავნოს, კერძოდ კი გაეროს, ეუთოსა და საერთაშორისო სასამართლოს. „რასელის ტრიბუნალი“ პირველად 1967 წელს, ფილოსოფოსების — ბერტრან რასელისა და ჟან-პოლ სარტრის ინიციატივით გაიმართა ვიენაში ჩადენილი სამხედრო დანაშაულების განსასჯელად. შემდგომში ანალოგიური „ტრიბუნალები“ ჩატარდა ჩილეში, ერაყში, პალესტინაში, თუმცა არავითარი იურიდიული შედეგები მათ არ მოჰყოლია. საქართველოდან მას შემდეგ გაიწვიეს, რაც მან არჩევნების ჩატარებასთან დაკავშირებით კრიტიკული დასკვნა მოამზადა. „შევედრემა მედიამ გააგრძელა საქართველოში შევდეთის ყოფილი ელჩის განცხადება, რომელიც აღნიშნავს, რომ მისი ვადაზე ადრე გაწვევა თბილისიდან, კარლ ბილდტის უკმაყოფილებით იყო გამოწვეული. კერძოდ, ელჩის განმარტებით, შევდეთის საგარეო საქმეთა მინისტრის უკმაყოფილების მიზეზი გახდა ის, რომ მან უწყებას მიაწოდა დასკვნა საქართველოში 2008 წელს არჩევნების არც თუ დემოკრატიულად ჩატარების შესახებ. ელჩის კრიტიკული დასკვნა კი ეწინააღმდეგებოდა კარლ ბილდტის განცხადებებს, საქართველოში არჩევნების დემოკრატიულად ჩატარების შესახებ, რაც მისი გაწვევის მიზეზი გახდა“, — განაცხადა ირაკლი სესიაშვილმა.

საპ. იფხ.

კოლეგია შრიალ აქტუალურ საკითხებზე

არქიმოლოგი – პატრიარქი მიწათმოქმედებაში შემქმნა, მაგრამ ამ უკანასკნელის საწყისი უსსოვარ მატრიარქატშია. ეს როცა მან (მიწათმოქმედებამ) იმ დონეს მიაღწია, რომ მამაკაცის სამეურნეო როლი გადაწყვეტი გახდა, იწყება გასაყარი მატრიარქატ-პატრიარქატისა.

აზტორი – ქართველურში პოვნიერია მიწათმოქმედების საწყისი პერიოდის – მატრიარქატის ეპოქის ტერმინები. აქედან უმნიშვნელოვანესია – ჯოხი. მისი დიდნიშვნელობა განპირობებულია შემდეგით: იგი პირველყოფილი ადამიანის სახელდახელო იარაღია, რომელიც შემდეგ ხდება პირველყოფილი სამიწათმოქმედო იარაღი.

ამგვარი დასკვნის გაკეთების უფლებას იძლევა შემდეგი:

1) ახალკოლხურად ანუ მეგრულად ხალხათა თუ მისთანათა ბერტყვას როხუა ეწოდება;

2) მეგრ. როხ-ი მიწის ნაგლეჯი, ბელტია და დიდი ზომის ქვა;

3) ჯოხის ცემა გახლავთ – გა-ჯოხ-ვა. რაკი მეგრ. როხ-უა იგივეა, გამოდის ჯოხსაც, ერთდროს როხ-ი რქმევი. აქედან, უცილოდ, ის გამომდინარეობს, რომ:

4) ქართ. ჯოხ-ი როხ-ის რ-ს აფრიკატიზაციის შედეგი ყოფილა: როხ-ი>ჯოხ-ი;

5) ადვილად მისახვედრია: რამეთუ როხ-უა დღესაც ჯოხით ცემა (ბერტყვა) გახლავთ, უძველეს წარსულში იგი ჯოხით მიწის ცემაში (დამუშავება) ყოფილიყო. მართლაც:

6) მეგრ. როხ-ი\დისა<მიწა> >ქართ. თისა//თისამიწა და >თოხი< მიწის დასამუშავებელი იარაღი< იმას გვეუბნება, რომ, ამ უკანასკნელს – იარაღს მისგან დასამუშავებელი ობიექტის სახელი ერქმევა. მაშასადამე განხორციელდა შემდეგი ფსიქოტრანსფორმაცია: მეგრ როხ-ი <მიწა>როხი <მიწის დასამუშავებელი იარაღი> ქართ/<ჯოხ-ი> 2) მეგრ დისა <მიწა> >ქართ. თისა//თისამიწა და >თოხი< მიწის დასამუშავებელი იარაღი<

7) დღესაც გვეპოება მიწის დასამუშავებელი – მრგველი/მარგალი იარაღი – სპეციალური ჯოხი, სახელით – მარგალი. შირა. მარგალი <მიწათმოქმედების იარაღი>, მარგალი მეგრ. <მრგველი> და ეთნონიმი – მარგალი <მეგრელი>;

8) ფეოდალურ საქართველოში საპოლიციო ფუნქციის მქონე, სპეციალური ჯოხით – არგანით შეიარაღებულ მოხელეს არგ-ნოსანი ეწოდებოდა. არგნოსანი და არგ-ანი, რათქმუნდა, სამიწათმოქმედო იარაღ მარგალითან და რგვის და ეთნონიმის აღმნიშვნელ მარგალითან პოულობენ ამოსავლიანობის საერთო კავშირ-ნათესაობას.

9) ცემა მეგრულად არის ღახ-უა. დამეთანხმეთ: როხ-უა <ჯოხით ცემა> და ღახ-უა <ზოგადად ცემა> იმგვარი მოცემულობები არიან, პირველისგან მეორის მიღება: როხ-უა>ღახ-უა, აზრობრივი თუ მტრითი ცვლილებების თვალსაზრისით, <სტრუქტურული ანალიზის> პრობლემა არ შეიცავს.

10) მეგრ. ღახ-უა-დანაა ქართლ. მეგრ.გა-ღახ-ული/ღახ-ირი და ა.შ. უამრავი ზმნური ფორმები.

11) ქართ მეგრ. სენტენცია: გა-ღახ-ული ვარ/გო-ღახ-ირი ვორექ. ნიშნავს (სხვა მნ-თა გამოკლებით) ავად ვარ, ცუდად ვარ. მე. ამ სიტყვათა ღახ. ძირიდანაა მეგრ. ღახ-ი <ავადყოფი>.

სიმოლოგი – ვინ იფიქრებდა: ცემით გამოწვეული თვალსაზრის შეგრძნებები ყოფილა მნიშვნელობითი ამოსავალი მეგრ. აბსტრაქტული სიტყვები საღახ-ალა <ავამდყოფობა, გო-ღახ-უა <შუბლიდ ყოფნა>. აგრეთვე: ო-ღახ-ე <საავადყოფო>, ღახ-ი <ავამდყოფი> და ა.შ. ხოლო ქართ. ავადყოფობა შორდება მის მეგრ. შესატყვისს და დაკავშირებულია ავის, ცუდის მოახრებებთან;

12) **აზტორი** – პირიდაპირი მითითება მასზე, რომ წარსულში მიწის დამუშავება ჯოხით ხდებოდა ესაა – ბერ-კეტი, რომელიც, გამარტყვებით, მიღებულია ბერ-კეტი-საგან: ბერ-კეტი > ბერ-კეტი.

ბერგი – თოხია მეგრულად, ამიტომ, აზრობრივად ბერ-კეტი იგივე თოხ-კეტი ანუ თოხის ფუნქციის მქონე ჯოხია. ეს შემდეგ შეიძინა ბერ-კეტი>ბერ-კეტი-მა ანუ თოხ-ჯოხმა ბერ-კეტი, როგორც პატარა ძალით დიდის გამაწონასწორების მნიშვნელობა. და, რა თქმა უნდა, ამ ფუნ-

ქციას ბერ-კეტისას ადამიანმა მიწის ჯოხით (კეტი) დამუშავებისას მიავნო. ეს უუჭველია, რადგან კეტის წვერს (კეტის სიგრძის პროპორციულად) ძლიერი ბერ-კეტული თვისება გააჩნია. იგივეა თოხის ტარი თოხის პირთან მიმართებით.

სიმოლოგი – აქვეთქმული და ზემორე კონტექსტები უფლებას იძლევა ვთქვათ: არამცთუ სიტყვა ბერ-კეტი კოლხური, არამედ იარაღი ბერ-კეტის გამოვლენაც კოლხურია, რადგან მიწათმოქმედების საწყისებთან სათოხნი ჯოხებით, მისგანვე ბერ-კეტის თვისების გამომწეურებელი – კოლხები დგანან.

13). **ანტროპოლოგი** – დიხ, რადგან კეტ-ება>//კეთ-ება სხვა არაფერია თუ არა კეტით საქმიანობა. აქედანაა კეთ-ილი, სი-კეთ-ე. ამ სიტყვებით გამოხატული თვისებები მხოლოდ ადამიანისთვისაა დამახასიათებელი. მ. ე. მეგრ. კათ-ა, <ხალხი> მათთან ერთიანობა უნდა განვიხილოთ. სხვათაშორის ქართ. ხალხი კარგი იქნებოდა მეგრ. სიტყვით – კათა შეგვეცვალა, რადგან ხალხს მონდოლურად მონდოლია და შემოსულია მონდოლიდან საქართველოს დაჟრბობის პერიოდში, კეთება, სიკეთე, კათა კი მშობლიური სიტყვებია.

კეთ-ება და სი-კეთ-ეს შორის იგივე აზრობრივი მიმართებებია, როგორც აზრ-წლს (შრომას) და დვაწლმოსილს შორის. შრომის დაფასების კულტურა ხალხთა ტრადიციასაა, მაგრამ, ვინ იფიქრებდა, მას ამ სიტყვის (მატრიარქატის) საწყისი ექნებოდა. კეტი, კეთება, სიკეთე ხომ მატრიარქატის დროინდელი სიტყვებია.

14). **აზტორი** – უპირველეს და დასაბამისმეორ მიწის დასამუშავებელ იარაღად ადამიანის ხელიც რომ წარმოიგენებოდა, ამაზე ქართ. მხარ-ი//მეგრ.ხუჯ-ი, ხე <ხელის შემდგენლობაში ხ ბგერის არსებობა მტკიცელებს: როგორც ითქვას, იარაღს ერქმევა სახელი დასამუშავებელი ობიექტისა.

ზემოთხსენებულ სიტყვებში – ქართულად ხელ-ები, მეგრ.ხელ-ეფი <ხელები> llateralisrbergeradgenslaT. ხერ-ომანტია< ხელითმკითხაობა:> ხერ>ხელი (იხ. გ.თ. გვერდი 98)

საინტერესო და დიდმნიშვნელოვანია, მეგრ. ხა-ჩქ-უა <თოხნა> ამ სიტყვაში ხა მიწა (სამუშაო, ხუხუა კუბრა და სხვები), ხოლო რა ქმედების აღმნიშვნელი სუ-ფიქსია. რა ფუნქციის ანქ-ამის გარკვევაში დაგვეხმარება ერთი ხმაბაძიებით მეგრ. სიტყვა – ჩხერეხი. იგი მიწის ზედაპირზე საგნის ტარების ხმაურს, აგრეთვე ობიექტის ძლიერ დასახინრება გაკაწვრას აღნიშნავს. ხაზგასასმელია, ძლიერი და სახინრება-დაკაწვრა, თორემ უმნიშვნელო კაწვრას სხვა მეგრ. ზმნა – ცხაბარი-ცაღნიშნავს. მ. ე. ჩქ-ჩხ, რადგან მეგრ.ჩხერეხ-ი, ჩხერეხ-უა შემადგენლობაში შემავალი ჩხ ბკ. ამგვარი ხმანიშნის მოვლენათა სახელდებას რომ ახდენდა, უამრავი დამოწმება გავაჩნია (იხ. <გო> ჩხ ბკ).

მ.ე. ხა-ჩქ-უა (<ხა-ჩხ-უა) მიწის ხმაურიან დასახინრებას ანუ მიწაზე ხმაურიან ქმედებას, რაც იგივეა – მიწადმოქმედებას აღნიშნავდა.

სიმოლოგი – გამოდის, ხაჩქუას დღევანდელი მნიშვნელობა – თოხნა, ძველი მისი ზოგადად მიწათმოქმედების მნიშვნელობის დავიწროების შედეგი ყოფილა. რაკი ქართველურში ხა სუფიქსი ხშირად ქმედების აღმნიშვნელია (შირ. რკა დარქქ-ნა, კბილი და კბე-ნა), უფლება გვაქვს ვამტკიცოთ: (ღი-ხა >|| თი-ხა >თ-ო-ხი >) თ-ო-ხ-ნა, ოდიდგანვე, მიწაზე (ღიხს//თიხს-ზე) ქმედებას ანუ მიწათმოქმედებას აღნიშნავდა. ვფიქრობ, ზემოთქმულს ხაჩხ უსვამს ერთი მეგრ. ხმაბაძიითი სიტყვა – თორხ-უა, რაც მიწის ძალეში და ხმაურიანი დამუშავებაა.

მათემატიკოსი – მართალია, ზემოთ-დასახელებულ და მრავალ სხვა ხ ბგერით ხმაბაძით სიტყვებში, როგორც არიან: ქართ. ხეხ-ეა//მეგრ. ხეხ-უა; ქართ. ხერხ-ეა// მეგრ. ხორხ-უა; მეგრ. ხიხ-ონ-უა <მიწის ხელით თხრა>; ქართ.ხ-ენა// მეგრ. ხ-ონ-უა და ა.შ. მაწარმოებელთა შეზრდის გამო, ძირად წარმოიწინა ხ ბგერისა შეუძლებელია, მაგრამ ამას ამტკიცებს ხ... ხ... ხმანიშნები ზემოთქმული სიტყვებით გამოხატული პროცესებისა და, იმავედროულად, ამ სიტყვებში ჭარბი ხდომილობები ხ ბგერისა.

აზტორი – ახლა კი განვიხილოთ

ისეთი ზოგასაკაცობრიო მნიშვნელობის ტ-ები, როგორც არიან – ქიშია, ალქიშია, აქიმი/სქემი-ი და მათთან უშუალოდ დაკავშირებული სიტყვები.

სიმოლოგი – კოლხეთში ქუმი-ელი //მეგრ.ქუმი-ი დიდმნიშვნელოვანი მცენარე რომ გახლდათ, ამაზე ტოპონიმიკა მეტყველებს: ო-ქუმი უდრის <სა-ქუმი-ელ-ო>; ქა-ფა-თი უდრის ქუმი+ფა+თი: ფა მცენარეა, თი//თა ტერიტორიას აღნიშნავს: ქა-ფა-თი უდრის ქუმელ მცენარესთვის განკუთვნილ ტერიტორიას; ქუ-თა-ია უდრის ქუმი+თა-ია უდრის ქუმის პატარა ტერიტორიას.

აზტორი – აი, ამ მეგრ. ქუმი-დანაა წარმოქმნილი ტ-ები ქიშია და ალქიშია: ჯერიყოლა, მცენარე ქუმისაგან, იმგვარადვე როგორადაც ვენახისაგან – მევენახე. წარმოიქმნა მეგრ. ტ. ქუმი-ინუა, ზედმიწე. „ქუმი-სე საქმიანობა“. კონკრეტულსაგან წარმოქმნილი ეს განზოგადება ხდება უფრო აბსტრაქტული და ვლებულობთ ქიმ-ინ-უას <საერთოდ (განზოგადებულად) საქმიანობას> დაისეთებ-ებს, როგორცაა: გინო-ქიმ-ინ-უა <გარდაქმნა>; გე-ქიმ-ინ-უა აგრეთვე გარდაქმნაა, ოღონდ ესტ.უფრო კულინარი-იაშია შენარჩუნებული: მეგრ. გე-ქიმ-ინ-ელი უდრის სულეგუნის, რომელიც ჭყინტი ყველის მოხარშვით (გარდაქმნით) შემდეგ-ნაირად მზადდება: რძის ყველს აქუც-ნაცეპზე, ხელბენით ზელენ, ამრგვალებენ და ჭყინტი ყველის სახით ამოიდებენ. შემდეგ ისევ აქუცმაცებენ, ცხელ წყალში ისევ არბილებენ და ისევ ზელენ და ამრგვალებენ. აი, ეს პროცესია ასახული მეგრ. ტ. ხელეგინ-ში, რომელიც მიღებულია ზელი-კინი-საგან მეგრ. ზელი = მოხელილი, ხოლო კინი = ისევ, განმეორებით.

სიმოლოგი – ე.ი. ქიმ-ინ-უა <ქმნადობა>>ქიმინუა<გარდაქმნა> აბსტრაქტია განხორციელდა. ცხადია, ამგვარ დიდმნიშვნელო-ვა ტერმინთა წილში სახელების ქიშია, ალ-ქიშია, აქიმი-ა/ექიმი-ის ადგილი სრულიად კანონიერია.

ისტორიკოსი – დღესათი ნათელია: რაკი უძველეს მეტალურგიაში კოლხეთის პრობლეტი ცნობილია, ხოლო მადნის დნობა ბერეთი განჩინი ცეცხლის ალზე ხორციელდება, ფაქტია: ალ-ქიმი-ია იგივე მეგრ. ალით ქიმ-ინ-უა ანუ ალზე საქმიანობაა, ალით გარდაქმნაა.

ანტროპოლოგი – საბოლოო ჯამში, ეს სახელები სამიწათმოქმედო, კულინურიულ, მეტალურგიულ და სხვა საქმიანობებთან ანუ შრომასთან ყოფილა დაკავშირებული.

სიმოლოგი – მთავარია, ავტორის მიერ აღმოჩენილი ადამიანის არქაული ფსიქოაქტივობისა და მისი დინამიკის პრინციპები, როგორცაა:

1) ქუმი-ი <ქუმელი>>ქუმი-უა <ზედმიწ. ქუმელობა>>ქიმ-ინ-უა. <ქმნა, ქმნადობა>>გინო-ქიმ-ინ-უა, გარდაქმნა>>ქიმი-ია <მეცნიერება ნივთიერებათა გარდაქმნაზე>;

2) ხერხ-ი >ხერხ-ვა>მო-ხერხებული; ხერხ-ი, აბსტრაქციული ტერმინი<

3) როხ-ი, ბელტი, მიწა>; როხი > როხ-უა, ჯოხით დამუშავება ობიექტისა; როხი >ჯოხი<

4) თიხა <მიწა> >თ-ო-ხ-ი, სამიწე>>თ-ო-ხ-უა//თ-ო-(რ)-ხ-უა <ოდენადც მიწათმოქმედება, აქვამად თოხით მიწის დამუშავება> და ა.შ. აბსოლუტურად გამჭვირვალე, ზუსტია და გასაგები.

აზტორი – რაც საშუალებას გვაძლევს ვივარაუდოთ ბგერითი ცვლილებები ზოცვიერით სიტყვისა: მაგ: მეგრულში გ2მა, მკა, <გ2მა-თოთა, <მკათათვე> სახელების და კოლხეთში ძირითად საკვებ მცენარის სახელ ღომ-ი//მეგრ. ღუმ-უს არსებობიდან გამომდინარე, მეგრ. გ2მა <მკათათვე>-ს პრეფორმად ღ2მა <ღომზე საქმიანობა> იგულისხმება.

რაკი მკა და მეგრ. გ2მა ექვივალენტურ ბგერებს შეიცავენ, მაშასადამე, იქიდანვეა ქართ. მკა-ც, რომელიც უფრო მეტადაა სახეცვლილი. ე.ი. ქართ. მკა და მეგრ. გ2მა საერთო წინაპრიდან არიან აღმოცენებული: ყ2რ (ყ ბგერის ალომორფიის <გ. თა> ებგერა) >ღ2მა-ღომ //ღუმ; ღ2მა>გ2მ//კ2მა>გ2მა//მკა.

ენათმეცნიერი – დიდი ენათმეცნიერის, აჩიქობავას მიხედვით, 2 მიღებულია ო და უ ბგერათა დასუსტების. ღ2მ ფორმა ღომ//ღუმ ძირისა კი ენათმეცნიერებამ არ იცის. უკანასკნელი ისტორიული გახლავან, რასაც ტოპონიმიკა ამტკიცებს: დი-ღომ-ი უდრის დიდი ღომი, გუმ-ის-თა

უდრის ღუმ-უმ-თა უდრის მეგრ. <ღომის ტერიტორია>.>(გლ).

აზტორი – მაგრამ ენათმეცნიერებას არა აქვს დასახელებული მიზეზი (თუ არ სონტანური) კოლხურში 2-სთან მიმართებით და უ ბგერათა დასუსტებისა. ავტორი კი აცხადებს: პირიქით, დასუსტდა 2 არამართო ოდა-უსთან მიმართებით, არამედ საერთოდ და თანაც იმდენად, მალე სრულიად გაქრება მეგრული მეტყველებიდან. განმაპირობებელი ფაქტორი კი ცხადზე უცხადესია: ისტორიული სახელმწიფო ქართული ენის გავლენა (დღეს ეს გავლენა განსაკუთრებით ძლიერია: სკოლებში – ქართ. სწავლება და მეტყველება, წარმოება-დაწესებულებებში – ქართული მეტყველება, ქართულენაგანი – ტელევიზია, რადიო, პრესა და ა.შ. მეგრულს არ დარჩა არავითარი დამცავი მექანიზმი. ასე რომ, სხვა ქართვე ენებთან ერთად, ერთ-ერთ უდიადეს ეროვნულ სიმდიდრეს – მეგრულ ენას, ახლო მომავალში სრული გადაშენება ემუქრება.

ანტროპოლოგი – როგორც ეტყობა, ზემოთხსენებულ, ფაქტორებზე დაყრდნობილი ვარაუდის (ღ2მა>გ2მ//კ2მა>გ2მა//მკა) უარყოფის, მეცნიერულად დასაბუთებული, ანუ <აკადემიური> საფუძველი არ არსებობს. მითუმეტეს რომ საქმე ეხება უძველეს წარსულს

სიმოლოგი – მთავარი, რაც უნდა შევნიშნოთ, მეტყველების პირობითრეფლექსული პირველი პერიოდის შემდგომ პირველქმნადობებში, რაციონალური მომენტია: ბ. თუ ბკ. უშუალო და თვალსაჩინო ბენებასთან – უთავდაპირველეს საგნებთან და მოვლენებთან გონების უშუალო მიმართების ნაქურია. შემდგომ, ალომორფიზებული ბ. თუ ბკ. უკვე ძველბერძნული ფილოსოფიური გაგების ლოგოსია, რომელიც განიცდის განუწყვეტელ აბსტრაქტიზაციას: „საგნებისა და მოვლენების გარკვეული თვისებათაგან და მათ შორის არსებულ მიმართებათაგან განყენებას“: ზემოთ მოყვანილ გ2მა//მკა ტერმინთა წარმოქმნის შემთხვევაში ყ პირველ პერიოდში პირობითრეფლექსური წარმოქმნა, მეორეში ლოგოსია (ბგერისა და აზრის ერთიანობა); მესამეში ალომორფი ე2რ უკვე ლოგოფრაზაა: უდრის აზროფორმას: ყ „საკვები (ღომი თუ სხვა რამ)“ + რე „ზმნა არის“; შემდგომ, ამ კონკრეტულ მაგალითში, ეს კონკრეტული ლოგოფრაზა განიცდის კონკრეტიზაციას: ყ2მ>||ღ2მ <ღომი> ფორმის სახით და აბსტრაქტიზებას >ღ2მა//ღომ-უა>გ2მა//გომ-უა „მკა“ ფორმებში.

ისტორიკოსი – მაშ, დღევანდელი ლექსიკა თვავდაპირველი ლოგოსის მუდმივი ფორმაცვალადობის და აბსტრაქტიზების შედეგი ყოფილა.

ფილოსოფოსი – ლოგოფრაზები ხშირად აბსტრაქტულ ტ-ებზე იქცევიან. მაგ: მეგრელები, როცა პირობითის დასამტკიცებელ ლოგოფორ თუ სხვა სახის უზუსტეს საბოლოობას წამოაყენებენ, ამ უკანასკნელზე იტყვიან: ენაჭეშმეტირე = ჭემ <ტოტაზე> + მეტორე, გარის; =ეს ცოტაზე მეტია ანუ ეს ცოტა არააო. ეს ჭეშმეტირე გახლავთ ისტ. ქართ. სიტყვა – ჭეშმარიტება, რომლის ასავალ-დასავალი აქამდე ვინმემ თუ იცოდა.

ენათმეცნიერი – დადასტურებულად არსებული, ამგვარი ლექსიკა ზღვაში წვეთია და არაფერზე მეტყველებს.

ისტორიკოსი – მილდერის, კლიმოვის და სხვათა აზრით, თანამედროვე ადამიანის განენის საწყისი პერიოდში – 40აო. წლის წინანდელი სამეტყველო ფონდი დღევანდელის 10% თუ იქნებოდაო.

ანტროპოლოგი – „ღიხაც“. ამიტომ, ავტორის მიერ მოხმობილი ბუნებრივი სიმბოლოზაციის ასეულობით ძირები, დამტკიცებულად, საკმარისია ენათა წარმოსაქმნელად.

სიმოლოგი – მათგან წარმოქმნილ სიტყვებზე, როგორც მატერიალურ საყრდენზე, დგანან ცნებები, განმაპირობებელი ლოგოფორის სააზროვნო ოპერაციებისა.

ფიზიოლოგი – სიტყვის, ცნების მატერიალური საყრდენი თავის ტვინის ნერვულ უჯრედებში მიმდინარე ბიოქიმიური პროცესებია, რომელთა მოლეკულურ დონეზე განხილვას, როგორც შეუთანხმდით, აზრი არა აქვს.

ელემ იხორია
(გაგრძელება იქნება)

ზიზილოს ფაქტორები

ლონგინოზმა აპოლონ ჯანდიერს ძიება შეჰფიცა და მასთან პირი შეკრა. საავადმყოფოს მთავარ ექიმად დანიშნვის დღიდან ექვსი კვირა ლონგინოზი მეთხე სამმართველოს უფროსთან დაახლოების გზებს და აი, მიავნო კიდევ. მან სარწმუნო წყაროებით გაიგო, რომ აპოლონი ამ თანამდებობაზე ზიზილოს მიერ იყო დაწინაურებული. ზიზილო რომ არა, ჯანდიერი – წყალტუბოს საკურორტო სამმართველოს ყოფილი უფროსი, შესაძლოა ამჯერად დახვრეტელიც ყოფილიყო. წყალტუბოში ჯანდიერის მუშაობის დროს საკურორტო სამმართველოს სარემონტო კანტორაში დიდი თანხის გაფლანგვა გამოვლინდა. რემონტორის დაშინდელ უფროსს ძიებამ დახვრეტის მუხლი წაუყენა. რაიონის პროკურატურამ ჯანდიერის დაპატიმრების განკარგულებაც გასცა. სწორედ ამ დროს, ჯანდიერის ბედაზე, წყალტუბოში დასასვენებლად ნაბრძანდა ქალბატონი ზიზილო ნებიერიძე თავისი ამალით. რა ქალი იქნებოდა, თუ ამ ტარიელივით ვაჟკაცს პროკურატურის კლანკებიდან არ გამოისხნია. ზიზილო წყალტუბოში ჩასვლის მეორე დღესვე ტელეფონით მეუღლეს დაეკავშირა თბილისში. მერე აკრიალდნენ მთავრობის ტელეფონები ხამ აქ, ხან იქ და აპოლონის დაპატიმრების ორდერსაც პეპი გაუხუნდა. მოგვიანებით სხვადასხვა დიპლომატიური არსებით წამოვიდა საჩუქრების ნაკადი ქალბატონ ზიზილოს პატივსაცემად, რასაც მთავარი ის, რომ აპოლონი ჯანდიერს თბილისში მეთხე სამმართველოს უფროსის საფარქელი გაუთავისუფლეს. ამ სამმართველოს ყოფილ უფროსს, რუსპულიკის დამსახურებულ ექიმს კი უთხრეს – გეყოფა წელიწადი მანძილზე თბილისი და ტკბილად ყოფნა, ახლა ეს პოსტი უფრო ღირსეულ პიროვნებას დაუთმეთ. თავს ზევით ძალი არ იყო. ამ დროულ კაცს ურჩხულვებთან ბრძოლის თავი არ ჰქონდა და უსიტყვოდ დაემორჩილა ზემდგომი ინსტანციების ბრძანებას. ასე და ამგვარად, მეთხე სამმართველოს უფროსის პოსტი წარმუხურედ ღდა დაიკავა აპოლონი ჯანდიერმა. საციხედ გამწვებულმა კაცმა ნომენკლატურულ თანამდებობაზე ამოყო თავი. ჯანდიერს ხელად მიერთვა კომპორტული ბინა, მერე თვალდაც დატრიალდა, ავტომანქანა შეიძინა, წყნეთში აგარა აიშენა და წაივინა ცხოვრება თავებრუდამხვევი სისწრაფით.

ყოველივე ამის შემდეგ რა გასაკვირია, ჯანდიერი ქალბატონ ზიზილოს მხეს იფიცებოდა და ამ ყოველის შემდეგ ქალის ბუღდურიც ახალი საჩუქრები იფიცებოდა. ყველაფერი ეს ჩინებულად უწყობდა ლონგინოზს, იცოდა ისიც, რომ ზიზილოს ერთადერთი ფავორიტი აპოლონი იყო, ამიტომ მასთან ყოველგვარ კონფლიქტს უნდა მორიდებოდა და ვიღაც იხე დაება ბავაში, როგორც ჯანდიერი უბრძანებდა. ჯერ-ჯერობით ამ პოლიტიკას უნდა დადგომოდა და მერე, თუკი პოზიციებს განიმტკიცებდა, მეთხე სამმართველოს უფროსის პოსტი რა თქმაობა, იქნებ, სულ ცოდელოდ, ჯანმრთელობის დაცვის მინისტრის სავარძელსაც წაეპოტინებოდა.

ჯანდაცვის სამინისტროში საქმეების განარხვის შემდეგ ლონგინოზი სამკურნალო დაწესებულებების საშინაო ამბების მოწესრიგებას შეუდგა. უპირველეს ყოვლისა დაახუნდა თავისი თანამშრომელთა წამოშლის, ანკეტური მონაცემები (აქ მთავარი იყო დაეგონა თანამშრომელთაგან ვის შეიძლებოდა დაყრდნობოდა მომავალ მუშაობაში, მის სამრეკლოში ერია თუ არა თანამდებობისა და, საერთოდ, გავლენიანი პირთა შთამომავალი, როგორი იყო მათი ბრძოლისუნარიანობა). შემდეგ შეისწავლა თავისი პაციენტების თანამდებობა, სოციალური მდგომარეობა, სიგრძე და განი. განსაკუთრებულ აღრიცხვაზე აიყვანა საჭირო კაცები, დახვეწა მათთან მისახველელი ბილიკები, მაღალი ჩინის პაციენტები კომფორტულ ლუქს-პალატებში გადაიყვანა, ხოლო ნამოქმეტი უფლები, ავრეთუ კულტურისა და მეცნიერების წარმომადგენლები, რომლებს საიდან სადაო, რადაც მანქანებით ამ საავადმყოფოში აღმოჩნდნენ, ბატის ჭუკებივით მიმოვანტა – ორ-ორად, სამ-სამად მოათავსა პალატებში.

მოგვიანებით დაიწყო საავადმყოფოს მოწესრიგება. შეფ-მზარეული თვალში არ მოუვლიდა, შარი მოხლო – უხარისხო კერძებს ამზადებო და უბოროტოდ გაისტუმრა. სამაგიეროდ თავისი ყოფილი რეჟიმისგან განსხვავდა მის მიერ ამორჩეული და „გამორჩეული“ შეფ-მზარეული, გვარად ღორთლიშვილი.

შეფ-მზარეული ღორთლიშვილი თბილისის რომელიღაც საკომპიუტერო ბაზარზე

ყასბად იყო ნამუშევარი და ჩინებულად ემარჯებოდა ხორცის დაკეპვა, სუკებისა და სამწვადეების შერევა, მისთვის უცხო არ იყო აგრეთვე დეტური კერძების მომზადება, საპატიო და გამოსარჩევი პაციენტებისათვის განსაკუთრებული უღუფის მირთმევა.

ამ სამკურნალო დაწესებულებაში მთავარ ექიმად ლონგინოზის მუშაობის მეორე თუ მესამე წელს ერთი განსაკუთრებული შემთხვევა მოხდა. ეს იყო ქალბატონ ზიზილო ნებიერიძის დედის მიმდინარე ავადმყოფობა და ასევე მოულოდნელად მისი მიყვანა საავადმყოფოში. ლონგინოზს ყველაზე საუკეთესო შემთხვევა მიეცა, ხუთიანიზე ნაებრებიანა გამოცდა და მომავალი კარიერისაკენ გზა უფრო საიმედოდ გაეკაფა. ავადმყოფი ყველაზე საუკეთესო ლუქს-პალატაში მოათავსეს. პალატა ორი ოთახისაგან შედგებოდა. პირველი იყო მისაღები, სადაც ტელეფონი და ტელევიზორი იდგა, მეორე კი საწოლი – რბილი ხალიჩებით იატაკმოვებული. ამ ოთახს ემიჯნებოდა საბაზანო და ტუალეტი.

ავადმყოფი პირველსვე დღეს გახინჯეს რჩეულმა პროფესორებმა. მოეწყო კონსილიუმი. ექიმების დასკვნით ზიზილოს დედას მეცლის არეში ფიბრომა აღმოაჩნდა, ზოგიერთი კეთილთვისებიანი ნივთიერება რომ ეძახის.

იმ დროს, როცა საპატიო ავადმყოფის პალატაში ექიმები და ექთნები მსუბუქი, ამნატებული ნაბიჯებით მიმოდინდნენ, ხოლო საავადმყოფოს მთავარი ექიმი ლონგინოზ ნადირაძე პროფესორებთან ერთად მკურნალობის ეფექტურ საშუალებებზე ბჭობდა, სამზარეულოში ღორთლიშვილი დიდის გულმოდგინებით ამზადებდა სადილს. ტაფაზე ბლინები ცხებოდა. იცოდა მზარეულმა, რომ ეს ბლინები რესპუბლიკაში ყველაზე გავლენიანი ქალის ზიზილო ნებიერიძის დედისთვის უნდა მიერთმიათ. ზიზილო უთუოდ გემოს გაუსინჯავდა კერძებს და მოწონების შემთხვევაში იქნებ ამ „საწყალო“ კაცივითაც მიხედათ. თუ სხვა არაფერი, იქნებ სააგარაკო მიწის ნაკვეთის გამოყოფაში წასდგომოდა ზიზილოს შნო და მარიფათი.

ხორბა ტანის, დიდმუცელი, ღოყებაფუებული მზარეულს გაბადრულ სახეზე თითქმის ყოველივე დაკარავს. ვინ იცის, დღეს მერამდენედ გაივლია გულში „რა საჭირო კაცი ვარ, დემრთმა დალოცოს ჩემი მარჯვენა, რომ ეს მაღლიანი მარჯვენა არა, ვინ მომანდობდა ამდენი დიდკაცობისა და მუსხუტატურების“ სულს“ (ღორთლიშვილი მცირემცოდნე კაცი გახლდათ და სიტყვა „ნომენკლატურის“ სწორად წარმოთქმა უჭირდა. კაცმა რომ თქვას, არც ამ სიტყვის მნიშვნელობა ესმოდა, ოღონდ იცოდა, რომ ამ გამოთქმაში დიდი სკამი, დიდი პოსტი და ჯობი იგულისხმებოდა).

საავადმყოფოში ზიზილოს დედის მოთავსების დღიდანვე მოჯარდნენ მნახველები – ჩინოსნები და ჩინის მომლოდინეები, განსაკუთრებით, ყოველდღე დადიოდა ჯართის მერადი გადამუშავების ტრენტის მართველი თავისი კვლევითი მეუღლით, ხილის წველების ქარხნის დირექტორი, თბილხილბოსტანგაჭრების მაღალი დირექტორები, საძოვარების გაწყლოვანების სისტემათა საქსპლატაციო სამმართველოს უფროსი, სატაქსო მორტორ ტრანსპორტის საწარმო გავრთიანების ხელმძღვანელი, ჯანმრთელობის დაცვის მინისტრის მოადგილე მეუღლით და მეოთხე სამმართველოს უფროსი. ხშირად მოლოდინდნ აგრეთვე ზიზილოს დაქალბერი, ეგრო წოდებული „ქალკაცები“, დიდჩინოსნები. ყოველ მეორე თუ მესამე დღეს შემოვილიდა ხოლმე თავად ჯანმრთელობის დაცვის მინისტრი, წოდებული, ჭოკივით მაღალი, შავგვრებიანი კაცი. ის მოსვლისთანავე ხელზე ეამბორებოდა ზიზილოს, მერე ავადმყოფს საწოლის წინ დაუჯდებოდა წვირად გამოჰითხვავდა ჯანმრთელობის მდგომარეობას, გაამხნევებდა, დაუყვავებდა და, იქვე, ყველას გასაგონად პალატის ექიმს და მთავარ ექიმს ახალ მოითთებას მისცემდა ავადმყოფის უკეთ მოვლისა და მალე გამოჯანმრთელების მიზნით.

მთავარი ექიმი მინისტრის განკარგულების შესრულებაში მუდამ პირველობდა. მინისტრისადმი უსახლოვო პატივისცემა იგი შეხვედრასა და გაცილებასშიც ამჟღავნებდა. მთავარ ექიმს ასეთი „ჩვევა“ ჰქონდა, რომ მოსარიდებულ სტუმრებს სადარბაზოს კართან უხვდებოდა. მთავარი ექიმი სამინისტროს კანცელარიისა და თავისი მდივან-კარისკაცებისაგან დროულად იგებდა განსაკუთრებით პა-

ტივსაცემ ადამიანთა მობრძანებას. სამი დიდი სტუმრის მოლოდინში მთავარი ექიმი სანთელივით დნებოდა. ესენი იყვნენ – ჯანმრთელობის დაცვის მინისტრი, მეოთხე სამმართველოს უფროსი და ქალბატონი ზიზილო. განსაკუთრებით დავალებული იყო ქალბატონი ზიზილოსათვის და მომავალ წარჩინებასაც მისგან მოულოდა. ამიტომ, ქალბატონ ზიზილოს მრავალ ფავორიტთა შორის, რაც არ უნდა დაჯდომოდა, მას უნდა დაემსახურებინა პირველობა. ამ მიზნის მისაღწევად საჭირო იყო ქალბატონი ზიზილოს ერთ-ერთი მთავარი ფავორიტის აპოლონი ჯანდიერის დათრგუნვა. ლონგინოზმა მეოთხე მთავარი სამმართველოს უფროსის მრავალ სუსტი მხარე იცოდა – კერძო ავარაკი რომ წამოჰქიმა შავი ზღვის პირას, ნათესავებისა და ძმაცაცების დაუმსახურებლად დაწინაურება. ამას გარდა, სახლი ერთი, სახლი მეორე, სხვის სახელზე გაფორმებული ავარაკი წყნეთში, ორი ავტომანქანა, განძეულობანი და ვინ მითვლია...

ლონგინოზს ხანდახან თითები აუთამაშდებოდა მეოთხე სამმართველოს უფროსის წინააღმდეგ ანონიმური წერილის დასაწერად, მაგრამ ბუნებით მხდალს, გამბედაობა დალატობდა. ვითუ იგივე ბრალდება მისთვის უკან შემოებრუნებინათ. მას ხომ ჰქონდა თბილისის მახლობლად, წავეისში, ჩინებული ავარაკი, რისთვისაც საავადმყოფოს შენობის რემონტისათვის განკუთვნილი ცისფერი კაფელის ფილები თუ სხვა ფონდირებული საშენი მასალები ხან დღისით, მზისით, ხანაც დამ-დამობით გაჰქონდათ მის ხელქვეითებს და ამფსონებს. ახლა სახლებს არ იკითხავთ? მისი ხუთოთახიანი ბინა განიერ პროსპექტს გადაჰყურებდა, შეილსა და შეილისშეილს ცალ-ცალკე ბინები ჰქონდათ, ავტომანქანა „ვოლგა“ ხიდის სახელზე იყო გაფორმებული, დვიდო და მისივე საავადმყოფოს სარემონტო კანტორის ინჟინრად მუშაობდა, ხოლო მეუღლე საავადმყოფოს პოლიკლინიკაში თბილ ადგილას იყო მოწყობილი... სულ ცოდელოდ, რამდენი რამ იყო საფოქრალი, საზრუნავი და შესანიდბავი.

სამმართველოს უფროსის წინააღმდეგ გასადასტურებლად გადაწყვეტი ნაბიჯის გადადგმისათვის კიდევ ერთი რამ აკავებდა. ეს იყო მისივე საავადმყოფოში ექიმ-კარდიოლოგის ხელფასის წლობით მოთხოვნა. რომელ ერთზე უნდა ეფიქრა, რომელი ერთი ხერხე უნდა დაეგმან! ფიქრები ღრდინდა, დამე არ აძინებდა – გულს კარცის აზარტული თამაშით ითხებდა, მისი მეგობრების სახლებში რომ იმართებოდა დამამაობით, ხანდახან დღისითაც კი. აი, რამდენ რამეზე უნდა ეფიქრა მთავარ ექიმს, რამდენი რამ უნდა მოეგვარებინა, მაგრამ არაფრის შიში და რიდი არ ჰქონდა, რადგან მფარველ ანგელოზად დემრთმა ზიზილო მოუვლინა.

მოხდა ისე, რომ ერთ წვიმიან დღეს, როცა საავადმყოფოს მთავარი ექიმი ცალკე ჯანმრთელობის დაცვის მინისტრს ელოდა და ცალკე ქალბატონ ზიზილოს, მოულოდნელად ტელეფონმა დარეკა – კომპოზიტორთა კავშირის მდივანი მთავარ ექიმს თხოვდა სასწრაფოდ მეთავსებინა საავადმყოფოში მითარგობის ინფარტის დავადებული კომპოზიტორი აბელ კამკამაძე.

– სამწუხაროდ, მე ვერაფერს დაგეზმარებთ. ამ საკითხზე უნდა მიმართოთ მეოთხე მთავარი სამმართველოს უფროსს, მხოლოდ ისაა უფლებამოსილი არანომენკლატურულ მუშაკებს ჩვენს საავადმყოფოში მოთავსების ნება დართოს. ამის გარდა, ერთხელ კიდევ მსურს განვიმარტოთ, რომ ჩვენს საავადმყოფო არ ემსახურება კომპოზიტორებს, მწერლებს, მხატვრებს, მეცნიერებსა და, საერთოდ, შემოქმედებით ინტელიგენციას.

– ეს ჩემთვის ახალი არ არის, ვიცი შე მოქმედებით ინტელიგენციას რომ არ წყალობთ, მაგრამ დავედეთ პატივი და როგორმე გვიშველოთ, კაცი იღუპება.

– აკი მოგახსენეთ, ამ შემთხვევაში უფლებამოსილია მხოლოდ მეოთხე სამმართველოს უფროსი, მე, უბრალოდ, მისი ხელქვეითი ვარ და განკარგულების შემსრულებელი, – ლონგინოზმა ცბიერად დაასამხამა თვალები და უციდელოდ კაცის პოზა რომ მიეღო, სახე შეიჭმუნა.

– ჩვენ მომართვას გამოვიგზავნით და თქვენ თითონ გაუგზავნეთ სამმართველოს უფროსს სათანადო ნებართვასათვის.

პასუხის გაცემამდე მთავარი ექიმის კაბინეტში შემოვიდნენ ჯანმრთელობის დაცვის მინისტრი, კონსულტანტი, პროფესორი და ქალბატონი ზიზილო ნებიერიძე. მთავარ ექიმს ყურმილი ხელიდან გაუვარდა. ეს პირველი შემთხვევა იყო, ასე

მოსარიდებულ სტუმრებს სადარბაზოს კარებთან რომ არ დაუხვდა. „მეორად ხომ არ დამიჯდება ასეთი უყურადღებობაო“, – გაიფიქრა და გულში მაგრად დაწვევდა ამ ოხერტიალი ტელეფონის მომგონი.

კომპოზიტორთა კავშირის მდივანი სახტად დარჩა, მაგრამ იხტიბარი არ გაიტეხა და ისღა მოახერხა თქვა ავადმყოფის მეუღლისათვის – წაეყვანათ ავადმყოფი დანიშნულებისამებრ და იქ, საავადმყოფოში, უთუოდ რამეს იღონებდნენ. ერთ-ერთმა კომპოზიტორმა გაიოზ გონგაძემ ითავა გაჰყოლოდა და საავადმყოფოდან მიეცილებინა გასაჭირში ჩაგარდნილი მეგობარი.

ავადმყოფი სასწრაფო დახმარების მანქანით გადაიყვანეს საავადმყოფოში და მთავარი ექიმის განკარგულების მოლოდინში დროებით ვესტიბულში მოათავსეს.

გონგაძემ ავადმყოფთან ჭირისუფლები დატოვა, თითონ კი მთავარი ექიმის სანახავედ წავიდა.

მთავარი ექიმი კაბინეტში არ აღმოჩნდა. როგორც მდივანმა გოგონამ უთხრა, იგი ქირურგიული განყოფილების ერთ-ერთ პალატაში იმყოფებოდა მძიმე ავადმყოფთან.

კარგა ხნის ლონგინოს შემდეგ გონგაძემ კარისკაცს სთხოვა, გაეტარებინა ქირურგიულ განყოფილებაში მთავარი ექიმის სანახავედ. კარისკაცმა ნება არ დართო, გრიპის ვაშო კარანტინი მომიხეზა. ბოლოს საქმე მანეთიანმა გადაწყვიტა. დერფანში შესულმა მეორე მანეთიანი მეგარდებობეს ანუქა და ამით მწვანე გზა გაიხსნა ზემო სართლისაკენ – ქირურგიულ განყოფილებაში.

მეგობრის ცუდად ყოფნით შემოთუბული კომპოზიტორი არავითარ უხერხულობას არ დაერიდა, პირდაპირ იმ პალატის კარები შეაღო, სადაც მთავარი ექიმი ევლებოდა.

ქალბატონ ზიზილოს დედა საწოლზე წამოშვდარიყო, ფარჩის ხალათი მოეხვია. პალატის ექიმი მას მაჯას უსინჯავდა, პროფესორი კეთიხეზადა თუ რა სერმნები ჰქონდა, გუნება-განწყობას ხომ არ უჩიოდა, როგორი იყო წამლებების რეაქცია. ჯანმრთელობის დაცვის მინისტრი ქალბატონ ზიზილოს ეთათბირებოდა განმარტებით. ლონგინოზ ნადირაძე ფეხზე იდგა და თავისი ელამი თვალებით ხან მინისტრს შესციციხებდა, ხანაც ქალბატონ ზიზილოს. სწორედ ამ დროს მიუახლოვდა გაიოზ გონგაძე საავადმყოფოს მთავარ ექიმს, ბოდიში მოუხადა და სთხოვა მთავრისათვის რეზოლუცია დაეღო.

– რა გაუგებარი ხალხი ყოფილხართ კომპოზიტორები! განა არ გითხართ მთავრთა მეოთხე სამმართველოს უფროსთან მიეგნანთ? რეზოლუციის დადების უფლება მხოლოდ მას აქვს.

– ამას დრო უნდა, ბატონო ექიმო, ავადმყოფი სასწრაფო დახმარების მანქანით მოვიყვანეთ, ახლა ვესტიბულში სულს დაფავს, მოგეხსენებთ, გულთან ვაქვს საქმე.

– დროს ტყვილად კარგავთ. მე რეზოლუციის დადების უფლება არ მაქვს, მამართლო სამინისტროს.

– როგორც ვაგივკ, მინისტრიც აქა ბრძანებულა.

– მინისტრი თავის კაბინეტში არ იმყოფება. აქ კი, მართალი გითხრათ, ვერ შეგადრებ საქმიან ქადალზე ხელი მოვაწერინო.

მთავარი ექიმის ასეთი გულგრილობით განაწყენებულმა კომპოზიტორმა პალატა დასტოვა და დერფანში გავიდა, სადაც პენსიონერი პაციენტები მრგვალ მაგიდას შემოსხდომოდნენ და ტკბილად მასლაათობდნენ.

ზოგი მათგანი მთელი ზამთარი იწვა აქ. აბა სად უნდა წახულიყვნენ უკეთეს ადგილას – ყელამდე სასმელ-საჭმელი, შედარებით კარგი სამედიცინო მომსახურება, გაქათბებული საწოლი, რძლებთან ჩხუბსა და დავიდარბას არ ჯობდა აქ მოხვედრისათვის ბებერი ძლები? განა ცოტა დამსახურება მიუძღოდათ ქვეყნის წინაშე, ახალი სამყაროს მშენებლობაში. ჯერ იყო და მენშევიკებს ებრძოდნენ, მერე კულაკობას მუსრავდნენ, ზოგიერთი მათგანი საკმაოდ კარგა ხნის წინათ მტრად მონათლულ ბოლშევიკებს დაერია და იმათ ოხტში ამოვიდა. ბევრი „მტერი“ ცოლშვილიანად ამოელიტეს, მათი ადგილსამყოფელი – ბინა იყო ის თუ იყვნენ ტარ-მოწყობილობა, თავად დაინაწილეს.

ელიზბარ შილიაშვილი
(გაგრძელება შემდეგ ნომერში)

რადიან თავია სიცრუე ყოვლისა ბოროტებისა!

(დასაწყისი "ილორი" 283-284)

ისევ იბადება მარტივი კითხვა: მაშ, საქართველოს (დაზარეს) ანტიქრისტიანული აზროვნება და მსოფლმხედველობა აწვალეს? დიას, საქართველოს იუდაიზმი (ეკუმენიზმი) აწვალეს, რომელმაც ქართველებს ეროვნული სახელმწიფო გაუქმა და შეუქმნა ანტიქრისტიანული სახელმწიფო:

„იყო ერთი მდიდარი კაცი, მოწვეულსა და ბისონს იცავდა, ყოველდღე დიდებულად ნადიმობდა (მხედველობაშია მდიდარი მცირე აზიის ქრისტეს მოძულე ისრაელის სახელმწიფო, აშშ, ინგლისი, ევროკავშირი და სხვა). ასევე იყო ერთი გლახაკი, სახელად ღაზარე (საქართველო), რომელიც მის ჭიშკართან იწვა, ერთიანად დაწველულად, ენატრებოდა მდიდრის სუფრიდან გადმოცევილი ნამცეცებით გაძღობა, ძაღლები (პოლიტიკოსები და სამღვდელთა) მიდიოდნენ და წყლულებს უღოკავდნენ.

მოკვდა ის გლახაკი და ანგელოზებმა მიიყვანეს აბრაამის წიადში. მდიდარიც მოკვდა და დამარხეს. და ჯოჯოხეთში, ტანჯვა-წამებაში მყოფმა აახილა თვალები და დინახა შორიდან აბრაამი და ღაზარე მის წიადში (ანუ სამოთხეში). შესაბა და თქვა: მამო აბრაამ, შემიწყალე და მომივლინე ღაზარე, რომ დაისვენოს თავისი თითის წვერი წყალში და ენა (ივრითი) გამოვიდოს, ვინაიდან ვიტანჯები ამ ადში (თურმე ღაზარე – ქართული სამოთხის ენა ყოფილა, ხოლო ივრითი და სხვები კი – ჯოჯოხეთისა).

მაგრამ აბრაამმა უთხრა: შეილო, გაიხსენე, რომ უპეე მიიღე შენს სიცრუეში სიკეთე და ღაზარემ (საქართველო) კი – ბოროტება. ახლა ის აქ ნუგეშობს, შენ კი იტანჯები.“ (ლუკა 16, 19-25).

წმინდა სახარებიდან ნათლად ჩანს, მესამე მსოფლიო ომის შედეგად როგორ გაბრწყინდება ღარიბი ღაზარე (საქართველო) და როგორ უბედურება ეწვევა მის მტერს იუდა ისრაელს და ყველას, ვისაც კი სძულს მართალი ქრისტე. დაბეჯითებით უნდა ვიცოდეთ, რომ ძველი და ახალი აღთქმის ტექსტი არის ნათელი (სულიწმიდა), ვინც კი მას ეხიარება და ჩაწვდება მის საიდუმლო შინაარსს, ის ადამიანი ნათელმხილველი ხდება, სახარების ტექსტი არის ქრისტეს წინასწარმეტყველური სული. ვინც კი მასზე ნახიარობს არაა, მას აქვს ანტიქრისტული ბოროტი სული, ბნელი სული, რომელსაც ნათელი სულის ეშინია. ქართველო მწიგნობრებო და ფარისევლებო, მეცნიერებო, თუ მაგრები ხართ, დავსხდეთ და ვისაუბროთ ნათელსა და ბნელზე, კეთილსა და ბოროტზე... ანალოგიურია მეცნიერები. ქრისტეს მოძულეებსა და ეშმაკების მსახურთა მიმართაა ნათქვამი:

„ახსა კარგად ვერვინ შეცვლის, თავს ახლად არვინ იშობს.“ (რუსთაველი).

პაპები, პოლიტიკოსები და მეცნიერები ცნობიერად უძღუნენ არიან, შექმნან სამართლიანი და კანონის უხუნაესობის მქონე საზოგადოება და სახელმწიფო. ცოდვილი აზროვნება ცოდვილი პოლიტიკურ-ეკონომიკურ სახელმწიფო სისტემას ქმნის, ისეთს, როგორცაა თანამედროვე მსოფლიოში არსებული სახელმწიფოები... ამიტომ შემოქმედი ღმერთის პროგრამითა და გეგმით ჯერ ხდება ქრისტეს მკვლელები მცირე აზიის ისრაელის ლიკვიდაცია ომით, რის შემდეგ დედამიწაზე მამა ღმერთისაგან მოდის მსხნელი (მესია) იესო ქრისტე. ათეულ ათასობით წმინდანის თანხლებით, ჯვრის მონასტრის მთიდან (ციდან) გამოეცხადება წმინდა სუვეტიცხოველს და იუდა ისრაელისაგან გატანჯულ საქართველოს: **„გაღილეველნი კაცებო, რას დგებართ და შეპყრებთ ზეცას? ეს იესო, რომელიც თქვენგან ამაღლდა ზეცად კვლავ მოვა, როგორც ზეცად იხილეთ ამაღლებული.“ (საქ. 1,11).**

თანამედროვე საქართველოში პოლიტიკოსები, მეცნიერები და წიგნიერი მოსახლეობა სიმართლეს დააბრაკებენ 5-25%-ის ფარგლებში, ხოლო ცრულ ებედობენ 75-95%-ის სისხრით. რაც შეეხება პარლამენტსა და მთავრობას, ისინი სიცრუის ჭაობში არიან ჩაფლულნი. ანალოგიურია მრავალი პარტია და საზოგადოებრივი ორგანიზაცია.

თბილქურად ასეთია თანამედროვე საქართველოს „ელიტისა“ და მოსახლეობის სულიერ-ზნეობრივი სიმწიფის ხარისხი, რომელიც თავის სულიერ უსუსურობის გამო ვერ (არ) შექმნის კანონის უხუნაესობის მქონე სახელმწიფო პოლიტიკურ-ეკონომიკურ სისტემას. დაბალი სულიერ-ზნეობრივი გაგების მქონე ინტელიგენცია და ხალხი (მრველი) ბუნებრივად ქმნის ბოროტ სახელმწიფო პოლიტიკურ-ეკონომიკურ სისტემას, ისეთს, როგორცაა თანამედროვე საქართველოსა და დანარჩენი მსოფლიოს სახელმწიფოთა მასონური ხელისუფლებები. **„იოკასა შიგან რაცა დგას, იგივე წარმოადგინდება“ – შოთა, და „ხე ნაყოფით გამოიწიება“ (სახარება).**

თანამედროვე კაცობრიობის მხრიდან ანტიქრისტიანული სულიერ-ცნობიერი გაგებითა და განათლებით, კანონის უხუნაესობის მქონე სახელმწიფო სისტემის შექმნის მცდელობა ისეთია, როგორცაა კახეთში და მეტეხებში ქალწულობის ინსტიტუტის მონასტრის შექმნა მონღოლთა და საროსკიპო სახლის ფასადის აბრაზე უბიწოების ტაძარი მიაწვრონ (თანამედროვე სახელმწიფოების კონსტიტუცია და სამართალიც ქადაგდებენ დაწერილი პატიოსნების აბრაა და მეტი არაფერი). პატიოსნების მხრივ ქართველებზე ბევრად უარესი მდგომარეობაა ისრაელში (ბოროტების თავი).

აშშ-ში (ბოროტების კუნთები), ევროპაში, რუსეთში, ჩინეთში, ინდოეთში, ლათინურ ქვეყნებში, არაბ-ისლამისტურ სახელმწიფოებში და ა.შ. მთელ მსოფლიოში, რომლებიც არასწორი განათლების მიღებით გახდნენ სიმართლის მოძულე და სიცრუის (ბოროტების) ერთგული სასულიერო პირები და სახელმწიფო მოხელეები, ამიტომ გვეუბნება წმიდა სახარება:

„მოვიდა ერთი იმ შეიდ ანგელოზთაგანი, რომელიც პქონდათ შეიდი თასი, დამელაპარაკა და მითხრა: მოდი და გიჩვენებ სამსჯავროს მრავალ წყლებზე (მსოფლიოზე) მჯდომი დიდი მებავისა, რომელიდანც მებაოვდნენ დედამიწის მეფეები და მისი სიძვის (ცრუ დემოკრატიის) ღვინით თვრებოდნენ დედამიწის მკვიდრნი (ცრუ სიტყვის თავისუფლებითა და ქრისტიანული მორალით შეფუთული ყალბი დემოკრატით თვრება თანამედროვე კაცობრიობა). მან სულით გადაამიყვანა უდაბნოში და დაიხსნა დედაპეცია (მხედველობაშია ანტიღვთიური თაღმუდი და მარქსიზმი), მჯდომი დვთისმგომი სახელებით სავე შეიდთაგან და ათრქიან შეწითელ მხეცზე (მხედველობაშია ყალბი დემოკრატია და უტოპიური კომუნიზმი).

დაიცი შემოსილი იყო პორფირით და ძოწველით, მორთული იყო ოქროთი, პატიოსანი ქვებით და მარგალიტებით, ხელთ პქონდა ოქროს სასმისი, თავის სიძვის სიბლწით და უწმინდურობით სავე (ცრუ სიტყვის თავისუფლება და ყალბი დემოკრატია გარეგნულად ბრწყინავს, ხოლო საქმითა და მოქმედებით ბინძურია). მას შუბლზე ეწერა საიდუმლო სახელი დიდი ბაბილონი (მსოფლიო დემოკრატიზაცია), მებაოვდა და დედამიწის სიბილწეთა დედა (ანუ ბოროტების დამბადებელი იდეოლოგია). დაიხსნა, რომ დამთვრალი იყო წმიდათა და იესოს მოწამეთა სისხლით და რომ გუყურებდი მივირდა დიდად.“ (გამოც. 17,1-60).

აი, ასეთია ღმერთთან მეტროლი ისრაელი, აშშ, ევროპა (დანიელის მეოთხე მხეცი), ჩინეთი (დანიელის მესამე მხეცი), რუსეთი (დანიელის მეორე მხეცი), ისლამური სახელმწიფოები (დანიელის პირველი მხეცი), რომლებმაც წმინდა ბიბლისი განმარტებით ანტიქრისტე ეწოდება. მარტვიად თუ ვიტყვი, დემოკრატია და კომუნიზმი არის ადამიანურ-ხორციელი მსოფლმხედველობა (კანონი და იუდა), რომელიც ებრძვის ქრისტიანულ-მარადიულ მსოფლმხედველობას (აბელ და ქრისტე). ამ ბრძოლაში იუდა (ისრაელი) ისობა, ხოლო ქრისტე და კაცობრიობა იმარჯვებენ.

აღნიშნულიდან გამომდინარე განვმარტავ, რომ დემოკრატია და კომუნიზმი არის ქრისტიანული მორალით შეფუთული ანტიქრისტე (კანონი და იუდა). სახარებაში ნახსენები არაა მონათმფლობელობის, ბატონყმობისა და ა.შ. სოციალური ჩაგვრის

მოსპობის შესახებ, ვინაიდან უსამართლობის გაგება და განცდა მაშინათვე ისობა, როგორც კი ადამიანი ეხიარება ღვთის სიტყვას. ბურჟუაზიულ-კაპიტალისტური ბატონყმობა (ფულის კულტი, მამონა) მანამდის იქნება და იბოვინებს დედამიწის ზურგზე, სანამდის არსებობს არასრულყოფილი რწმენა (დაბალი, უღვთო განათლების სისტემა). იესო ქრისტეს ღვთიური მისიაა, შეიდგეღვთიურად მოახროვნე კაცობრიობას, ყოველგვარი განათლების გარეშე მისცე მაღალი სულიერების დონე, რომელიც ავტომატურად შექმნის კანონის უხუნაესობის მქონე მსოფლიო პოლიტიკურ-ეკონომიკურ სისტემას.

ახლა ისევ დაგუბრუნდეთ ჩვენს მთავარ თემას, საქართველოსა და საქრისტიანოს დაუძინებელ მტერზე ისრაელის სახელმწიფოზე (იუდა-მასონებზე), პოლიტიკოსები და საინფორმაციო სამსახურები ავტომატურად ეწვეიან, თითქოსდა ქრისტეს მკვლელ მცირეაზიელთა ისრაელი ქართველი ხალხისა და საქრისტიანოს მეგობარი იყოს. ყველაფერი კი პირიქითაა, ვინაიდან მსოფლიო ცოდვის შემოქმედი და გამავრცელებელია ქრისტიანული მორალით შეფუთული ყალბი (მხეცი 666) დემოკრატია და ცრუ სიტყვის თავისუფლების გლობალიზაცია (მხეცი 666), რომელიც სისხლიან მახვილს ატრიალებს კაცობრიობის თავზე. მაშინ ვხვამ შეკითხვას: თუ დასავლეთის დემოკრატია კაცობრიობას იხსნის ყოველგვარი გაჭირვებისაგან, მაშინ ძველი აღთქმა, ახალი აღთქმა, მართლმადიდებლობა და წმიდა წერილი გვატყუებს? მოცემულ შეკითხვაზე პასუხი ერთმნიშვნელოვანია – თფუი ეშმაკს!

ღმერთი შემოქმედის პროგრამითა და გეგმით 2012-2015 წლებში გადაწყვეტილია ბიბლიური ოთხი მხეცის ერთმანეთთან დაჯახება (მესამე მსოფლიო ომი), რომელიც დამთავრდება, ქრისტეს მკვლელი, ჯვარის მოძულე, საქართველოს (დაზარეს) გამწვავლებელი და მართლმადიდებლობის დაუძინებელი მტრის, მცირეაზიელთა ისრაელის მიწასთან გასწორებით, ოთხივე მხეცის მორჯულებითა და ქრისტეს დედამიწაზე მეტრად მოსვლით.

იგი (იესო) მისცემს ხალხებს სამართლიანი აზროვნების სულს, რომელიც ავტომატურად ჩამოაყალიბებს სოციალურად გაწინასწორებულ (პური) და ზნეობრივად გამართულ (ღვინო) მსოფლიო პოლიტიკურ-ეკონომიკურ სისტემას. ამიტომ გვეუბნება ღვთაებრივი ესაია წინასწარმეტყველი: **„პა ჩემი მორჩილი, რომლისთვისაც ხელი მაქვს ჩაფლვული, ჩემი რჩეული რომელიც მოისურვა ჩემმა გულმა, მასზე გარდმოვალინე ჩემი სული, ის გაუჩენს სამართალს ხალხებს“ (ესაია 42,1).**

მეშრან ხუშულავა
(გაგრძელება შემდეგ ნომერში)

ჩხორიის თემის სარეაბილიტაციო სამუშაოები

ჩხორიის თემში სოფლის მხარდაჭერის პროგრამით სარეაბილიტაციო სამუშაოები მიმდინარეობს. მოსახლეობის მიერ კრებულ დასახლებული პრიორიტეტები სოფლის მხარდაჭერის პროგრამით ხორციელდება.

ჩხორიის თემში მდინარე მახარიაზე მიმდინარეობს ხიდბოგორების მშენებლობა, სოფელ ზემო ჩხორიის ცენტრალურ გზაზე მოსაცდელის მშენებლობა, აგრეთვე ჩხორიის სამოყვარულო თეატრის ეზოს შემოღობვა.

დაგეგმილია თეატრის სახურავის შეცვლა.

დასრულდა სოფ. ტყაიაში მინი სპორტული სტადიონის მშენებლობა.

ჩხორია – ხედავურის თემში 14 ქუჩას სარეაბილიტაციო სამუშაოები ჩატარდა და შიდა გზები მოხსრეშა. სარეაბილიტაციო სამუშაოების ჩატარებისა და ინფრასტრუქტურის მოწესრიგების შედეგად 1328 კომლს გაუუმჯობესდა საყოფაცხოვრებო პირობები.

მიმდინარე სამუშაოებზე ადგილობრივი მოსახლეობა დასაქმებული.

კალატუბურთის მუშარჩევი ტურნირი ზუბილიში

საქართველოს კალატუბურთის ეროვნული ფედერაციისა და სპორტისა და ახალგაზრდულ საქმეთა სამინისტროს ორგანიზებით, საქართველოში პირველად ჩატარდა ტურნე 3X3 კალატუბურთში. ზუგდიდში ჩატარებულ შესარჩევ ტურნეში მონაწილეობა სამეგრელოს რეგიონის 13-მა გუნდმა მიიღო. ტურნეში კონკურსს გარეშე მონაწილეობდნენ თბილისისა და ქუთაისის ჯგუფები. 13 გუნდს შორის გამარჯვება ზუგდიდის გუნდმა მოიპოვა, რომელიც სამეგრელოს სახელით მონაწილეობას მიიღებს რესპუბლიკის პირველობაზე.

საუკეთესო გუნდები დიპლომებით, სივკლებითა და მედლებით დაჯილდოვდნენ. ტურნე 3X3 კალატუბურთის მიხანია ქუჩის კალატუბურთის პოპულარიზაცია და სპორტის ამ სახეობის განვითარება საქართველოში.

ახალი აღმოჩენები ხობი-ზუბილის საზღვართან

XX საუკუნის 80-იან წლებში ხობის რაიონის სოფელ დღვბაში შესწავლილ იქნა ძველკლხური სამაროვანი, სახელწოდებით „სუჯუნათი“, რის შემდგომაც თორსა-დღვბის ტერიტორია ქართველი და უცხოელი არქეოლოგების ინტერესის საგანი გახდა.

უკვე მეოთხე წელია სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტის არქეოლოგიური ექსპედიცია და გერმანიის არქეოლოგიური ინსტიტუტის არქეოლოგები სოფელ თორსა-დღვბასა და მის მიმდებარე ტერიტორიაზე ატარებენ დახვეწითი ხასიათის სამუშაოებს. ასევე, სამაროვნიდან სამასობდ მეტრის დაშორებით, ზუგდიდის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე მიმდინარეობს არქეოლოგიური სამუშაოები ძველკლხურ

ნამოსახლარზე, რომელსაც „ტაბაკონის დიხაგუშუბა“ ჰქვია.

როგორც კვლევების შედეგად ირკვევა, თორსა-დღვბა და მისი მიმდებარე ტერიტორიები ძალიან მდიდარია არქეოლოგიური ძეგლებით.

ამ დღეებში არქეოლოგებმა „ტაბაკონის დიხაგუშუბაზე“ მიაკვლიეს ხის ნაგებობათა ნაშთებს, რომელიც წინასწარი კვლევებით 4000-4500 წლისაა. აღმოჩენამ ამ ძეგლის მიმართ კიდევ უფრო გაზარდა მეცნიერების ინტერესი. ავგისტო-სექტემბერში ადგილზე იმყოფებოდნენ სოხუმის უნივერსიტეტის რექტორი პროფესორი ჯონი ავაქიძე და საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის სააგენტოს არქეოლოგიური კომისიის თავმჯდომარე პროფესორი ვახტანგ ჯაფარიძე. მოპოვებული მასალები შესწავლილი იქნება გერმანიის არქეოლოგიური ინსტიტუტის ლაბორატორიაში.

არქეოლოგთა ჯგუფი დაბანაკებულია სოფელ თორსის ცენტრში, სამუშაოებში მონაწილეობას იღებენ დიპლომირებული მაცხოვრებლებიც. დახვეწითი ხასიათის კვლევებში აქტიურ საქმიანობას ეწევა ხობის მუნიციპალიტეტის გამგეობის კულტურის განათლების, სპორტის, ძველთა დაცვისა და ახალგაზრდულ საქმეთა სამსახურის მთავარი სპეციალისტი

ჩვენს მიმართ პოლიტიკური რეპრესიები დღემდე ბრძოლა, ანუ როგორ გვაყრია თვალი ნაცარს

გახეთ „რეზონანსში“ ა.წ. 6 სექტემბერს დაბეჭდილი ხმაურაინი წერილიდან „სსრკ-ის დროს რეპრესირებულთა დახმარება ათ-მაგდება“, ირკვევა, რომ მთავრობამ დაამტკიცა „მოქალაქეთა პოლიტიკური რეპრესიების მსხვერპლად აღიარებისა და რეპრესირებულთა სოციალური დაცვის შესახებ“ კანონში ცვლილებების პაკეტი, რომელიც იუსტიციის მინისტრმა თვა წულუკიანმა წარადგინა. ცვლილებების არსი იმაში მდგომარეობს, რომ სახელმწიფო ვალდებულია იღებდეს პოლიტიკური რეპრესიების მსხვერპლთათვის გასცეს „ღირსეული ოდენობის ფულადი კომპენსაცია“, როგორც დე ფაქტო პარლამენტის წევრი თამარ კორძია „რეზონანსთან“ საუბრისას აღნიშნავს „ამ ცვლილებებით კომპენსაციები რეალურ თანხამდე იზრდება“.

სანამ მთავარ სათქმელზე გადავიდოდეთ, გვინდა აღვნიშნოთ ის ფაქტი, რომ კანონში ცვლილებების შეტანის აუცილებლობა დღის წესრიგში მას შემდეგ დადგა, რაც რეპრესირებულმა კილაძემბმა, ადამიანის უფლებადამცველების თანადგომითა და დახმარებით სტრასბურგში ევროპულ სასამართლოში საქმე მოიტეს და შემდეგ საქართველოს ხელისუფლებას, ჯერ კიდევ სააკაშვილის რეჟიმის დროს, დაევა რეპრესირებულთა მიმართ საკუთარი ვალდებულებების ასრულება.

ე.წ. ცვლილებები კი იმაში მდგომარეობს, რომ „კომპენსაცია, მაშინ, როცა აღვიშვილის დროინდელი სასამართლო, დამცინად, რეპრესირებულებს 200 ლარს აძლევდა, სასამართლო გადაწყვეტილებით, შეიძლება ავიდეს 2 ათას ლარამდე“ – თავმოქმედდნ აცხადებს იუსტიციის მინისტრი.

როგორც ჩანს, უსამართლოდ ნატანჯნაწამები და მსხვერპლად შეწირული ადამიანებისათვის 2000-მდე ლარის გაძეგება შეიძლება „ღირსეული ოდენობის ფულად კომპენსაციად“ ჩათვალოს, იმ დროს, როდესაც დღევანდელი მთავრობის რეჟიმით წარმომაგდენელი 80 000 ლარამდე კორძიას იღებს,

მხოლოდ ორი თვის მანძილზე, კომფორტულ პირობებში გაწეული საშუალოს ნაწილად და 100 000-იანი მანქანებით, ისევე, როგორც წინა ხელისუფლების მაღალჩინოსნები, არამხოლოდ ივანიძე და სეიფიძის ოჯახის წევრებთან ერთად.

რაც შეეხება კიდევ ერთ მოწვევას, რომელიც იუსტიციის სამინისტრომ გაიღო რეპრესირებულებისადმი, მდგომარეობს იმაში, რომ მინიმუმ 90 წელს გადაცილებულ ნაწამებ, ჯანმრთელობა შერყეულ, დაუძღვრებულ ადამიანებს, რომლებიც უკვე კანონიერად აღიარებულნი არიან რეპრესირებულებად, „შესაძლებლობა ექნებათ თბილისის სასამართლოს გარდა ქუთაისის სასამართლოსაც მიმართონ“ და 1000 ან 2000 ლარის მიღების იმედით კიდევ ერთხელ ამტკიცონ მათი რეპრესირებულობა, კიდევ ერთხელ განიცადონ დაუმსახურებელი ტანჯვა, დამცირება და შეურაცხყოფა.

ახლა კი თვა წულუკიანის მიერ მთავრობის სხდომაზე წარდგენილი ცვლილებების პაკეტს 1991-1992 წლების დეკემბერ-იანვრის შეიარაღებულ სახელმწიფო გადატრიალების შედეგად დაზარალებული ადამიანების, ე.წ. ზვიადისტების თვალსაწიერადან შეეხვედით, რომელთა მიმართ, სამწუხაროდ, რეპრესირული მანქანის მოქმედება დღემდე გრძელდება, რაც ამ პროექტიდანაც ნათლად ვლინდება, რადგან მასში მათი დახმარებისადმი, ადამიანური დამოკიდებულება არ ასახულია.

საყოველთაოდ ცნობილია, რომ 1991-1992 წლების შეიარაღებული სამხედრო გადატრიალების შემდეგ, კანონიერად არსებული პრეზიდენტის ბატონ ზვიად გამსახურდიასა და კანონიერი ხელისუფლების მხარდამჭერნი, თავიანთი პოლიტიკური მრწამსის გამო, ხანგრძლივი პერიოდის მანძილზე, განიცდიდნენ დევნა-შევიწროებას. დღეისათვის ამ ადამიანების რიცხვი ათასობითაა (იხ. წიგნი „მე ვადადნაშაულე“, თბილისი, 2001 წ.). თუმცა, პოლიტიკური რეპრესიების მსხვერპლად იო-

ციალურ აღიარებას, ხელოვნურად შექმნილი ბარიერების გადალახვის, უდიდესი ნებისყოფის, მიზანდასახულობის, აუნახლადურებელი ენერჯისა და დროის დახარჯვის, მრავალი საჭიროზე მეტი დოკუმენტების სასამართლოზე წარდგენის შედეგად, მხოლოდ 20-მდე დაზარალებულმა მივაღწიო.

თუ კი ვივარაუდებთ, რომ თვით სააკაშვილის სასამართლოების მიერ 1991-1992 წლების დეკემბერ-იანვრის მოვლენების შედეგად პოლიტიკური რეპრესიების მსხვერპლად აღიარებული პიროვნებების არსებობის შესახებ, მათდამი უსულგულო დამოკიდებულების გამო, დღევანდელი მთავრობის წარმომადგენლებმა არაფერი იცინ, ქველადერი კარგად მოესხნება თავად იუსტიციის მინისტრს თვა წულუკიანს, რომელიც 2009 წელს ადამიანის უფლებების ევროპულ სასამართლოში მუშაობდა და ამ სტრუქტურის ავტორის ოფიციალური წარმომადგენლის ქალბატონ ლია მუხაშვიას მიერ გაგზავნილ წერილს (რომელშიც საქართველოს სასამართლოების მიერ რეპრესირებულად აღიარებული, მაგრამ მიყენებული მატერიალური და მორალური ზიანის ანაზღაურებაზე ვთერ მგალობლიშვილის მიმართ სასამართლოების მიერ გამოტანილ უარყოფით გადაწყვეტილებას ასაჩივრებდა) გაეცნო და მისი მიღების ფაქტი წერილობითე დადასტურა. მეტი დამაჯერებლობისათვის მოგვაქვს ამონარიდი ამ წერილიდან: სტრასბურგი, 20 მარტი, 2009 წ. საქმე №15007/09, Mgaloblishvili and others v. Georgia, „ქალბატონო ლია, ვადასტურებ თქვენი 2009 წლის 18 მარტით დათარიღებული წერილის მიღებას სათანადოდ შევსებული საჩივრის ფორმიოთრთ, საიდანაც ჩანს, რომ ადამიანის უფლებათა ევროპული კონვენციის 34-ე მუხლის შესაბამისად ოფიციალური საჩივრის შემოტანა გსურთ. ამ საქმის მიუკუთვნა ზემოადნაშაულე, თბილისი, 2001 წ.), თუმცა, მიუთითო საჩივართან დაკავშირებულ ყო-

ელ მომდევნო კორესპონდენციაში... პატივისცემით სასამართლო განმწესრიგების სახელით თვა წულუკიანი, იურისტი რეფერენტი“.

ახე, რომ თვა წულუკიანმა, თუნდაც მის მიერვე სტრასბურგში დარეგისტრირებული საქმიდან, კარგად უწყის, რომ დღეს საქართველოში არსებობენ 1991-1992 წლებისა და შემდგომ პერიოდში სააკაშვილის რეჟიმის შედეგად რეპრესირებულნი, მაგრამ სრულად უგულვებელყოფილი მათი უფლებები და ინტერესები.

ყოველივე ამის შემდეგ ცალსახად შეიძლება დავასკვნათ, რომ სააკაშვილის სასამართლოების მხრიდან რეპრესირებულად აღიარება კომპენსაციის უფლების გარეშე, ხოლო დღევანდელი ხელისუფლების მიერ 1991-1992 წ.წ. დეკემბერ-იანვრის შეიარაღებული სახელმწიფო გადატრიალების შედეგად რეპრესირებულთა მიმართ გამოჩენილი გულგრილობა, უპატიოცემულობა, კიდევ უფრო აძლიერებს და ამძაფრებს ჩვენს დაუცველობის განცდას, ამავდროულად ნათლად ადასტურებს ჩვენს პერმანენტულ დევნა-შევიწროებას, დისკრიმინაციას, სამართლიანობის აღდგენისადმი ხელისუფლების შერწყმული დამოკიდებულებას.

ხოლო, როდესაც საქმე რეპრესირებულ ადამიანებს ეხება, ბიუჯეტის „გაფრთხილებაზე“ თვალთმაქცური საუბარი, როგორც ყოფილი, ასევე დღევანდელი ხელისუფლების წარმომადგენლებისაგან, რომელიც დიდი ნაწილი ბიუჯეტის თანხების დაუმსახურებლად მითვისებასა და უყიარათო ხარჯვაშია მხილებული, რბილად რომ ვთქვათ საზოგადოებისათვის თვალში ნაცრის შეყრა და მეტი არაფერი.

თითარ მბალობლიშვილი, ფილოლოგიის აკადემიური დოქტორი, პროფესორი, ადამიანის უფლებების დამცველი, პოლიტიკური რეპრესიების მსხვერპლი

გვანჯი ღარასელიას ჟირილი ბატონ ნაკოლეონ მუსხიას

(დასაწყისი „ილორი“ № 284)

ეს სიტყვა არ მოეწონათ იქ მდგომ პოლიტიკანებს და მისაყვედურეს ვინ არიან ეს თქვენი აფხაზები ისეთებით? მე ვუთხარი ყველას გასაგონად, ნუთუ თქვენ ვერ იგებთ რომ ჩვენ საქმე აფხაზ ხალხთან კი არ გვექნება, არამედ სულ სხვა გარეშე დიდ ძალებთან-მეთქი. ის იყო მიუფჯახუნე კარები და იმედგაცრუებული დაგბრუნდი აფხაზეთში და მოუთმენლად ველოდი მესამე დღის გათენებას, 14 აგვისტოს. ზუსტად შეასრულეს დანაპირები, შემოგრიადდნენ ტანკებით თანხირეში, შემდეგ სოხუმში. ვიცოდი იქ რა მოხდებოდა და მეორე დღეს ხან ფეხით, ხან ველოსიპედით გავეშურე სოხუმისკენ, რადგან იქ მყავდა შვილი და შვილიშვილი. გზადაგზა რომ მივდიოდი ენახე ტამიშიში გადბრუნებული ტანკები ეყარა, ალბათ მიტომ, რომ უმეტეს ნაწილს ძველი ტრაქტორისტები მართავდნენ. რომ შევედი სოხუმში, კახელმა მეომარმა გაამჩერა და ველოსიპედი წამართვა და მითხრა, სანამ არ მომიტან ერთ ყუთ სიგარეტს, ველოსიპედს არ მოგცემი. მე გზა ფეხით გავაგრძელე და მაიაკამდე ჩავედი. იქ სოფლები იყო ამიტომ სარდაფებს ვაფარებდი თავს. ვხედავდი მისაბმელიან სატვირთო მანქანებს როგორ ტვირთავდნენ ნადავლით, რომელიც გაქონდათ თანხირის პორტით, რადგან ზუგდიდს ვერ გაივლიდნენ. მე კარგად ვიცოდი რომ ეს კანონიერი თბი არ იყო, ეს იყო სუფთა ყაჩაღობა, მარცვა და ზვიადისტებზე შურისძიება.

მე გადავწყვიტე არ მიმეღო მონაწილეობა ამ უაზრო სისხლისღვრაში და ოჯახით აფხაზეთად ერთად წავიდა სამხედრო გემით სანკ-პეტერბურგში. ჩემთან რომ მოდიოდნენ აფხაზები ტირიოდნენ, ეს რა დაგვემართაო. პეტერბურგში ყოფნისას მე კავშირი დავამყარე ყველა კომპეტენტურ პირებთან ჩვენი სათვისტომოდან, მათ შორის: ბადრი კაკაბაძესთან, კონსულ კუხალაიშვილთან, არესტო ბაგრატიონთან და სხვებთან. ჩემი სტუმრები იყვნენ აფხაზები, რომლებიც დიდ სინანულს გამოთქვამდნენ, ეს რა მოგვივიდა ძმებო. მე დავდიოდი სმოლენში, ტავრიის სასახლეში დღის-ღამის შეტანაში, სადაც 12 ბოძი იდგა, რომლებზეც კეილა საბჭოთა რესპუბლიკების დროშები. მხოლოდ ერთი ბოძი იდგა თავისუფლად. ერთხელ ვიხუმრე კომპეტენტურ პირებთან, ეს თვისუფალი ბოძი ქვ დამპირებულ-მეთქი, მინდა ავაფრთხილო ქართული ნაციონალური დროშა-მეთქი. ამის მერე თითქმის ერთი წელი დავდიოდი, ენახულობდი ჩემს ბოძს. რომ მივიდოდი რუსები იტყვიდნენ ხოლმე: „აი, საქართველოს წარმომადგენელი მოვიდა“. ჩემი ოცნებაც ასრულდა. მართლაც ამ ბოძზე ჩამოვიდეს ჩვენი დროშა, რომლის მონაწილე მეც ვიყავი. სიტყვაც კი წარმოვთქვი: „მიხარია, რომ რუსეთის მიწაზე კვლავ ფრიალებს ქართული ეროვნული

დროშა“. ჩემთან მოვიდა ვლადიმერ ფილიპეს ძე შუმეიკო და მადლობის ნიშნად ხელი ჩამომართვა და ჩაილაპარაკა: „ნამდვილად სასამართლო აზრები მოგვაწოდეთ!“ მე პეტერბურგში ყოფნის დროს მისაუბრია ჩიკვილაძესთან, ზურაბ ჟვანიასთან, ვახტანგ გოგუაძესთან, გენადი ზიუგანოვთან, სელენიოვთან, სობაკთან, მატევიცკოსთან და ბევრ სხვებთან. მაწუხებდა აფხაზეთი საქითხი, ყველაზე მწვევე და ჯოჯოხეთური. ერთხელ ზურაბ ანბას მიწვევით ვესწვრებოდი მოსკოვში ქართულ-აფხაზურ შეხვედრას, სადაც გამომავალი სიტყვით. ბედნიერად ვგრძობოდი თავს, როცა ჩემსკენ ხელეგამოშვერილი წამოვიდნენ აფხაზი ქალები თინა ზუბაა, ეშბა, ანბა და სხვები და ამბობდნენ: „ვახაჩისანთ ყარა აგრუა“. საღამოს სახლში მიმიპატივეს, ჩემი გამოსვლით კმაყოფილი იყო ყველა ქართველიც, ვინც იქ ესწრებოდა. ბულატ ოუკუაჯა და გრიგორი გორანი მოვიდნენ, ხელი ჩამომართვეს, ტელეფონის ნომრები მომცეს და დახმარებას დაპირდნენ. მე არასოდეს არ ვიყავი ცალმხრივი, რომელიც მიუდებელია საქმისათვის. მე ხშირად დავდიოდი საქართველოს საელჩოში, მოსკოვში, იქაც ყველა თანამშრომელი მიცნობდა, რომ მივიდოდი, იტყვიდნენ, დიდი ქართველი პატრიოტი მოვიდაო. ხშირად ვხვდებოდი ვალერიან ადვაძეს, ოთარ ჩერქეზიას, რეზო გაბრიაძეს და სხვებს.

მახსოვს, ერთხელ შევიარე ჩვენს საელჩოში და ენახე ვლადარ შენგელია. ის კარგად მიცნობდა და მითხრა: გვანჯი ბატონო, თუ გცალიათ დარჩით ჩვენთან, დღეს ელვარდ შევარდნაძე ელცინს უნდა შეხვედესო. მეც დავთანხმდი და არ ვასულა დიდი ხანი, საელჩოში შემოვიდა ესკორტი და მანქანიდან გადმოვიდა შევარდნაძე. ჩემსკენ მოიხედა და მივხედი, რომ მიცნო, რადგან მე ყოფილვარ მასთან თბილისში ჩაის თაობაზე, სერგეი ბადაფშმა გამაგზავნა. ის იყო რომ დამინახა ჩემსკენ წამოვიდა, ჩამიხედა და ზურგზე ხელები მიბარა. შემდეგ ერთად გავეცი-იღეთ ვეიკა ელცინთან შესახვედრად. მას გაყვენ ე ადვაძე და სხვები. ჩვენ კი ველოდებოდით მათ დაბრუნებას რათა გაგვეყო შეხვედრის შედეგები. ამ პერიოდში ჩვენთან მოდიოდნენ სხვადასხვა არხის ეურნალისტები, გვეკითხებოდნენ ბევრ რაღაცეებზე. არ ვასულა დიდი დრო და დავინახე ქუჩის მეორე მხარეს რომ იდგნენ რამდენიმე ნაცნობი აფხაზები. მე ვინ არ მიცნობდა აფხაზეთში, გამიხარდა მათი ნახვა და მივედი მათთან. რომ მივესალმე, ერთ-ერთმა იხუმრა, გვანჯის ორი გული აქვს, ერთი აფხაზეთში და ერთი ქართულით. მეორემ დაამატა, რა საჭიროა ორი გული, ჰქონდეს ან ერთი ან მეორეო. ბევრი იხუმრეს, მერე იკითხეს: „რა გესაქმებათ ამ ბანდიტებთან“. მე ვუთხარი, ჩემთვის ვინდა აფხაზი იყოს ვინდა ქართველი,

ორივე მშობლიურია, ორივე მიყვარს-მეთქი. არ მოვლოდნენ ამისთანა პასუხს.

კიდევ გავიდა ცოტა ხანი და წამოვიდა აფხაზების კოლონა პლაკატებით, რომლებსაც ქვრა: „შეგარდნაძე და ბერია მკვლელები არიან! აფხაზეთი არ არის საქართველო!“ ასეთ რთულ სიტუაციაში გამოჩნდა შევარდნაძის კორტეჟი, რომ დინახეს დემოსტრანტები შეჩერდნენ, მაგრამ სხვა გზა არ ჰქონდათ და ისევ წამოვიდნენ. როცა მიუახლოვდნენ საელჩოს, პირველი მანქანა გაატარეს და მეორეს გარს შემოეხვედნენ. ამასობაში მანქანიდან შურდულივით გამოვარდა ელვარდ, შიგ ჩაუხტა აფხაზებს, ორს შემოხტა ხელები და ატყდა ერთი ამბავი – ბავშვები ტირიოდნენ, ქალები კიოდნენ, მამაკაცები ბლაოდნენ. ქალები უძინოდან ფეხებს ურტყამდნენ, აფურთხებდნენ, კიტელი და საროქა შემიახიეს, კალსტუკი უკან კიდა. ეს ყველაფერი წამოვიდა მოხდა. კიდევ კარგი რომ დღევამ დროულად ხელიდან გამოსტაცა შიშველი, სველი პრეზიდენტი და საელჩოსკენ წაიყვანეს. აფხაზებს ხმადაღდა მორთვი ძახილი, ზვიადი, ზვიადი... თავი თბილისში, რუსთაველზე მეტონა. ამის მერე მე, როინ მეტრეველმა და ელდარ შენგელიამ გავესაუბრეთ აფხაზებს. მე ცოტა აფხაზურად, ცოტა მეტრეველად, ცოტა რუსულად და ყველაზე აგრესიული ქალები დავყოლიე მასზე, რომ შევსულიყვიოთ საელჩოში და ნორმალურად გავსაუბრებოდი შევარდნაძეს. ის იყო თხუთმეტიოდე აფხაზი გაეყოლიე და შევედი საელჩოში, მაგრამ, ჩვენდა საუბედუროდ, რაციით გვაცნობეს, რომ ელვარდ შევარდნაძე გულის შეტევით ნაჩქაროდ წაიყვანეს აეროპორტში, თბილისში გასაფრენად. იმ დღეს ჩაიშალა საღამოს შეხვედრა ელცინთან.

მე შევეკითხე ელდარ შენგელიას: ბატონო ელდარ, ასეთი ინციდენტის მერე შეიძლება თუ არა რამე საუბარი იყოს შერიგებაზე მეთქი. მითხრა, რატომაც არა, ისტორიაში უფრო უარესიც მომხდარაო. დაე ასე იყოს მარა მე შეეჭვებო-მეთქი.

მე კი პეტერბურგში ყოფნისას ახალ წელს მილოცავდნენ სერგეი ბადაფში, გენადი გაგუელია და მამშვიდებდნენ, არ ინერვიულო, მალე ისევე აფხაზეთში იქნებიო. ძალიან გული დამწვედა, რომ სერგეი ბადაფში, ზურაბ ანბა და ბევრი საღად მოაზროვნე აფხაზები ნადრეველად წავიდნენ ამ ქვეყნიდან. როცა დეპუტატად ირჩევიდნენ ლორიკ მარშინიას მაშინ მე მისი ნდობით აღჭურვილი პირი ვიყავი. ადახაც კარგად ვიცნობ. მათს გარდა თითქმის ყველა აფხაზი დიდიერი მიცნობდა. ომის მერე დავმოხდი ერთმანეთს. ახალმა თაობამ არ იცის ჩემი ვინაობა და არც მე ვიცნობ მათ. სხვანაირად არ შეიძლება, შენ სადაც მიდიხარ, სადაც ცხოვრობ იქაური ქელი უნდა დაიხურო. მე უფრო მეტი კავშირი და ურთიერთობა მქონდა აფხაზებთან. ისინი

მავსებდნენ, პირველ მცემდნენ. ჩემი საქციელი არ მოსწონდათ ქართველებს, კერძოდ თამაზ ნადარეშილს, დიმა ჯიანს და სხვებს. მხოლოდ ჯემალ გამახარია იყო ჩემი კარგი გამგონე. მე დიდ პატივს ვცემდი მას. თამაზ ნადარეშილმა ბევრჯერ მისაყვედურა, რა გინდა იმ აფხაზებთან ტელევიზიით რომ გამოდიხარო, მალე ჩვენი ტელევიზია გვექნება და იქ ილაპარაკე რამდენიც გინდაო. სინოპში რომ დავდიოდი, ვამჩნევდი სულ ჩხუბობდნენ ერთმანეთთან ქართველი დეპუტატები. მე რომ დამინახავდნენ სხვანაირად მიყურებდნენ. მახსოვს ერთხელ ქართველების ყრილობაზე კვლასურში რომ ტარდებოდა, არ შემეშვას, მაგრამ ვიდაცის დახმარებით ძლივს შევაღწიე. სიტყვით რომ გამოვიდიოდი დიმა ჯიანთან მიკროფონი გამითიშა და დამიყვარა – არანაირი მშვიდობიანი მოლაპარაკება არ იქნება, აუცილებლად სისხლი უნდა დაიდლოსო. ჩემი ნათქვამით დაინტერესდნენ თბილისიდან ჩამოსული ყურნალისტები. მათ გარეთ გამოიყვანეს და ჩემთან აიღეს ინტერვიუ. მაგრამ ვინ იყო მაშინ საღი აზრის მომხმენი ან გამგონე. ყველას გვახსოვს ზვიადი კაბონენტი რომ არ შეუშვას, გააგადას, ხოლო შემდეგ მოკლეს. მაშინ ქვეყანას პატრონი არ მყავდა, მოღალატე შევარდნაძეს მხოლოდ სკამი აინტერესებდა. აფხაზეთში უაზროდ შეიყვანა უგალონიკები, მმარცველები. შევარდნაძე ამბობდა, სოხუმში თუ დაეცა პირველი მე ავალ სახრთივლაუო. დაეცა სოხუმში და თვითონ გამოიქცა და მის მაცნოდ სახრთივლაუ ავიდნენ ერის გირეში: ადამია, ალასანია, შარტავა და სხვა ვაქცაბები. შარტავას დედა ფეხია ჩემი სოფლქანი იყო, არის ჩემი მოგვარე. გული მტკივა, რომ ეიული უაზროდ შეეწირა შევარდნაძის მიღალატეობრივ საქციელს. ამ თაღლითმა, გაიძევერა თვითრამ მეღამ დაღუპა საქართველო. მან ყველაფერი იკადარა, მოედი თავისი სიცოცხლე ემსახურა კომპარტას და დღეს უსირცხვილოდ ამბობს კომუნისტები ფაშისტებზე უფრო საზიზღრები იყვენო. დავაიწყდა, რომ თვითონ იყო კომუნისტების ლიდერი, ტრიბუნაზე ავიდოდა 2-3 საათი ლაყლაყებდა, გვემბებს ფარატინა ქაღალდით ასრულებდა. ბრეჟნეფს უკნიდან უტერებოდა, რომ გასულიყო სტალინურ ორბიტაზე, რომ ყოფილიყო საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის გენერალური მდივანი, თუნდაც მცირე ხნით. მაგრამ რუსებმა რომ არ გაუშვას, მას დასჭირდა მხოლოდ 24 საათი შემობრუნებულიყო დასავლეთისკენ ასოთხმოცი გრადუსით და გამხდარიყო ცეცრუს აგენტი, დაეწარა საბჭოთა კავშირი. ქვეყნის დამღუპველი, 9 აპრილის ავტორი, ერის მიღალატე, სიკვდილამდე თავს კომფორტულად გრძობდა.

გვანჯი ღარასელია, ზუგდიდი, კოლხიდა

გამარჯობაო, ევროპელო!

გართობის მოყვარულმა თაღლითმა ორ ლატაკს ურჩია: **“აგერ, ფართე მდინარე გადაცურეთ. მეორე ნაპირზე უკვე მდიდრები იქნებით”**. ერთი გავიდა, მეორეს ეპუტორდა და დაუძახა, მომეხმარე, თორემ დავაჯიჯივებ. ნაპირზე გასულმა მიაძახა: წადი, შენი ლატაკი დედაცო.

ასოციაციების ხელშეკრულების აღსანიშნავ ზეიმზე უსუფაშვილმა ფრთოსანი მისაღმბა ააფრინა: გამარჯობათ, ევროპელებო! ადრე გულელები დაგვიხუტა – ნატოს გარეშე საქართველო გაქრებო. იმ ნატოში არ გვიშვებენ და ჩვენ კიდევ შიშით შევუკრებთ – ეს ყველაფერი კომორეკული, ამდენ ცოდვაწამიკიდებული ნატო არ დაიშალოს და უიმისოდ არ გაქრეთო. კიდევ კარგი, რომ ეს წინასწარხედვა უფრთობუმბულო ღლაპი გამოდგა, რომელსაც გაფრენა არ უჭირია. სამაგიეროდ, ახლა ევროპელობა გაგვხდომია თავში საცემად. სახეიმო შეკრების მონაწილე ვყალგაღმა გასულელებს კი მიუღოცვს ევროპელობა, მაგრამ სხვამ რა ქნას, ვინც უკვე წყალში შესული დასახრნობად ფართხალებს, ან გამოღმა დარჩენილმა ლატაკებმა?

გავეროპელობა მთლად იოლი საქმე ნუ გგონია, ჯერ იმ მდინარეში ფეხი რომ ჩაგაყოფინონ, ანტიდისკრიმინაციული კანონი უნდა მიიღო. ასეთი უცოდველი კრავის სახელით არის შენიღბული ეს დაყოვნებული მოქმედების სატანის ძღვენი. შიგ არ ჩაიხედოთ, თორემ პანდორის სკივრით აიჯაგრება ადამის მოღვმის წახებენა.

რაკილა მიღებული ანტიდისკრიმინაციული კანონით თავი აგხადეთ ამ პანდორას სკივრს, ახლა უკვე ერთსქესიანთა ქორწინება ემზადება ამოსაფრეხად. შემდეგ კი ინცენდი გაისწორებს ფრთებს, ეს უმაღლესი დონის გარყვნილებაა, რომელსაც საქონელი, მხეცი და ნადირი არ კადრულობს; სისხლის აღრევა – დედა, შვილი, მამა, და, პიანოშილი-მამიდაშვილ-დედაშვილები... მოკლედ, სათქმელადაც საშინლად შემაზრხენია.

ახლა ასე დაკნინებული შთამომავლობა, გაუკუღმართებული, მორალურად და ხეობრივად წაბლწული, გადაგვარებული-გადაჯიშებული, ყოველგვარი ადამიანური სიწმინდისაგან დაცლილი მხოლოდ ბაყაყებივით თუ იყვინებს. პანდორას სკივრი კი უკვე აქ არის და ქართულ ერს უფრო დიდი გამოცდა წინ უდგის. სქესობრივად გარყვნილ მანიაკებს, ერთსქესიანთა ბინძურ ურთიერთობას თუ დაცვა და განებივრება სჭირდება, რაც მომავალს აბრეშობს, ყოველგვარ სექსუალს და წმინდას თავისი ბილწი უსირცხვილობით სერის, მაშინ რადღაც გვინდა საზოგადოებრივი წესრიგი? განა ნორმალურმა ქვეყანამ შეიძლება დაუშვას მათი სახალხო პარპაში? ესაა დემოკრატია?

ვირის **“ტანკას”** რომ გაასწრებს, ქამრით დაბმული რატომ არ ხარო, შენი სიცოცხლის დაცვის საბაბით, პატრული ისეთ ჯარშია გიწერს, რომ დამშვიდების ფრთებგამომბული მიქელ-გაბრიელთან შეკვალასავით მიფარავტლები. წამალს რომ ვერ

ვიდულობ გაუსადლისი სიცოცხლის ფართხალის გასაგრძელებლად, შემოიღონ ჯარშია; წამლების არდალევა დევდით დაბმაზე ნაკლებად საშიშია სიცოცხლისათვის? ან ოპერაციას რომ ვერ იკეთებ გაჭირვების გამო, გამოგვიწერონ ჯარშია, ეს ხომ შენს ჯანმრთელობაზე ზრუნვა იქნება.

ახლა ჩინეთი წამოვიდა წინ, განვითარდა, გაძლიერდა და მოწინავეთა რიგებში მალე ევროპასაც გაასწროს იქნებ. პოდა, ევროპელობის პანდორას სკივრიდან სანამ ყველა საჩუქარი არ ამოფრენილა, იქნებ ჩინელობა გვეცადა. პარლამენტის თავმჯდომარე რომ შემოგვაძახებდა, გამარჯობათ ჩინელებო და ჩვენც ვყალგაღმა გასულად ჩავთვლით თავს. ამასობაში მარსზეც განჩნდება სიცოცხლე და ჩვენც **“გამარჯობა მარსელების”** ჩასაგალობლებლად წავივარჯიშებთ.

ევროპელობა ასე რომ მოგვწონს, რაღა ბოლოდან ვიწყებთ გავეროპელობას. ფაბრიკა და ქარხანა რომ არ დავიკოვოთ, ევროპაშიც ვერე არიან? თუქცა, ერთი სიკეთე მაინც აქვს, ქარხნების საყვირის ხმა არ აფხიზლებს გაუსადლისი ყოფის ტყვეობაში ჩათვლილ სიცოცხლეს. იქნებ ძილმა ინებოს უიმედობის ბრწყვალის დროებით დაბლაგდება. იმდენად მიმივა ცხრივების უკუღმართობა, რომ ძილს სიზმრებად ფეთქვას არ აცდის. ადამიანი ამქვეყნიურობასთან ჭიდილის მუღდაე უიმედობას სასოწარკვეთილის გაწურველობასთან მიჰყავს. ბრძოლა დღევანდელი დღის როგორღე გადაგორებასთან; ხვალისდღემდე ფიქრიც კი ჯოჯოხეთის შემზარავ მოღანდებად ქცეულა. სად წახვალ, რას შეაფარებ დარჩენილი სიცოცხლის უიმედობას, როცა ყველგან გაუსადლისი ამქვეყნიურობა ბორბავს? ახლა, ცივილიზაციის გაბრწყინების პირობებში თურმე უფრო პუშინური და სიკეთით სავსე გახდა კაცობრიობა. რა ექნათ? დავიჯვრეთ? ადამიანები ერთმანეთს ისევე მტრობენ, როგორც პირველყოფილი თემის დროს. ვინც ხალხის მხარდაჭერით პოსტზე შეჯდა, გაჭირვებულ თანამემამულეთა ცხრივების სიმძიმის შემსუბუქებაზე ზრუნვის ნაცვლად, საკუთარი ნატუსის მოსაპირკეთებლად იყენებს იმ ნდობას, რომელიც ხალხმა გამოუცხადა და შედეგად ეს ნდობა სიძულვილად უნდობლობად და დაცინვად უბრუნდება. რამდენიც არ უნდა მოიხევეჭონ, ამქვეყნიდან იმას წაიღებენ, რაც მიაქვს სიზმარს. აქ კი მხოლოდ მათი აუკარგის გახსენება რჩება, სადაც სატანის დავარდლის და უფლისმიერი სპეტაკი სულიერების განუწყვეტელი ჭიდილია, ბოროტება ებრძვის სიკეთეს, მხეცობა – ადამიანობას, სიძულვილი – სიყვარულს, მტრობა – მოყვრობას. ამ განცდამ ათქმევინა ბრძენ ქართველს: **“რაც მტრობას, დაუქცევია, სიყვარულს უშენებია”**.

ბედნიერია ხალხი, თუ მისმა შვილებმა სატანის სამსახურზე არ გადაცვალეს ზრუნვა ყოველივე ადამიანურისადმი. ქართველთა გასაჭირი კი შევარდნადით დამიწყო, ადამიანის ყველა მანკიერების გამოყენებით ქვეყნის დასაკნინებლად და ქართველი ერის ასაწიოკებლად უბედურების ჯარა რომ ატრიალა. ამ სოფლის დამაცვეარი გზის უშფოთველად წასვლა იმის პროცენტია, რომ ქართველთა შემწყვანებლობას სახვარი არა აქვს, რა უბედურებაც არ უნდა დაატეხონ თავს. მისი გამოზრდილი ნაციონალებით ისე მოწამლა ქვეყანა, რომ ქართველობა აშკარა გადაშენების, დაქცევა-დაქუცმაცების და მოსპობის წინაშე იდგა; ამ ჭირისაგან ქვეყანა დღესაც სრულად არ არის განკურნებული, ჯერ კიდევ საკმაოდ ენერგიულად აფრხვან ალორძინების პროცესს. წელ-მოწყვეტილ ნაციონალს ახლაც

უსხენებელივით დაუღია პირი ქართველი ერის დასაკენად, რომელსაც ასე თავაწყვეტილად იცავს ევროატლანტიკური დემოკრატიის ნიღაბფარები ნაკავი.

როცა აირევა ცხოვრება, იმრავლებს მუხილობა და კუჭის კარნახს აყოლილი მომხვეჭელობა დატბორავს ნორმალური არსებობის მდგომარეობას. მაშინ თვითონ ერის არსებობას შეეკმნება საფრთხე, როგორც დასუსტებულ სკაში მამალი ფუტკრების მომრავლება. თუ მუშა ფუტკრებს იმდენი ძალა და ერთობის უნარი შერჩათ, რომ ოჯახის გადარჩენისათვის იბრძოლონ, ფუტკრები ფუტკრებს სულ ერთიანად გამოყრიან სიდან, კვლავ გაამრავლებენ ოჯახს და ბარაკს. თუ არა და, მოკვდება სკა მათი გამომხვეჭელი მუქთამამელების-აგან. ამიტომაც ადამიანის ვენში, ჯიშში და ჯილაგში ასე ღრმად გაჩაჯდარი სიყვარული მშობელი ერისა, რამეთუ ამაზეა დამოკიდებული არსებობა ყოველივე სასიკეთოსი, რამაც იგი შობა და გაზარდა.

ავის და კარვის გამოთხავი რიგში ჩამდგარი მომავლია, რომელიც ისეთი მსაჯული იქნება, როგორი აღმზრდელის ჩვევებიც დატბორნება მის ტვინს. ამიტომაც საკუთარ უდიდეს სიფხიზღა, რათა დღევანდლობამ ისეთი კეთილშობილებით კვებოს მომავალი, ისე გააჯანსაღოს და აწროს, რომ მისი სიკეთის და სიყვარულის მიერ გასხივოსნებული ღალი ამქვეყნიურობა ვერ დაამახინჯოს და წუთისოფელი ჯოჯოხეთად უქციოს უკუღმართთა ტვინის ბოღვამ.

დიდი – პატარას, ძლიერი სუსტს რომ ჩაგრავს, ძარცვავს, იმორჩილებს და ბოლოს საბოძს, ადამიანს ცხოველობის ჩვევებიდან ისე ღრმად აქვს ძვალბობილში გაშჯღადი, რომ ვერავთარი ცივილიზაციის ვაქცინა ვერ კურნავს, პირიქით, რაც უფრო ვითარდება, მით იხვეწება და თანამედროვეობის შესაბამისად იცვლის კანს, შინაარსით კი იგივე მტაცებელი რჩება. ასე ცივილიზებულიად თურმე ჩვენც ამერიკელთა სტრატეგიული პარტნიორები ვართ და უპატრონობით დაბნეული დეკლარაციით მივდევთ ამერიკა-ნატოს ფორანს, რომელთა ნაკვალევზე გზინავს გაპუტული ლიბია, ბორბავს სისხლმუქში ვართა, ავღანეთი, სირია და ახლა მათ მიერ აწეული უკრაინა.

რა გინდა შვილოსა, ვის კუბოში წვები, მგლისა და კრავის სტრატეგიული პარტნიორობა ვინა ხანა?! რაც მაგ მეგობრების დღეღუჭზე როცა ცხვარ-ძროხა გაგიმრავლდა, ფაბრიკა-ქარხნები თუ ოჯახში შვილები და ბარაქა? იმის უნარი მაინც დაიტოვეთ, რომ გასწავლო, რანი ვიყავით და ახლა რანი ვართ. იმპერია იყო და რუსეთი გენაგრადა – რა დააშვა უფასო მკურნალობამ, უფასო სწავლამ, უფასოდ ბინების მიღებამ? ეს ყველაფერი იმ **“პირს იმპერიას”** რომ გადააბარე, შენთვის რა დაიტოვე? წერილმან ქარხნებზე რომ არ შეეჩერდეთ, გვექონდა ელ-მაგლამშენებელი, ჩარხმშენებელი, ავტომობილმშენებელი, მტრ-ალურგიული, საავიაციო, ქიმიური, სასოფლო-სამეურნეო მანქანათა, რადიოს და ტელევიზორის ქარხნები, საკუთარი სახვავო ფლოტი, რა იქნა? იმპერიამ წაიღო? ან, თუ გაისხენებ, შენმა ევროპელმა მეგობრებმა რომელიმე ჩვენსაკეთი ევროპელობა შეეროლის მტრ-ალურგიული ან ელმაგლამშენებელი ქარხანა აუშენა – აა, შვილო, იცხობოვო და სიკეთეში მოიხმარე? გასავეროპელებლად ისეთ პირობებს გვიყენებენ, თუ გადავირთო, გავეფრთხებით და ქვეყანაც უქართველად გავეროპელებდებო.

არსებობისთვის ბრძოლა გრძელდება და ძლიერიც სუსტს თანამედროვე მეთოდებით უსწორდება. ზოგჯერ ქვეყანას ისეთი დაავადება უჩნდება, რომ საუკუნის, ან რამდენიმე ათეული წლით უკან გადაისვრის და შემდეგ მატარებელს ჩამორჩენილი მგზა-

ვრევით მიჩანალებს დიდი ხნის წინ გავლილი, უკვე კეალ-ბარდით დაფარული გზით.

ასეთ დღეშია პატარა, მაგრამ შემოქმედებითი ენერგიით მძლავრი ქართველი ერი, მამალი ფუტკრებით რომ მოუმრავლდნენ უცხოეთის მიერ ზომბირებულ, სიკეთის ნატუსის მოპირკეთების უძღები შვილები და ქვეყნის დაკნინება-დაშლის უფსკრულსაკენ მიაქანებენ, მაგრამ თვითგადარჩენის ენერგია რომ არ დაშრეტა, ნაციონალთა პარპაშის დაფრთხებით დამტკიცა. ეს უბედურება ისეა ჩაბღუჭებული ტეპასავით ქვეყნის ორგანიზმზე, რომ ერთი დარტყმით მოცილება შეუძლებელი შეიქმნა, იმ პირობებში, როდესაც მათი უცხოელი მფარველები ცრუ დემოკრატიულობის პოზიციებიდან ასე ენერგიულად უდრენენ ქვეყნის გამოჯანმრთელებისათვის მებრძოლთ. ეშტონი, ფულე, ორბანი, ვოლსკი, ბილდტი, დიტროვი და მისაგალი მათი მსგავსნი ვერ გრძობენ, რომ დემოკრატიულობის სავარძელი ხალხის მძარცველი, ნეოფაშისტური ბანდისამი მხარდაჭერით კოროზმის, მიკერძობის და კოოფციის სუნით აუმყარდლებათ. ახლა უფრო ნათლად გამოჩნდა, რომ ჩვენს ევროატლანტიკურ პარტონებს ქვეყნის მძარცველებად მართალი, ეროვნული, პრინციპული, დემოკრატიული დამცველი ხელისუფლება კი არა, კლავია, გამათხორცებელი, კულტიცინა არსებანი სჭირდებათ, რომელთაც ქვეყნის დაკნინება, დაქუცმაცება, გაყიდვა და ამოგდება ხელეწიფებთ.

თურმე ნაციონალების დამსახურების გავეროპელებს დასჯის მცდელობა ჩვენს ევროპელებს საეჭვოს გახდის. ასე თავხედურად პატარა ბავშვსაც კი არ ემუქრებიან საჩუქრის არმიტემით, თანაც თუ ის შეპირება პანდორას სკივრის ფრინველს ჰგავს.

ქართული გენის სიამაყით ავივლება იყო ირაკლი ღარიბაშვილის მტკიცე პასუხი ნაციონალთა გულშემატკივარ უცხოელებმა კვლავ გამოიხსიოკეს ადრე გამოყენებული ბრალდება დინების საწინააღმდეგოდ მოცურონის შესახებ. ქვეყანას უფსკრულისკენ ექანებდნენ მათი რჩეული ნაციონალები, ახლა ამ სახიფათო დინებიდან გამოყვანა, მათი გაგებთი შედეგებია? ამ დინების საწინააღმდეგოდ ცურვაა სწორედ, რაც მხოლოდ სამშობლოსათვის თავდადებულ მაშლიშვილებს შეუძლებია.

ახლა დასავლეთელი ბრძენკაცები გვარიებენ, ადრე რაც მოხდა, თავი დაანებეთ და წინ იეურეთო. ამან მაუდის გამოიდევლი გამახსენა, მკიდველს რომ უქცდა, კარგი და საუკეთესოაო. დახეული, გაცვეთილი და ძველიაო, შევღავა მიდევლი. შენც სადაც ახალი და სუფთაა იქ უყურეთო, ურჩია გამოიდევლი. ისეთი უღელმთვრელივით ვართ, რომ ამგვარი რჩეული კვლავ შევასადონ უამრავი ცოდვით, დალატით და ბოროტებით დასვრდილი ნაციონალური ჭირი? ჯერ კოპპიტაციით შეანჩქეს მის ხმალი ახალი ხელისუფლების მართლმსაჯულებას და დამნაშავე ნაციონალების ბრალდებები, ზედაპირზე რომ აწვივა, სათანადოდ ვერ გაუთლიათ.

ახლა კვლავ შვილის ცალ კარში მოთამაშე სასამართლოს ხომ ვერსაგზით ვერ მოარგვს მეორე კარი. იმათაც სამართლის სუსხიანი განაჩენი დამისი საქვეწმოდ აღიარებულ ნაციონალ ცოდვით დასვრდილ დამნაშავეთათვის ტუჭისგან გასარეცხ აბანოდ აქციონ. მედროვე მოსამართლე რაშიდ აბდულ რახმანმაც ამერიკელთა საამებლად სადამ პუხეინს ჩამოხრწოდა მიუსაჯა. 8 წლის შემდეგ კი იხეიმა სიმართლემ და რახმანი ურაველმა პატრონებმა ჩამოხრწვეს. რამდენ ასეთ აბდულ რახმანს ჰკიდია ნაციონალთა შეკვეთით გამოტანილი ცოდვა. ძალიანაც

ნუ ექნებათ ხის ხმლის იმედი. სააკაშვილის პასუხისგებაში მიცემით ქართულმა მართლმსაჯულებამ, გონია, თემიდან ბას-ნუ მასხვილი აიღო ხელში და უცხოელთა ვერავითარი მუქარა ვეღარ იხსნით მკაცრი განაჩენისაგან.

ამიტომაც, რომ სააკაშვილი სახელიდან გაგდებული წუნკალი ძალივით კულამოძუებული გაბოროტებით წაკაწკავენს. კარგად იცის, რომ ყველა ყოფილი ამერიკელთა ძალისშეილის ბედი არ ასცდება, ერთ მშვენიერ დღეს სტაცებენ ხელს და ჩადენილ ბოროტებას ამოაბაღლამებენ.

რაც შეეხება ბიძინა ივანიშვილს, მან დიდი ნდობა ქვეყნის და ერის საკეთილდღეოდ გაწეული საქმიანობით მოიპოვა. მან შესთავაზა ამომრჩეველებს პრეზიდენტობის კანდიდატად მარგველაშვილი, რომელსაც ბიძინას ფრთების გარეშე აფრენა არ ეჭრა. ისიც კარგად იცოდა, რომ საძულველი პრეზიდენტის რეზიდენციის შენობა უნდა გაუქმებულიყო და სხვა ფუნქცია დაკისრებოდა. ბიძინას გვერდით დგომა კი გამარჯვების ტოლფასი იყო. ამიტომ მოგვევლინა პლასტელინის კაცად. აირჩიეს პრეზიდენტად, გადაბარდა ამ საძულველ შენობაში და ახლა იქცა ქვის ნატეხად? ეს კი ნუ დაავიწყდება, რომ ხალხის არაფრად ჩაგდებას მისი ნდობის დაკარგვა ახლავს.

არასაკლებ გაოგნებას იწვევს პარლამენტის შენობად წოდებულ, დაუმთავრებელ-დაუგეგმავ, ცოდვით დასვრდილ უბედურებაში პარლამენტარების დღემდე ფუსფუსი ნაციონალების მიერ ქვეყნის დაქცევა-დაქუცმაცების მიზნით კონსტიტუციაში შეტანილი მუხლის გაბო.

ალექსანდრე მაკდონელს გორდიას კვანძი მახვილით რომ არ გადაეჭრა, ალბათ დღემდე ვერ გამოხსნიდა. ქართული ნაქაქია: თუ გული გულობს, ჯადა ორი ხელით იჭმევით. შეეშვით მაგ კანონით ჟონგლირობას და ქართველი ხალხის მოთმინებას გამოცდას ნუ უტარებთ. არ დაივიწყეთ, რომ დაუნდობელი დრო მუდმივად არავის ანებებებს და პირველ რიგში მედროვეთა კვალს შლის, რა სიმაღლის ქანდარაზეც ნაჯდომიც არ იყვენენ. დრო მედროვეთა რისხვას! მაგრამ უბედურია ჭეშმარიტი მამულიშვილის, სამშობლოს და ერისათვის თავდადებულის მიმართ, რომელთა სახელს საუკუნეთა სიმრავლე მხოლოდ სხივსა და დიდების შარავანდელს მატებს.

დღეს თუ ვინმეს ბოროტების და მუხთლობის მარდვის ბორბავა არ ახვენებს, ირაკლი ღარიბაშვილს უდრენს, რამეთუ კარგად იცინა, რომ იგი საქართველოს დამაქვევართათვის ავი მუსაფია. ამიტომაც, ხალხის უსახვრო ნდობით და სიყვარულით შეკობილმა, სპეტაკი ეროვნულობის და სულიერების დაცვის ურყევმა საჭეურობებმა, უწმინდესმა და უნეტარესმა კათოლიკოს-პატრიარქმა ირაკლი ღარიბაშვილს თუთირი ცხენი ანუქა, რაც დიდი და უპრეცედენტო ნდობაა ქვეყნისა და ერის საკეთილდღეოდ თავდადებულად საბრძოლველად, დემორტმა ქნას, რომ ამ ნდობის გამოტეხებით ქართველი ერისადმი თავდადება მტკიცე ქიხიყლად შეატოვოს მისი სახელი საქართველოს ისტორიას. წინ კი დიდი განსაცდელის დღეებია გასავლელი.

გვიტევს სიმუხთლე, სიბილწე, გვიცავს სიწმინდე ერისა; მუშტად შევიკრათ, ქართველნი, არ ვათვლინით ჩვენი სხვას!

ბიძი სომხიშვილი, მწერალი, დავით აღმაშენებლის სახელობის პრემიის ლაურეატი, აკადემის “ანა”-ს ნამდვილი წევრი

სპორტული კუთხე მიჰყავს შურნალის ბიორბი ჯალალანიას

“კარგ ნაკრებს კარგი ჩემპიონატი სჭირდება”

ნახევარი ვნახეთ საქართველოს ნაკრების შესრულებით. ძალიან დრამატული გამარჯვება იყო... რაც შეეხება ჩეხეთთან მატჩს, შეიძლება თამამად ითქვას, რომ მთელი მატჩის განმავლობაში გამარჯვების შანსი ერთხელაც არ გვექონია!

– თუმცა, ამ ყველაფრის მიუხედავად, მაინც პირველ ადგილზე გავვდით...

– მოვლენები ისე ვითარდებოდა, თითქოს აღარც გვექონდა პირველზე გასვლის შანსი, მაგრამ სპორტი იმით მაცნობს არის საინტერესო, რომ მოულოდნელობებით არის აღსავსე და ნებისმიერს შეუძლია ფაქტობრივად მინერული მეტოქის დამარცხება. ვერ ვიტყვი, პირველი ადგილი დაუშინახურებლად დავიკავეთ-მეთქი, მაგრამ იმასაც ვაცნობიერებ, რომ ისეთივე თამაში ვერ ვაჩვენეთ, როგორც, მაგალითად, წინა შესარჩევი ეტაპისას. ეს იმის ბრალიც არის, რომ სამი წამყვანი კალათბურთელი გვაკლდა, მართალია, მათი შემცვლელებიც ძალიან დავგეხმარნენ, მაგრამ გამოცდილება მისი მინც სხვა ფასი აქვს... კარგია, რომ ახალგაზრდა მოთამაშეებს მიეცათ თავის გამოჩენის, გამოცდილების დაგროვების შანსი და ეს შესაძლებლობა გამოიყენეს კიდევ და დრო თითქმის ყველა მატჩში ეძლეოდათ – ზოგჯერ ბევრი, ზოგჯერ – ნაკლები...

– შეიძლება ითქვას, რომ იგორ კოლოშევი ახალგაზრდებს ბოლო მატჩებში უფრო ენდო, თორემ გასვლით შეხვედრებში ძირითადი სუთეულის წევრებს ლამის შეუცვლელად უწევდათ თამაში...

– გეთანხმებით, თუმცა, მწვრთნელმა ასე ჩათვალა საჭიროდ და ბედნიერი ვარ, რომ ყველაფერი კარგად დასრულდა. არადა, სტუმრად ჩატარებული მატჩების შემდეგ, ბევრს ისიც კი არ ეგონა, საერთოდ ჯგუფიდან თუ გავიდოდით... თუმცა, არათუ გავვდით, პირველი ადგილიც დავიკავეთ და ევრობასკეტის ფინალური ეტაპის წლისეხვისას ეს გარკვეულ უპირატესობასაც მოგვცემს... ქომაგს ვეთანხმები – არ იყო ლამაზი გასვლა, მაგრამ რაც მოთავარია, შედეგი ვაჩვენეთ! მით უმეტეს, მარკოიშვილის, შერმადინისა და პიკმანის სახით გვაკლდნენ კალათბურთელები, რომელთაც ევრობასკეტზე თამაშის ყველაზე მეტი გამოცდილება აქვთ ჩვენს გუნდში... თუმცა, ვიმეორებ, რომ არა ახალგაზრდა მოთამაშეების დახმარება, ჯგუფიდან მართლაც ვერ გავიდოდით!

– საკუთარ მოედანზე აძვირადაც ყველა მატჩი მოვიგეთ, სტუმრად კი ისევ გვეჭირს... ეს რის მაჩვენებელია?

– ევროპაში გასვლითი მატჩების გამართ-

ვა ყოველთვის რთულია – იმ განწყობით უნდა ჩახვიდე, რომ მასპინძელ გუნდს მსაჯებიანად აჯობო! გარდა ამისა, გეოგრაფიული ფაქტორიც გასათვალისწინებელია – ამ შესარჩევი ეტაპზე, სადაც ვიყავით, პირდაპირი რეისი არც ერთ ქვეყანაში არ გვექონია: ორი თვითმფრინავის გამოცვლა და დამატებით ავტობუსით მგზავრობა გვიწევდა და რაც უნდა იყოს, ეს მაინც აისახება თამაშზე... თუმცა, ამის გამო საყვედური ნაკრების არც ერთ წევრს არ დასცდენია – უცხოეთში კი ვთამაშობთ, მაგრამ ქართველები ვართ და კარგად ვიცით, ქა მდგომარეობაშიც არის ჩვენი ქვეყანა...

– არადა, უნგრეთში რომ მოგვეგო, ამდენი სანერვიულო აღარ გვექნებოდა...

– შეცდომების მიუხედავად, ვიყავით კიდევ მოგებასთან ძალიან ახლოს, მაგრამ უნგრელებს, ფაქტობრივად, მოგებელი მატჩი ვაჩუქეთ. 10 ქულით რომ ავებ, ისე არ განიცდი, როგორც მინიმალური სხვაობით დამარცხებისას... აი, პორტუგალია კი ნამდვილად არ არის იმ დონის გუნდი, ასეთი წინააღმდეგობა რომ გაეწია ჩვენთვის. საქმე ასეთ დრამატულ დასასრულამდე არც უნდა მიხულიყო, პირველ ნახევარში ძალიან სუსტად რომ არ გვეთამაშა... მეტოქის შეუფასებლობა? შესაძლოა, ესეც იყო მიზეზი, მაგრამ მე ჩვენი ფსიქოლოგიური მდგომარეობის ბრალი უფრო მგონია – პორტუგალიაში ჩასვლამდე უნგრეთში ისეთი დასანანი მარცხი ვიწვინეთ, გუნდმა ვერ მოასწრო მისი დავიწყება და მომავალ მატჩზე გადაირობა. პირადად მე ნერვიულობისგან ორი ღამე არ მიმიძინა...

– თუმცა, პირველებთან მატჩს დადებითი მხარეც ჰქონდა – 23-ქულიანი ჩამორჩენა გააბათილეთ...

– მეორე ნახევარში ისეთი თამაში ვაჩვენეთ, საქართველოს ნაკრებს რომ სჩვევია. რა დონის მეტოქესაც უნდა ეთამაშებოდა, 23 ქულიც “ამოქანჯა” ძალიან რთულია. ამიტომაც ვთქვი, არეული მატჩები იყო-მეთქი...

– და გასვლით მატჩებში უჩვეულოდ ბევრი შეცდომაც დაუშვეთ – ეს საჯარო ტყორცნებსაც ეხება, სამქულიანებსაც, დაკარგულ ბურთებსაც და ა.შ.

– შეცდომებს ყველა გუნდი უშვებს და ამაში გასაკვირი არაფერია. რაც შეეხება საჯარო მთავრობას, საქართველოს ნაკრებში გაგიჭირდებოდათ მოთამაშის პოვნა, ამ კომპონენტში პრობლემები რომ ჰქონდეს, თუმცა, ესეც ინდივიდუალურია – ხან “ვაგია” ტყორცნა, ხან – არა... ისე, სწორედ საჯარ-

რიმების ზუსტად ტყორცნამ მოგვაგებინა უნგრელებთან...

– სხვათა შორის, პორტუგალიელებისთვის არც თბილისურ მატჩში მოგვიგია იოლად...

– ასეთი ხასიათი აქვთ – იგებენ თუ აგებენ, ერთნაირად თამაშობენ, ბოლომდე იბრძვიან... იოლად არც სხვა მატჩებში მოგვიგია, მაგრამ ვამაყობ, რომ რაც ნაკრებში ვარ, თბილისში ორად ორი მატჩი გვაქვს წაგებული – ბელგიასა და ბოსნიასთან... ასეთი სტაბილურობით ბევრი ვერ დაიკვირებს... ქართველი გულშემოტყვიარი ყოველთვის იყო ჩვენი ერთ-ერთი უმთავრესი კოხირი, ამ შესარჩევი კი სულაც საუკეთესოები იყვნენ – FIBA-ს ვებგვერდზე გამოქვეყნდა ინფორმაცია, რომ სწორედ საქართველოს ნაკრებს ჰყავდა ყველაზე მრავალრიცხოვანი და ხმაურიანი ქომაგი!

– გამარჯვებულს არ ასამართლებენ, მაგრამ... როგორ ფიქრობ, შესარჩევი მატჩების ნატურალიზებული მოთამაშის გარეშე ჩატარება სწორი გადაწყვეტილება იყო?

– ბოლო წუთამდე გვექონდა იმედი, რომ რიკი პიკმანი საქართველოს ნაკრებს შემოუერთდებოდა... მისი არყოფნის ზუსტი მიზეზი ჩემთვის უცნობია, მაგრამ ფაქტია, რომ პიკმანი ვერ ან არ ჩამოვიდა და უმისოდ მოგვიხდა თამაში... იმედია, გაისად პრობლემა საქართველოს ნაკრების არც ერთ მოთამაშეს არ შეექმნება და პიკმანიც, მარკოიშვილიც და შერმადინიც ჩვენთან ერთად იქნებიან.

– ნაკრების წარმატების პარალელურად, საგალო მდგომარეობაა ეროვნულ საკალათბურთო ჩემპიონატში... ნაკრების წევრებმა თხოვნითაც მიმართეთ ქვეყნის მთავრობას – კალათბურთის მეტი ყურადღება მიაქციონ...

– სასიამოვნოა, რომ მთავრობის წევრები, მათ შორის – პრემიერ-მინისტრი ჩვენს თხოვნას მაშინვე გამოეხმაურნენ. ნაკრების გამოსვლას აქამდეც ადევნებდნენ თვალს და იმედია, კალათბურთის შედეგულყოფისთვის შესაძლებლობის მაქსიმუმს გააკეთებენ. გააკეთებენ იმას, რასაც ეს ნაკრები, რასაც ქართული კალათბურთი იმსახურებს. ყველა იცის, რომ კარგ ნაკრებს კარგი ჩემპიონატი სჭირდება! კალათბურთი გუნდური თამაშია და აუცილებელია, მოთამაშეებს, მწვრთნელებს, მსაჯებს სათანადო პირობები ჰქონდეთ. მთავარია, რომ უკვე ყველა იცის პრობლემის შესახებ, დანარჩენს კი დრო გვიჩვენებს...

რათი შედეგია

გამოვიდა კრემლიოვის წიგნი “ლაკრენტი ბერიას” თარგმანის მესამე ტომი

გამოვიდა I, II და III ტომები სერგეი კრემლიოვის წიგნისა “ბერია – XXI საუკუნის საუკეთესო მენეჯერი” (რედაქტორი ალექსანდრე შინბელია). გამოცემა განხორციელდა სახალხო მოძრაობა “სამეგრელოს” მხარდაჭერით. წიგნის შექმნა შეიძლება ზუგდიდში, რუსთაველის ქ. №68-ში, სახალხო მოძრაობა “სამეგრელოს” ოფისში. ტელ. 599.209.624

თბილისში წიგნის რეალიზაცია მოხდება ყოველ ოთხშაბათ დღეს, დიდის 9 საათზე ბაქრაძის ქ. №6-ში (დიდუბე), ან, ყოველდღე მეტრო “მარჯანიშვილის” ამოსასვლელში, გაზეთების გამყიდველ პაატასთან. ცნობისათვის დარეკეთ – 599.573.322

სახალხო მოძრაობა “სამეგრელო” და ბაზეთი “ილორი” თანაბრძობას უცხადებენ

ბატონ მამანტი აბაშიას დის

მარგო ქაქაია – ზარანდიას

ბარდაცვალების ბამო

სახალხო მოძრაობა “სამეგრელო” უზღვიდის ორბანიზაცია

თანაბრძობას უცხადებს

ბატონ ემზარ ზეშის შვილის

ონისა ჭეჭიას

ბარდაცვალების ბამო

სახალხო მკურნალთა მოუზონი ჯარ კილავი მკურნალთა ნაციონალური ფარმაცეუტიკის, როგორც მის დაქირავანს მდილოზა და კვლავ ჩაღბა

სალხის ჯანმრთელობის სასახეარში

ლომინტი ბაზნიძის მიერ შექმნილი პრეპარატი არჩენს ავთვისებიან სიმსივნურ დაავადებებს, კუჭ-ნაწლავის გაუფარლობას, კოლიტს, ფისტულას, პროსტატიტს, ბუასილს, ნერვის ანთებს, ნევროზს, ფსიქიკურად დაავადებულებს, პეპტრანეს გაფანტული სკლეროზს და შიდსს, შეგლის ცერებრალურ დამბლას, ყურებიდან ჩირქენას, ბოტულიზმს, ტუბერკულოზს, ცეროზს I და II სტადიებში, C-ჰეპატიტს, ნაღლის ბუშტის დაავადებებს, ანთებით პროცესებს, სახსრების დაავადებებს, ამყარებს იმუნიტეტს, და სხვა მრავალ დაავადებას.

მკურნალის კოორდინატები: თბილისი, სოფელი შალაში, ბაზნიძე ბიჭიშვილი (ლომინტი). ტელ: 893-22-66-51

თბილისი, აჭყურის ქუჩა №70 (მეტრო “ისანთან”), ყოველდღე – შაბათ-კვირის გარდა, 10-დან 16 საათამდე.

მასთან სიცოცხლეზე ხელჩაქმულები მიღიან და ჯანმრთელები ბრუნდებიან